Çek dilini ağzımdan bu sana veda öpücüğüm...

sarmal YAYINEVİ

CYHTHIA HEIMEL

Balığın oltaya olan ihtiyacı ne ise kadının erkeğe olan ihtiyacı da odur..

SARMAL YAYINEVİ
Babıali Cad. Pak Han No:16/4 Cağaloğlu-İstanbul
Tel: (0212) 522 45 78 - 512 70 20
Fax: (0212) 522 45 78

Yazarı : Cynthia Heimel
Türkçesi : İrem Kutluk
Birinci Baskı : Ağustos 1995

Teknik Hazırlık : M. Selim Talay
Kapak : İnci Batuk
Dizgi : Sevgi Kayıhan
Baskı : Kayhan Matbaası
Cilt : Yalçın Mücellithanesi

Cynthia Heimel

Çek Dilini Ağzımdan Bu Sana Veda Öpücüğüm

Türkçesi: İrem Kutluk

İÇİNDEKİLER

Önsöz 7
Giriş 11

Feminist Abartmalar

Erkek Arkadaş mı: Neden ? 19
Keşke Lezbiyen Olsaydım 22
İsimlerimiz Bizi Tarif Eder 26
Artık Bayan Cici Kız Yok 30
Orta Yaşlı Çılgınlar 33
Mektuplar I 36

Aile Değerleri

Köpeğim ve Kendim 43
Sağlıksız Aile Değerleri 46
Yanlız Bir Annenin Özet Günlüğü 49
Anneler: Kötüler ve Berbatlar 53
Doğum Kontrolu: Gerçekler 57
Bebek Makinası 61
Evde Bir Doktor 64
Mektuplar II 67

Değişen Zamanlar

Bugünün Büyükleri Biziz 75
O mu Sebep Oldu? 78
Woody, Seni Tanımıyoruz Bile 82
Büyük Telesekreter Komplosu 85
Zenginler Size Çok Şaşıyorum 88
Benim Evrim Teorim 91
Yaratıcı Olmak 94
Mektuplar III 97

Alışveriş

Kocakarılar Ne Giyer? 103
Tanrıça Rejimi 105
Tam Teşkilatlı Noel Alışverişi 108
Moda Krizi 111
Mektuplar IV 114

Cinsiyetler Arası Savaş

Erkek Ne Yapsın? 119
Dişi Yaratık 123
Zaman : Şakacı mı, Katil mi? 127
Bıçkın Homolar 130
Yaşlanma: Gerçek mi, Uydurma mı? 134
Bela Aramak 138
Gençlik Peşinde 142
Mektuplar V 145

Los Angeles

Sallanan Dünyaya Hoşgeldin 153
Los Angeles'da Yaşamak 156
Jay ve Ben 159
Bana Bir Şeyler mi Oluyor? 162
Oscar'la Dans 166
La La Ülkesi Kuşatma Altında 169
Mektuplar VI 172

Önsöz

Brodie Heimel

Sadece ikimiz vardık, annem ve ben, o kadar. Bebekliğimden onbir yaşıma kadar her zaman Rolling Stones'un müziği sakinleşip uyumamı sağlamıştı. Ben o zamanlar sanat galerisi açılışları ve "Üzümleri almayın, üzümler kanlı!" diye bağırdığımız sokak gösterileri için, mahallenin futbol maçından bile, fedakarlık yapardım. Arkadaşlarımın sahip olamadığı en sevdiğim ayrıcalığım ise canım istediği zaman evin etrafında küfürler ederek dolaşmama izin verilmesiydi.

New York yazlarında, arkadaşlarımla Chelsea'da bir yerlerde, kapı eşiklerinde otururduk. Konuşmalarımız sonunda o akşam yapacaklarımıza kayardı.

"Ne yapmak istiyorsun?"

"Bilmiyorum, ya sen?"

"Brodilerin evine gidip bin kez 'siktir et' demek istiyorum?"

"Evet, Eveeet!"

Daha çok küçükken, o "bağımsız, başına buyruk" yalnız çocuklardan biri olacağıma dair bir önsezim vardı. Yıl 1974, yer Circa, New York Şehir İdaresi'nin Sosyal Güvenlik Bürosu. Annemin haftalık ziyaretinde ona eşlik ediyorum. Bunu "ziyaret" olarak adlandırıyorum çünkü Sosyal Güvenlik Bürosu'nda "işsizlik çeki almaya gelmek" diye birşey yoktu. Uzun kuyruklarda huzursuz bir şekilde ayakta dikilir bir idari görevli ile, mesela gıda falan gibi lüks tüketim harcamalarımıza ilişkin yapılacak sert çatışmaları beklerdik. Arada bir bu gelir benim otomatik makinalardan şekerleme v.s almak için kullanabileceğim bir kaç jeton için bile katkıda bulunurdu.

"Burası çok sıkıcı" diye şikayet ederdim.

"O zaman git yapacak birşeyler bul. Ben burada beklemek zorundayım," her seferinde annemin cevabı bu olurdu. Annem kendi ha-

yatımı yaratmama izin verirdi. Kaderim peynirli omlet pişirme becerilerimi geliştirmek üzere çizilmişti. Takımımın ilk hücum şansını yakalaması için Ganesvort'daki beton basketbol sahasında "Bir, iki, üç, atış" oyununu düzenlemeyi sokaklarda öğrenecektim. Annem hastayken ya da yazı yazarken beni kitap, cızburger, meyvasuyu gibi şeyler almaya gönderdiğinde söylenmemem gerektiğini ise çok zor öğrendim.

Bir saat süreyle parke zeminde trampet çalmamı izledikten sonra Sosyal Güvenlik kuyruğundaki annem, "Niye oyun odasına gitmiyorsun" derdi.

"Orada hiç oyuncak yok ki" diye itiraz eder, ama sonunda çaresiz giderdim. Orada tek bir oyuncak vardı. Küçük bir kamyon. Üstelik bir tekerleği de kırık. Bütün çocuklar kimin tamirci olup bu tekerleği tamir edeceği üzerine kavga ederlerdi.

O oyun odasındaki tüm yeraltı dünyasını hatırlıyorum. Beş yaş mafyası kamyonun kontrolunu ele geçirir, sonra da onu saatle ve fahiş bir fiyatla kiralarlardı. Bu mafyaya rüşvet olarak Yankee veya Metz takımlarının beyzbol kartları verilebilirdi. Bazen şans benden yana olurdu. Bacaksız bir kabadayı bana yaklaşır ve "Patron senin kamyonla oynama zamanını tartışmak istiyor" mesajını iletirdi.

Bağımsızlığımın doğuşu böyle oldu işte. Annem ise "geleneksel" aile faaliyetlerine zaman ayırabilmek için haddinden fazla çalışırdı. Bizim kendimize ait geleneklerimiz vardı. Benim görevim annemin düşüncelerini tamamlamaya uğraşmaktı:

"Şu delikanlı şeyden değil mi..."

"Deli mağazasından?"

"Hayır, o şey..."

"Ekmek kutusundan büyük olanı mı?"

"Hayır, şu gösteri..."

"Ne haber Larry?"

Bu genellikle bir süre bu minval üzere devam ederdi.

Sırayla yahudi anne olurduk. "Bak ne biçim giyinmişsin", derdim.

"Diğer çocuklar seni böyle çılgın hippi kılıklı biri gibi görünce ne düşünürler sanıyorsun?" Hastayken süte saldırmışsam bu defa rolleri değişirdik: "Ne yapıyorsun? Bu hastayken iyi gelmez sana. Mutlaka içeceksen kutuyu ağzına dayaman gerekmez. Senin mikroplarını istemiyorum".

Evimiz her zaman arkadaşlarımın gelip gençliklerini yaşayabilecekleri bir evdi. İki kural vardı: Kıymetli tabak takımlarını bateri olarak kullanmamak ve annem seslendiğinde kim onun en yakınındaysa, koşup ona sigara ve diet pepsi almak. Biz büyük, mutlu ve genişletilmiş bir aile idik.

Giriş kapımız doğrudan annemin yatak odasına açılırdı. Eve arkamda bir grup sanat meraklısı genç kıtası ile dalardım: "Selam anne..., Selam anne..., Selam anne..." Bazen gece geç saatte annem karanlık yatak odamın kapısını açardı. İçerde otuz çift genç göz koridorun ışığını yansıtır ve biz hipnotize olmuş geyikler gibi ona bakardık. "Öbür odada benimle Annie Hall dizisini seyredecek kimse yok mu?" diye sorardı.

"Hayır, biz iyiyiz anne, teşekkürler."

Bizler, çocukca davranıyor olmamıza izin veren ve bundan korkmayan birisi tarafından seviliyor ve destekleniyor olmaktan mutluluk duyan çocuklardık. Belki de ben grubun en olgunu ve mutlusuydum.

Bu yazılarda önemli miktarda tarih var. İnanıyorum ki annemin espri anlayışının bir kısmı, onun gelenekdışı bir aile lideri olma macerası esnasında ortaya çıktı. Annem bir sosyal yardım annesi konumunda işe başladı. Ortada bir baba yoktu. Yine de başkalarına saygılı olmak, önyargılı olmamak ve ne olursa olsun hiçbir zaman bir büyük şehirde isyan ve yağmacılık olaylarına karışmamak gerektiği bana öğretilmişti. Şu aralar Los Angeles'de takılıyoruz ve Yahudi anne oyunu bir ileri bir geri devam ediyor "Okyanus kıyısına gitme, sadece iki saat önce yemek yedin".

"Pasifik kıyısı otobanının sol şeridinde araç telefonunu kullanma, ezilirsin."

Giriş

Şimdi söyleyin bakalım nasıl buldunuz benim ufaklığın önsözünü? İyi yazılmış değil mi? O halde biriniz ona bir iş verebilir mi acaba ? İş bulabilmek için o kadar çok zaman harcayıp koşturmasına rağmen hâlâ işsiz. Kimse için iş yok. Bunun anlamı şu: Ben bunları yazarken Washington'da yeni bir yönetim tezgah kurmaya hazırlanıyor ve ben bundan mutlu olmalıyım. Ama işin gerçeğini isterseniz, tam tersine koca bir dert oluyor bu benim için.

Bekleyemezler miydi yani? Amerikan başkanlık seçimleri sürerken bir kitap üzerinde çalışıyor olmanın ne demek olduğunu biliyor musunuz siz? George Bush ve Dan Quayle'e yöneltebileceğim kimbilir kaç zekice ve keskin eleştiriyi harcamak zorunda kaldığımı tahmin edebiliyor musunuz?

Eh, belki birkaçını bu kitabımda kullanmış olabilirim. Aradan kaçmış olmalı. Kendime hakim olamadım herhalde. Allahın cezası Cumhuriyetçi Parti 25 allahın cezası yıldır iş başında (1976'da Jimmy Carter tek fırsattı)!

Cumhuriyetçiler bir anlamda ana-babalarımıza benzerler. Bütün idari prensipleri korku ve nefret üzerine kurulmuştur. Siyahlarla, Yahudilerle veya allah korusun, homoseksüellerle oynama. Seks yapma. Çılgın bir keş olmamak için Marihuana çekme.

Hepsinden önemlisi "farklı" olma.

Cumhuriyetçiler, sözde "özgürlerin toprağı" olan ülkemizi, bastırılmış, uzlaşmacı, yargılayıcı bir ülkeye çevirdiler. Farklı olmaktan nefret ettiler. Kimseye şüphe etme hakkı tanımadılar. Komedilerimiz

bile aşağılama halini aldı. Şişman ve çirkin insanlar, tüm kötü orta oyuncularının (ki bunlar bana daha çok sigorta satıcılarını hatırlatıyorlar) şaka odağı oldular.

Oprah'tan öğrendiğimize göre baskıcı ana-babalar nörotik kendinden nefretleri yüzünden çocuklarını kafaları karışmış, ürkek, zayıf yaratıklara döndürüyorlarmış. Bundan ötürü olacak, tüm Amerikan halkı azıcık da olsa kendine saygıdan yoksun, hiçbir davaya adanmamış, hiç mutlu olamayan bir karmaşadan başka bir şey değil aslında. Bizimki kendisine uygun bir psikolojik terapi programı arayan, sağlıksız bir ülke.

Yine de çoğumuz için seçimler sonunda ana-babalarımızı aşabildiğimizin ifadesi.

Altmışlı yılların seks özgürlüğü savunucularından birinin şimdi iktidarda olması artık büyüdüğüm anlamına mı geliyor? Sahici bir koltuk takımı ve ona uygun tabaklar mı almalıyım artık?

Ve kadınlar, Anita Hill korkmadan konuştuğu ve Murphy onun bebeğini kabul ettiği için, şimdi gerçekten daha iyi durumdalar mı?

Neyse, yine de tekrar feminist olmamız iyi bir şey. Medyanın feminizmi açıkça kucaklaması, kimsenin "aile değerleri" saçmalığı üzerinde bir dakika bile durmaması, MTV'de jartiyerli güzellere hemen hiç rastlanmaması, "Backlash" (Tepki) gibi bir kitabın best-seller listesinde sonsuza dek kalması iyi bir şey. (Öğünmek gibi olmasın ama, bu tepki meselesi Susan Faludi'nin kafasında henüz bir kıvılcımken ben çoktan konunun üzerinde idim. İşte 1988 de yazdıklarım:

Bu bir entrika planı. 1970'de feminizm fırtınası bu ülkeyi etkisi altına aldığından beri fikir üretme iddasındaki birtakım adamlar bir odada oturup kağıttan uçaklar yaparak kadınların gücünü ellerinden almaya uğraşmakta. Bunun gerçek olduğuna inanıyorum.

1975'de "EST ve biyolojik geribeslemeye başlıyalım". "Kadınlar kollektif düşünmeyi bırakıp, ana rahmindeki günlerini düşünmeye başlayacaklardır." dediler.

1980'de "Hepsine iş elbiseleri ve koşu ayakkabıları giydirelim,

birer küçük erkek gibi hareket etmeye başlayacaklar ve koroner hastalıklara tutulup öleceklerdir." diye fikir yürüttüler.

1985'de "Şimdi biyolojik saat propagandasına başlayacağız" buyurdular.

1986'da "Tamam, şimdi de onları gerçek olmayan erkek kıtlığı istatistikleriyle bunaltalım" diye kıkırdadılar.

1988'de karar verdiler "Ha ha, şimdi gidip onlara ne kadar yalnız ve sefil olduklarını haykıralım"

Nasıl oldukça iyiymişim di mi? Tamam, belki Susan Faludi bütün bunları daha detaylı, 552 sayfa kadar, yazmış olabilir, ne olmuş yani.

Evet, işler şimdi daha iyi. Ve ben şahsen hepimiz adına bu karanlık yılları aşabildiğimiz için gurur duyuyorum. Ama tabii hâlâ sorunlarımız var.

Mesela hâlâ hemen her filmde, hemen her kadının, en önemli repliğinin "Hayatım yatağa gelsene" olması gibi. Senaryoyu bilirsiniz: Koca omuzlarında ülkenin veya ırkçılığın ağır yükünü taşıyan, işkence çeken kahramandır ve karısı o küçük güzel kafasını kocasının ailesine yeterince vakit ayıramadığına takmıştır. Sonra üçüncü perdenin sonuna doğru gözler yaşartan büyük bir kavga ederler ve kadın nihayet anlar ki "Bir erkek yapması gereken şeyi yapmak zorundadır."

Ve hala eşit iş için eşit ücret yoktur. Hâlâ yeterli ve uygun maliyetli çocuk bakımı sağlanamamıştır.

Ve hâlâ kadın ve erkek birbirlerini tam bir kafa karmaşası içinde izlemektedirler. Birbirimizi her zamankinden çok istiyoruz, en mükemmel eşi nasıl bulabileceğimiz hakkında milyonlarca kitap okuduk. Erkekten farklı olarak; kadının ne demek istediğini, nasıl kavga edip, nasıl seveceğimizi, sorumluluktan korkmayıp istediğimizi elde edebilmeyi ve reddetmemeyi, kendimizi ilişkiler içine sınırlamamayı öğrendik ama, hâlâ bir parça seksi bulduğumuz birine "merhaba, ne haber" demekten aciz bir grup moron olmaya devam ediyoruz.

Hayır siz bu konuda yalnız değilsiniz. Kimse kimseyle se-

vişmiyor. Herşeyi o kadar çok inceledik, seksüel davranışlarımızın her nüansının öylesine farkındayız ki tüm içgüdüsel dürtülerimiz yok oldu. Yeats (yoksa Blake miydi?) "Bilinç eylemi zedeler" derken şaka yapmıyordu.

Şahsen benim çocuklara takılmaktan başka seçeneğim yoktu. Bütün benim yaşımdaki erkekler yirmiüç yaşındaki kızlarla çıkıyorlar. Normal olarak bu yirmiüçlüklerle çıkması beklenen yirmiyediliklerse benim peşimdeler. "Blow Up" veya "Bonzo Dog Band"ı hiç duymadıklarını öğrenmek beni hüzünlendiriyor doğrusu.

Daha yaşlı kadınlara gelince, onlar için endişeleniyorum. Bu kitapta çılgın, yaşlı bir cadı haline gelmenin dehşetinden bahseden bir bölüm var ama yetersiz. Nereye gitsem yavaş yavaş kafayı üşütmekte olan ortayaşlı, aslında tamamen normal ve sağlıklı, kadınlara rastlıyorum.

Bundan Budweiser reklamlarını sorumlu tutuyorum. Özellikle de şu küçük bir köpek yavrusu olarak yeniden dünyaya gelen adamla ilgili olanı. Adam (ya da köpek yavrusu) şahane bir güzel tarafından öpülüp okşandığı için çok mutludur. Ama güzel ve genç kadın, yavruyu iğrenç bir yaşlı kadın olarak canlandırılmış büyük annesine verivcrince köpekcik kendini öldürmeyi düşünmeye başlar.

Bu kadın düşmanlığının amacı nedir? Bu allahın cezası topluma ne oluyor ki seksüel olarak cazip, dolayısıyla erkekler için lüzumlu olduğu yaşı aşan kadınları aşağılamak zorunda hissediyor kendini? Orta yaşlı kadınların kafayı üşütmesine şaşmamalı: Önce kendilerini ateş basmaları ve kara depresyonlar içinde bırakan hormon karmaşasıyla savruluyorlar sonra da toplum onlara artık farkedilmiyorlarsa gülünç birer maskara olduklarını söylüyor.

Ben yaşlanınca Avrupa'ya taşınacağım. Orada yaşlı kadınlar sadece saygı görmekle kalmayıp gönüllerince sersemlik edebilmeleri için teşvik bile ediliyorlar.

"Ya, ya" dediğinizi duyar gibiyim.. "Eğer bu kadar feministsen nasıl oluyor da Playboy dergisinde çalışıyorsun?" Bu soru son kitabımın turnesinde karşılaştığım ikinci en çok sorulan soruydu. İlk soru ise "Kitabınızın adını tekrarlar mısınız?" oluyordu.

Pekala, işte Playboy dergisinde çalışmamın nedeni; artık herkes bu konuda çenesini kapatabilir mi?

En önemlisi bana para veriyorlar. İncili tarayıp da, İsa'nın bir homoseksüel ve keş bir komünist olduğunu ispatlayan alıntılar yaptığım yazılarımın dışında da, ne istersem yazmama izin vermekteler.

("Hadi canım" demiştim editörüme, "yapmaya çalıştığım sadece insanların İncil'de her aptalca düşünceyi destekleyen bir söz bulabileceklerini kanıtlamaktı. Radikal sağın her zaman yaptığı da bu değil mi?")

"Beni ilgilendirmez" diye cevap vermişti. "Bu sağcı piçlerle yeterince başım dertte zaten."

Playboy okuyan erkek sayısı kaç biliyor musunuz?

Her ay milyonlarca. Cehennemler dolusu medya esiri okuyucu. Ve editörlerim benim bu adamlara saldırmama veya çok duygulandıysam onlara yağ çekip ağıtlar yakmama ses çıkarmıyorlar. Gönlümün istediği gibi küfürlü kelimeler kullanmama izin veriyorlar. İlan verenleri kızdırmama bile aldırmıyorlar. Bunu bir de Vogue'da yapmaya çalışın. İki sene denedim. Çok zor, hatta imkansızdı.

Ayrıca, kadınların da gözlerinde erkeklerinki gibi yardımcı seks bezeleri olsaydı, kurabiye tariflerinin yanında bir yığın çıplak erkek resmi yayınlayan milyonlarca kadın dergisi çıkacağına da inanıyorum. (Herkes biliyor ki Playgirl dergisine sadece homolar rağbet ediyor.) Ayrıca, bana para verdiklerinden de bahsetmiştim dimi?

Evet, insanları rahatsız eden bir diğer husus da herşeyimi satıp, New York'umu bırakıp, ürkütücü Los Angeles'e (L.A.) taşınmam. L.A. kötü şöhreti olan bir şehir. Buradaki insanların zevksiz, aptal ve ahlaksız olduklarını söylüyorlar.

Bunların hepsi doğru. Buna bir saniye daha dayanıp dayanamayacağımı bilmiyorum. Sadece insanı sülük gibi emdiği için değil, ama bu şehirle hiçbir şekilde uyum sağlayamayacağıma emin olduğum için...

Geçen ay, New York'a gitmek üzere şehirden ayrılmadan hemen önce köpeklerimden biri en iyi ayakkabılarımı yedi. Tabii bu büyük

bir trajediydi ama kafamda çok güzel bir çift papuç vardı ve bu fırsatı onları almak için değerlendirmeyi düşünerek aramaya çıktım. Kafanda bir model olması her zaman işe yarar, çünkü ayakkabı dizaynırları işleri gereği müşterek bilinçaltımızın bir yıl önünde olmak zorundadırlar.

Bütün Los Angeles'ı aradım. Sadece bir kaç taklit Gucci makosen ve suni elmas topuklu kovboy çizme bulabildim. Giderek ümitsizliğe kapılıyordum çünkü aradığım hiçbir şeyi bulamıyordum. Sonra New York'a geldim. Sekizinci cadde boyunca yürüdüm. Hemen her lanet olası dükkanda kafamdaki ayakkabılar vardı!.

Ama tekrar Manhattan'a dönmeye dayanabilir miyim? Evsizlik, kış, kanalizasyonlardaki o yeşil ince çamur? Arabam n'olacak, ya araba telefonum?

Ya köpeklerim? Şimdi dört tane oldular. Arkadaşlarım sayılarını daha da arttıracak olursam bana mani olmak zorunda kalacaklarını söylüyorlar. Sally ve Doc'la tanışacaksınız. Ama bir de Mike var. Gösteri köpeği olabilmesi için gerekenden yarım inch daha büyük olduğundan kimselerin istemediği küçük canavar. Ve Homer, bir marketin önünde sahipleri tarafından terkedilen ve gelmelerini bekleyerek bir hafta oradan ayrılmayan zavallı it.

Acınacak durumda o kadar çok değerli köpek var ki. Yılda on milyon kadarı hayvan sığınaklarında uyutuluyor. Lütfen, benim için, benim, çocukların korkarak kaçtığı çılgın bir yaşlı köpekçi kadın haline gelmemem için, hayvanlarınıza sevgi ve şefkat gösterin.

Ve dinleyin, eğer aranızda "Bonzo Dog Band"ı dinlemiş olan bekar veterinerler varsa bana yazmakta veya beni aramakta tereddüt etmesin lütfen.

Feminist Abartmalar

Erkek Arkadaş mı, Neden?

Burada birşey hatırlatmak istiyorum: Erkeksiz bir kadın bisikletsiz bir balığa benzer. Eskidi bu ağızlar diyorsunuz di mi? Fazlasıyla 70'ler kokan bir deyim öyle mi? Olabilir, ben bu nakaratı tekrarlamak istiyorum. Bana öyle geliyor ki biz kadınlar, çoğumuz yolumuzu şaşırmış gibiyiz.

70'lerde, Kadın Özgürlüğü hareketinin sancıları sürerken hepimiz kaşlarımızı çattık ve haykırdık: "Erkek: Ne işe yarar?" Heyecanlı şaşkınlığımız içinde erkeklerin çoğunun hoş yaratıklar olmalarına rağmen, var oluşumuzun nedeni olmadıklarını farkettik. Onlara ne duygusal olarak ne de maddi yönden bağımlı olmak zorunda değildik, tanrıya şükürler olsun. Kendimizi eksiksiz hissetmek için onlara ihtiyacımız yoktu. Ve tabii ki, hiçbir şekilde, hiçbir yönden toplum içindeki konumumuzu elde edebilmek için bir erkeğe gerek duymuyorduk.

Sonra, yıllarla birlikte, hiçbir kadının yalnız bir ada olmadığı fikri kafamıza dank etmeye başladı. Gerçi erkekler ille de şart değildi ama, gene de hayatımızda yatağımızı ısıtacak ya da müzik setimizi onaracak bir erkeğin bulunması anlamlı olabilirdi.

Sonra karanlık günler bastırdı, uçurumlara yuvarlandık ve herşeyi unuttuk. Fakat geçen hafta nihayet uçurumun dibinden çıkıp Kadın Yılı'na girebilmeyi başardık.

Bu çok beklenen Kadın Yılı şahane birşey. Çılgınca bir bilinçlenme içindeyiz. Cinsel taciz ve tecavüzle başa çıkmaya hazırız. Üzerimizi camdan bir çatı gibi örten sınırları sadece keşfetmekle kal-

mayıp bunların çoğunu tuzla buz ettik. O korkunç kürtaj karşıtı başkanı başımızdan atıp bizi bu konuda serbest bırakanı başa geçirdik. Senato şimdi isterse bir kadın basketbol takımına bile sahip olabilir.

Ama kişisel olan politik de oluyor ve inanıyorum ki özel yaşamlarımızda erkeğin gerçek konumunu unutmuş durumdayız.

Pek çok kanıt birçoğumuzun ümitsizlik içinde olduğunu gösteriyor. Eğer bir erkek arkadaşımız yoksa çirkin ve sıkıcı olduğumuzu, bizde korkunç bir yanlışlık olması gerektiğini düşünüyoruz. Mutlaka birini bulmamız gerektiğine, bir yuva kurup evlenmemizin şart olduğuna, yoksa hem yalnız ve sefil hem de gülünç olacağımıza inanıyoruz.

Baskı tekrar gündemde, hem de çok daha ağır biçimde.

Bundan iki şeyi sorumlu tutuyorum. Birincisi 1980'lerin ortalarında yapılan, erkek kıtlığıyla ilgili, güya bilimsel ama bal gibi de pornografik çalışma. Hani şu nasıl teröristlerle evlenmek zorunda olduğumuz gibi bir şeyler iddia eden araştırma gibi. Gerçi bu talihsiz çalışmanın yanlışlığı ispat edildi ama yine de ergenlik çağını geride bırakmış her kadını derinden yaraladı ve ardından hemen kadınların yüksek topuklu ayakkabılarla dantelli geceliklere boğulmalarına yol açtı. Hatırladınız di mi? Sinirden titriyorsunuz. Boşverin unutalım.

İkincisi de Maggie O'Neal'in TV programı "Kuzey Güneşi". Evet, doğru bu yalnızca bir TV programı. Kültürümüzün düşünen kişilerinin, hani şu geri kalanlarımızın nasıl hareket edeceğine karar verenlerin, kendilerine model seçebileceği bir moda yaratan televizyon programı.

Zavallı O'Connor. Berbat bir inkâr içinde. Vaktini aşkı arayarak geçirdiği halde aksini iddia ediyor. Dizinin bir bölümünde aşık olduğu adamın ayı çıkması anlatılıyor. Bir başka bölümde bir köpeğin eski erkek arkadaşı olduğuna inanıyor. Sonra bir başkasında da bütün geçmiş erkek arkadaşlarının kendisinden nefret ettiklerini hayal ediyor. Son zamanlarda da bir sabun köpüğü içinde yaşayan ama onun çok arzuladığı bir adam var ortada. Bütün bunların arasında da durmadan "hadi canım benim aşka ihtiyacım yok. Bir mesleğim, bir kişiliğim var, kendi başıma çok mutluyum," deyip duruyor.

Tabii hepimiz burun kıvırıyoruz, çünkü aslında öyle demek istemiyor. "Kuzey Güneşi"ndeki erkek karakterlerden, bir yeni yetmeyle ilişkisi olan altmış yaşında biri dışında, hemen hiç birinin kadınlarla duygusal ilişkisi yok, ama bu duruma bir macera yaşadıkları sürece pek aldırmıyorlar. Yaşanacak macerası olmayan O'Conell ise aşk için her şeyini verebilir.

Tıpkı selefi Melissa'nin "Otuzlar" dizisindeki gibi, aşağılanıp terkedilirken öyle hüzünlü, öyle arzulu ki. "Otuzlar"ın hiç unutamayacağım bir bölümü vardır. Sanırım, Hope'un evinde bir yeni yıl akşamıdır. Kamera yavaşça eğlenen çiftlerin üzerinde odaklanır Melisa ise soğukta, yalnız ve bedbaht gözlerini boşluğa dikmiştir.

Unutmayalım, bu dizilerin yaratıcıları hep erkekler. Belki hoş erkekler, hatta aydın erkekler, ama yine de erkekler. Ve erkekler kadınlara hep kendi açılarından seks ve gönül maceralarının araçları olarak, bakarlar. Başka türlüsü ellerinden gelmez. Ayrıca, bütün erkekler kadınların kendilerine birer tanrı gibi taptığı günlerin dayanılmaz özlemi içindedirler. Kim olmazdı ki ?

Bu olumsuz davranış örneklerini kafamızdan silip atalım, eski günlere kulak verip olayların gerçek yüzünü görelim. Ortalıkta erkek kıtlığı falan yok. Hatta yirmilerinde ya da otuzlarının başındakiler için kadın kıtlığı var. Şimdi ümitsiz olan, delikanlılar. Ama belli etmiyor ve güçlüyü oynuyorlar. Çünkü birşey söylemezlerse farketmiyeceğimizi, belki peşlerinden koşacağımızı, onlarla yatacağımızı, evleneceğimizi, çoraplarını yıkayacağımızı, çocuklarını doğuracağımızı, mesleklerimizi uğurlarına feda edeceğimizi umuyorlar.

Oysa balığın oltaya olan ihtiyacı ne işe kadının erkeğe olan ihtiyacı da odur.

Keşke Lezbiyen Olsaydım

Geçen akşam birkaç arkadaş tiyatroya gittik. Carrie isimli komik, duygulu, çekici ve zeki bir oyuncunun oynadığı tek kişilik bir gösteriydi. Oyun esnasında Carrie lezbiyenlikten söz ettikçe saçları erkek gibi traşlı, ayakları postallı bir grup kadın hemen ayağa fırlayıp onu alkışlıyordu.

Oyundan sonra Carrie "Bu lezbiyenler beni hasta ediyorlar" dedi. "Keşke peşimi bıraksalar".

"Ama neden?" diye sordum huzursuzca. Lezbiyenlerle konuşurken prensip olarak yanlış bir şey söylemekten hep çekinmişimdir.

"Lanet olasıcalar politik olarak öyle haklılar ki" dedi Carrie. "Ama beni basmakalıp bir örnek durumuna indirgediler. Bana değil cinsellik tercihime saygı duyuyorlar. Onun için siktir et onları." diyerek tekilasından bir yudum daha aldı. İyiden iyiye sarhoş oluyordu...

Arkadaşlarım onun şerefine bir parti veriyorlardı ve bizimki halinden çok memnundu. Gözleri pırıl pırıl parlıyor, ulaşabildiği herkesi kucaklıyordu. Büyülenmiştim. Bu kadar dürüst, sıcak ve hoş biriyle daha önce hiç karşılaşmamıştım.

Bana sarılırken "Niçin böyle bir erkekle tanışamıyorum?" diye düşünüyordum Tekrar sarılırken "Ne güzel kokuyorsun" diye fısıldadı. "Ah, teşekkür ederim" diye aynı şekilde fısıldayarak cevap verdim. Sonra beni öptü. Dudaklarımdan. Dilini ağzıma sokmaya uğraşıyordu.

Aman allahım! Dilini ağzıma sokmaya çalıştı!

Erkeklerin ne düşündüğünü biliyorum, sık sık da söylüyorlar zaten. Kadın olsalarmış kesinlikle "lezbiyen" olurlarmış. Öyle düşünüyorlar. Erkek homoseksüelleri ise korkunç bir cinsel sapma olarak değerlendiriyorlar. Ama onlara göre kadın homoseksüelliği neredeyse *sağlıklı* bir şey. Erkekleri iki kadının sevişmesinden daha çok tahrik eden şey az bulunur doğrusu. (Hemen belirteyim aynı şey kadınlar için geçerli değildir: Sevişen iki erkeğin görüntüsü New York'lu kadınları o anda seksten soğutur).

Arkadaşım Brendan "Sen ne yaptın o zaman?" diye sordu.

"Sadece ağzımı kapadım ve dilin, içine girmesini engelledim. Etkilenmiştim ama sinirliydim."

"Ona müsaade etmeliydin, bu çok şahane olurdu doğrusu."

Keşke yapabilsem.

Bir yıl kadar önce bir grupla ilişkim oldu. Spor salonunda çalıştığım bir sırada, ağırlık çalışması yapan bu arada da birbirlerini kesen iki kadın gördüm. Dikkat çeken bir yanları vardı. Öyle güçlü, öyle kendilerine güvenen ve kendi kendilerine yeterli bir halleri vardı ki. Anlıyamamıştım. Bir çok kadın çekimser ve uzlaşmaya yatkındır. Memnun etmek için belirsiz bir acelecilik gösterirler. Birçok kadın hemen özür dilemek üzerelermiş gibi bir görünüş sergiler. Bunlarda o tavırlardan hiçbiri yoktu.

Sonunda kavradım. Bunlar lezbiyendi! Erkeklerin kendilerini beğenip beğenmediklerine aldırış etmiyorlardı!

Kıskandım. Hayatımda sadece bir defa kendimi bu kadınlar kadar güvenli ve mutlu hissettim: 1979'da Quaaludes ve kokain karışımıyla kafayı bulmuştum. Ancak bu yol artık bana pek akıllıca gelmiyor.

Ah, lezbiyen olabilmek! Asla bir daha utangaç, aptal olmamak, kendini kınamamak ve gereğinden çok gülmek zorunda kalmamak! Hayat boyu eşofmanla dolaşabilmek!

Şayet lezbiyen olabilseydim, her akşam yemekte çikolatalı pasta yiyebilir, yine de benimle yatacak birilerini bulabilirdim. Gözlerinde seks bezeleri, kalplerinde ise eski aşkların buruşukluğunu taşıyan er-

kekler kadın vücudu hakkında garip, rahatsız edici, saplantılı ve mükemmelci fikirlere sahiptirler. Halbuki kadınlar diğer kadınlar için böyle düşünmez. Kadınlar bir diğerinin selülitleri veya kötü saçına aldırmaz. Yığınla lezbiyen şişman ama yine de seviliyor.

Ayrıca, daha iyi bir şöför olurdum herhalde. Yollarda pek çok kötü kadın sürücüye rastlıyorum ve kendi kendime bunlar lezbiyen olsalardı sollarken elliyle gitmezlerdi diye söyleniyorum. Çünkü bizlere kadın olarak erkekleri memnun edebilmemiz için beceriksiz ve belli konularda yağcı olmamız gerektiği öğretildi. İngiliz anahtarının görüntüsünden ürkmeye, sigorta atınca bayılmaya şartlandırıldık. Erkeklerin bizi beğenmesi için kendimizi idare edemiyormuş gibi davranacak şekilde eğitildik. Anladığım kadarıyla bu yolla erkeklerin kendilerini büyük ve güçlü hissetmelerine yardımcı oluyormuşuz.

"Lezbiyen olabilmek isterdim." dedim Brendan'a "Kafaca hayal edebiliyorum, ama bedensel olarak siktir et."

"Hadi canım, yalnızca biseksüel ol yeter. Kadın vücudu öyle güzel ki. Güzel bir göğsü okşamak, sıcak bir vulvaya dokunmak istemez misin?"

"Şimdi kusacağım"dedim. Keşke böyle hissetmeseydim.

Bir lezbiyenle ne konuşabilirim? Erkekler, kadınların tanışır tanışmaz derin sohbetlere dalmalarına hiç akıl erdiremezler. Oysa bizim dünyanın her köşesinde geçerli bir buz çözücümüz var: Erkekler.

Ne kadar rahatsız edici oldukları, bizi nasıl hiç dinlemedikleri, ne istediklerini anlamanın nasıl mümkün olmadığı, şu köşedeki uzun boylusunun ne hoş olduğu gibi. Heteroseksüel kadınların tüm konuşmalarının motorgücü erkekler. Ama bir lezbiyenle karşılaşınca cümlelerim hep yarım kalıyor.

Ama bir lezbiyen olsaydım, şu gazetelerde okuduğum, yeni icat-kadın tipi kondomları kullanmak zorunda olmayacaktım. Diyafram gibiymiş de ayrıca bir de kuyruğu varmış. Ne allahın cezası bir yenilik ama! Gazete bu "araç" sayesinde kadınların güç kazanacağını,

artık "erkekle pazarlık yapma" zorunluğunun ortadan kalktığını söylüyor.

Saçmalığa bak! Kadın kondomu demek kadınların doğum kontrolünden yine tek başına sorumlu olacakları demek.

Bir Teksas deyişi vardır "Kadınların sorunu bütün yumuşaklıkların onlarda olması". Bence erkeklerin sorunu da bütün sertliklerin onlarda olmasında. (Sakın kimse lezbiyenlerin yalancı organ taktıklarını söylemesin, çünkü bu doğruysa, ki şüpheliyim, duyduğum en iğrenç şey.)

Ben hormonlarımın kurbanıyım. Eğer bir erkeğin gelişmiş kasları varsa epey saygısızlıklarıyla başedebilirim. Bu adam bana bu kadar başarılı olmamamı, çok daha kısa etekler giymemi istediğini, yemek pişirmeyi öğrenmem gerektiğini söylerse mızıldanırım, yaltaklanırım. Ona siktir olup gitmesini söylemek yerine bana karşı daha saygılı ve kibar olması gerektiğine onu ikna etmeye çalışırım.

Halbuki eğer lezbiyen olsaydım, ona canın cehenneme diyebilirdim. Veya belki de kadınlarla da aynı zayıflıkta mı olurdum? Boşverin, bilmiyorum.

İsimlerimiz Bizi Tarif Eder

Yeni bir işe girdim. Haftanın beş günü iş saatleri süresince kadınlara "hanımefendi" denmeli mi, denmemeli mi onun kavgasını veriyorum.

Marco'ya, "Ama John neden 'merhaba, hanımefendiler' demek zorunda olsun?" diye haykırıyorum sanki bütün hayatım buna bağlıymış gibi.

Marco da beni boğazlamaya hazır vaziyette "Bak" diyor "Dört sene boyunca hergün John onlara hanımefendiler diye hitap etti. Evet, allah kahretsin, böyle hitap etti!"

Marco ile ben "Sevgili John" adlı bir radyo programında çalışıyoruz. Hani şu Judd Hirsch'le birlikte olan. Orda çalışan adamlara "hanımefendiler" tartışmasından artık gına gelmeye başladı.

Bana ne. Bana göre bu kara tahta üzerindeki tebeşir kadar açık. Bu feministlerin derdi artık. Ben bunları 70'lerde hallettiğimizi sanıyordum. Kadınlar "hanımefendi" değildir. Bu terim aynı anda hem heykeli dikilip hem de yönetilen kadın anlamına geliyor. Bir "hanımefendi" ifadesi "erkek" kelimesinden daha yumuşak, daha zayıf, ve daha bağımlıdır. Bu ifade açıkça erkeğin ona hürmet edip, kol kanat germesi gerektiğini, çünkü bir "hanımefendi"nin kendi başına iş yapmaktan aciz olduğunu çağrıştırıyor.

"Bir hanımefendi" asla karbüratör tamir etmek uğruna tırnaklarını rezil etmez, doğum esnasında ameleler gibi küfretmez, başıboş dolaşmaktan hoşlanmaz. En azından annelerimiz büyürken bize böyle

öğretti. Büyüyünce olmamız beklenen "hanımefendiler" olarak yapmamıza izin verilmeyecek şeylerin upuzun listeleri vardı:

"Bir hanımefendi her zaman elleri kucağında oturur."

"Bir hanımefendinin saçları her zaman düzgünce taranmış olmalı, gözlerinin önüne düşmemelidir."

"Bir hanımefendi dizlerini daima bitişik tutar".

Bu kelimeden nefret ediyorum. Bana "hanımefendi" denince, kendimi beyaz elbiseler giydirilip çamur birikintilerinde şap şap dolaşmasına izin verilmeyen bir çocuk gibi hissediyorum.

Biz kadınlar bir erkeğin "gerçek bir hanımefendi istiyorum" dediğini duyarsak hemen seslerimizi alçaltırız, zira ne çerçeveden inceleneceğimizin farkındayızdır.

"Pekala, öyleyse" der Marco, hergün "farzetki John üç kadının oturduğu bir odaya giriyor. Şimdi ne demesi lazım 'merhaba kadınlar' mı diyecek yani?"

Burada takılıyorum. John'ın ne demesi lazım sahi? "Merhaba kadınlar" pek garip kaçıyor. Ama "Merhaba erkekler" de garip. Sanki askeri bir görev yaparmış gibi. Daha samimi, daha sıcak bir şey lazım.

Beynimi zorladım ve üzücü birşey farkettim. Dilimizde kadın veya bir grup kadını önyargılı çağrışımlara yol açmadan ifade edebilecek tek bir kelime bile yok. Bir odaya girin ve "Merhaba kızlar" deyin. Bu ifade, ya yaşı yirmibirin altındaki dişilere hitap ettiğiniz, ya da cicili bicili giyinmiş, kocasıyla "akşama kızlar briç oynamaya geliyorlar" biçiminde konuşmayı huy edinmiş orta yaşlı ve şişman ev kadınlarını çağrıştıracaktır.

"Fıstıklar" da aynı şey, ama bu durumda eğer sözü edilenlerin yaşı büyükse, mini şortlarıyla etrafımızda yüreğimizi hoplata hoplata dolaşan bir güzeller grubu gelir aklımıza.

"Yavru" kadınları küçülten bir başka terim. Üstelik daha az saygı uyandırıcı.

"Piliç" deyimi kadının erkeğe seksi göründüğünü anlatır. Mesela

biri "Piliç gibi mi?" diye sorunca "valla, yüzde yetmişbeş öyle de, bilekleri biraz kalın" diye bir cevap almak mümkündür.

"Orospu" herkesle yatağa girecek kadın anlamında kullanılır. Bunu erkek yapınca çok makbuldur da kadın söz konusu olduğunda aşağılık bir şeydir.

"Kaltak" ise siz hariç herkesle yatacak kadındır.

Bizi yargılamadan ifade edebilecek bir kelimenin dilimizde neden mevcut olmadığını bilmek istiyorum. Dilimizin neden bu kadar erkekçe olduğunu, neden herşeyin erkekler açısından anlatılmak zorunda olduğunu bilmek istiyorum.

Tabii bir de kadın ve erkek için aynı anlama geldiği halde ayrı ayrı kelimelerin kullanıldığı kavramlar var. "Evde kalmış" ve "Bekar" mesela. "Evde kalmış" denince yaşlı, tatminsiz, hiçbir çekiciliği olmayan, saçını ensesinde topuz yapmış, evinde bir sürü kedi besleyen ve muhtemelen örgü ören biri olduğunuz akla gelir. "Bekar" sözcüğünün akla getirebileceği en kötü çağrışım ise "homo" olabilir.

Sonra genital organlarla ilgili kelimeler geliyor. Erkeğin penisi ile ilgili bir yığın kelime vardır. Çünkü erkekler penislerine aşıktır. Bu kelimelerin çoğu hareket ifade eden kelimelerdir. Oysa kadının genital organı için bilimsel olmayan çok az kelime vardır ve erkeğinkilere nazaran çok daha müstehcen sayılır, çünkü prensip olarak kadınlık organları erkeğinkilerden daha müstehcen kabul edilir. Bir dakika. Bu genital kelime erkek için de kullanılabilir. Ama bu takdirde korkak, yavşak, zayıf anlamını çağrıştırır.

Ya "Piç" kelimesi niçin daha ziyade erkekler için kullanılır. Kadınlar öyle önemsizlerdir ki evlilik bağı dışında doğsalar da pek birşey farketmez de onun için mi?

Dilbilimciler konuştuğumuz lisanın düşünce tarzımızı yansıttığını söyler. Mesela, dillerinde "kar" ile ilgili 32 kelime olan halkların "kar" ile ilişkileri bizim aynı konuyla ilişkimizden çok daha derindir.

Dilimiz bize kadınları erkeklerden daha az değerli varlıklar olarak

düşünmeyi öğretiyor. "Yavru" kelimesini duyunca düşünüyorum. "Ben yavru muyum? Eğer değilsem değersiz olduğum anlamına mı geliyor bu?" "Evde kalmış" kelimesini duyunca içimde belli belirsiz bir korku ve ağzımda acı bir tat beliriyor. Sonra hatırlıyorum ki "Tanrıya şükürler olsun ben evliyim, evde kalmış değilim" Kadınlık organımdan bahsedildiğini duyunca elimde olmadan bütün ruhuma kendimle ilgili nefret hisleri doluyor. Oysa bu şekilde hissetmek istemiyorum. Benim kendi dilimin bana böyle ihanet etmesi çok haksızlık.

Öyleyse bir teklifim var "Adam" kelimesini üniseks yapalım. Herkes birbirini böyle çağırsın ki eşit hissedebilelim. Birlikte olduğumuzu, aynı gruba ait olduğumuzu hissedebilelim. Kadınlar bunu zaten yapıyor. Çünkü biz birbirimize hanımefendiler olarak hitab etmeyi kesinlikle reddediyoruz. Ama bir parça kendimize ihanet ediyormuşuz gibi de geliyor doğrusu. Eğer bu kelimenin kullanımı resmen yasaklanırsa bu sorun da ortadan kalkmış olacak.

Tamam, hâlâ önyargısı olmadan dişileri tanımlayan bir kelime bulamadık. Buna ihtiyacımızda var. Bu kelime "kız" olabilir mi acaba? Belki, ama bu da biraz "zenci" kelimesini kullanmak gibi oluyor. Biz kullanabiliriz de, siz kullanamazsınız.

"Kaltak" nasıl? Çok mu olumsuz? Bence bir erkek bir kadına kaltak dediği zaman onu kontrol edemediği, kadının onun pazarlığını kabul etmediği, arzularına uymadığı anlamına gelir. Bir kelimenin tek başına bunu yapabilmesini seviyorum.

Artık Bayan Cici Kız Yok

Kızlar! Hayatınızın sonuna kadar mutlu yaşamak mı istiyorsunuz? Öyleyse kendinizi şimdi öldürün.

Dinleyin, ben çok sabırlıyımdır. Rüyalarımızın, ideallerimizin yavaş yavaş elimizden kayıp gitmesine, etrafın çocuk bakım merkezleriyle dolu olduğu, erkeklerin toz almaya yardım ettiği, kadınların bacaklarını traş etmeden iki hafta dolaşabildiği bir dünyayla ilgili masum hayallerimizin yıkılmasına hep dayandım, sabrettim.

Sürüler dolusu kadın feminizmi, kendilerini sıradan birer erkeğe benzetip, çizgili takım elbiseler giyip, papyonlar takmak ve sanki kutsal bir yermişcesine, erkekler tuvaletinin anahtarının peşine düşmek olarak algılarken ben aklımı başıma devşirip oturdum.

"*Çok Seven Kadın*" best-seller olunca saklanacak yer aradım. Yığınla kadın kahvaltıdan önce bu kitaba yumulup, kendilerinde de aynı hastalıktan olduğuna inanıyorlar ve erkekler farketmeden bundan kurtulmaya çalışıyorlardı.

Sonra evlilik salgını başladı! Ve bununla doğurma modası başladı! İnsanlar beyinlerine perde çekip kendilerini hipnotize ederek gerçek hayatın "Babalar en iyisini bilir" felsefesine dayandığına inanıyorlardı. Evlilikleri pembe düşlerine uymadığındaysa, bunun kabahatini birlikte yaşamanın problemlerine yüklüyorlardı. Yani tekrar başa dönüp kurbanı suçluyorlardı, ama ben sinirlerime hakim sayılırdım. En fazla, belki bir parça mızmızlanmış olabilirim.

Ama bunlar o zamanlarda kaldı. Şimdilerde kan istiyorum. Artık

bayan cici kız yok. Şimdi lanet olası rekorlar gazetesi *New York Times*'da okuduğuma göre beyaz atlı prensi beklemek çok makul bir zaman geçirme şekliymiş. Bundan sonra hep mutlu yaşamayı ümit edip bunun için dua etmek tamamen zararsızmış. Hatta *New York Times*'a göre bu fantaziler, tahammülümüzü arttırıyormuş.

Tahammül.

Tahammülü allah kahretsin. Biz bu kavramı 1972'de büyük bir törenle gömmemiş miydik?

Yazarı suçlamıyorum. Acelesi olmak ne demektir bilirim. Bir konu bulabilmek için histerik bir şekilde oradan oraya koştururken birden bütün arkadaşlarının *Özel Bir Kadın*'ı (Pretty Woman) seyretmiş olduğunu farketmiş ve fikri ordan almış olmalı.

Ama böyle bir fikir *New York Times*'da yayınlandığı için insanlar bunun doğru olduğuna inanacaklar yeniden. Tekrar dört yaşındaki çocuklarına Sindrella'yı okumaya başlayacaklar ve bu çirkin kısır döngü böylece sürüp gidecek.

Beyaz atlı yakışıklı prensin kendinizden geçtiğiniz zaman yetişip de sizi kurtaracağına ve ömrünüzün sonuna kadar mutlu yaşayacağınız o ülkeye sizi götüreceğine inanmanız demek, kadınlığın mutlak düşüşü demektir.

Çünkü bu hiç gerçekleşmiyecek bir dilektir. Hiçbir zaman mutlu olmayacağımızı garantileyen bir dilek.

Bir kadın için bir erkekle mutlu olmak mümkündür. Ama kurtarılmayı bekliyorsa değil. Kadınları kurtarmak isteyecek erkekler nasıl erkeklerdir biliyor musunuz? Mafyanın adamları ! Tanrıyı oynama heveslisi erkekler! Tam bir denetim kurmak isteyen erkekler! Bu adamlar kara talihdir! Yarım gün bir işte çalışmak istediğinizi söyleyin, sizi bir kuleye kapatsınlar.

Ayrıca siz eğer oturup kurtarılmayı bekliyorsanız, bacağınızın ağdası dışında hiçbir şeyle uğraşmıyorsunuzdur. Bir cinayet romanı bile okuyamayacak kadar endişeli ve pasifsinizdir. Gene erkeklere tüm gücünüzü teslim etmiş, kendinizi dev bir çocuğa döndürmüşsünüz demektir.

Kızlar, eğer hayran olunabilecek bir adam size gelip de "Merhaba, hayatım karmakarışık, her şey dağılıyor. Ne olur benimle ilgilen" diye yalvarsa, vereceğiniz cevap "Yo ben senin annen değilim!" olur, di mi?

Erkekler de bizim annelerimiz değildir. Bizim annelerimiz, kendi annelerimizdir ve bu hastalıklı fantezileri bize ulaştıran da onlardır.

Erkekler birilerinin kendileriyle ilgilenmesini bekleyerek ortalıkta dolaşan yaratıklardır. Onlar için yanıp tutuşmaya başladığımızda efendi olanları telaşla konuşmaya başlayıp, bağrışacaklar ve kendilerini çaresiz, yetersiz hissedecekler, sonra da oradan uzaklaşacaklardır. O kadar pek efendi olmayanları ise bizi kucaklayıp yatıracaklar, sonra da cüzdanlarımızı çalacaklardır.

Bakılmayı, ilgilenilmeyi istemek en temel insani duygulardan biridir. İnsan olarak işimiz birbirimize bakmaktır. Ama kurtarılmayı doğuştan bir hak olarak kabul edersek ve bu hep tek taraflı olursa ölürüz. Çünkü bu hakkı alamazsak aklımız oynar, çıldırırız, çöküntü duygusuyla körleşiriz ve neticede kimse bizi toplantılara davet etmez olur.

İşte planım: Eğer kızın biri "*Özel Bir Kadın*"nın kasetini aldığını, sonrada birden midesinin derinliklerinden yükselen iğrenç bir istek duymaya başladığını bana söyleyecek olursa, onu bir kez de "*Ford Fairlane*"nin kasetini almaya zorlayacağım.

Madalyonun öbür tarafını da sevecek mi acaba?

Orta Yaşlı Çılgınlar

Çalıştığım TV şovunda muhtemelen ellili yaşlarında olması gereken bir figüran vardı. Kahverengi bol paça pantolanlar ve rengarenk bir örgü yelek giyiyor, başına gösterişli bir de şapka takıyordu. Benimle sohbet etmeye karar vermişti.

"Biliyor musunuz, ben sıkı bir hayvan hakları savunucusuyum" diye söze başladı.

"Sahi mi?" diye cevap verdim ve uzaklaştım.

Böyle kadınlar beni gerçekten huzursuz ediyor. Bu cins kadınlar etraflarına adeta delice bir egzantiriklik, sebepsiz bir ümitsizlik, aptalca bir konu dışılık ve anlamlı bağlantılar yapabilmelerini engelleyen taraflı bir içe dönüklük yayıyorlar.

Giyimleriyle hemen dikkat çekiyorlar. Tam bir şizofrenik görüntü: Kot ceketlerle boncuklu çantalar, eşofmanlarla tunikler. Baş ve boyun bölgeleri çevresinde her zaman bir eşarp görmek mümkün. Özellikle L.A'da süpermarket kasa kuyruklarında birikmiş gibiler, zaten çoğu zaman da bu kuyrukların felce uğramasına sebep oluyorlar.

Manhattan'da aynı kadınlara Yunan kahvelerinde, söylediklerinden en ufak bir şey anlamayan ama gene de kibarca kendilerini dinleyen garsonlarla laflarken rastlayabiliyorsunuz. Veya Kore marketlerinde, harcamaya kıyamadıkları paralarını iki kavanoz reçel için gözden çıkarmak üzereyken birden fikir değiştirip, gofret almak istediklerine karar verdiklerinde onları farkedersiniz.

Bu kadınları tanırsınız. Bir yerde rastladığınızda uzak durmaya çalışırsınız onlardan.

Ben de öyle. Zaten bu yüzden kısa bir süre içinde kendimin de onlardan biri olacağını farkettiğim için çılgına döndüm. Aslında zaman o kadar da yakın olmayabilir. Henüz kırklı yaşlarımın başındayım. Bu artık orta yaş sayılmaz, di mi ? Tamam, teknik olarak öyle belki ama, orta yaş ellilerin ortasında başlamıyor muydu? Yani bir köpek düşkünü olduysam ne çıkar? Sadece dört köpeğim var, öyle on, onbeş gibi garip bir rakam değil ki bu (isimler koyduğum mercan balıklarımın da olması tamamen bir tesadüf). Hem ben ortayaşlı olsam da, ki sanırım olacağım, bu benim de o garip yavrulardan biri olacağım anlamına gelmez ki. Gelir mi? Ben her zaman çılgınlıktan yana oldum, ama onlardan biri olmaya hiç de niyetli değilim.

Tüh, kahretsin, kahretsin. Şimdi giysilerim çarptı da gözüme. Desenli bir tayt ve kareli ayakkabılar giymişim.

Tamam panik yok. Önemli olan neden paniğe kapıldığımı anlamak. Bu kadınlar neden beni korkutuyor? Yani, kim onlar?

Onlar mutlaka bir erkeğe sahip olmanın gerektiği, aksi halde toplum dışı kalacaklarını sanan feminizm öncesi kuşağın kazazedeleri. Kendi kendine yeterliğin her türüne kaş çatıldığı, hoş görülmediği, mesleklerin yasaklandığı yıllarda bu kadınların kendilerini terketmiş veya hiç gelmemiş kocaları, büyümüş veya hiç olmamış çocukları vardı. Dolayısıyla erkeklere yaslanarak yaşamayı öğrenmiş olan bu kadınlar desteksiz kalmışlardı.

Biz gençler (kapatın çenenizi!) bu kadınlar markette önümüzdeki sırada dikkatle paralarını sayarken sırıtıp, gözlerimizi yuvarlarız. Halbuki bu insancıklar belki de bizi kızdırmaya çalışmıyorlar, belki aldıklarını kedicikleri için almıyorlar.

Kendilerine ihtiyaç duymayan bir toplum tarafından terkedildikleri için, yaşayıp yaşamadıklarına aldırış edilmediği için kaçıklığa sığınmışlar.

Ama ben öyle olmayacağım. Çünkü benim bildiğim feminizm bir önemli dersi atlıyor: Hiçbir şey beklememek.

Erkeklere çok kızıyoruz! Bize kötü davranıyorlar, bizi birer seks objesi gibi, ikinci sınıf vatandaş gibi görüyorlar diye. Onların kalıpçılığına, kendini beğenmişliklerine isyan ediyoruz.

Ama bunu onlara nasıl söylemeli? Zavallı korkaklar gibi yaltaklanıp yağcılık ederek mi? Surat asıp, kızıp münakaşa edip tabak fırlatarak mı? Durmaksızın bize kötü davranmalarının bizi nasıl incittiğini hatırlatıp, dinlemezlerse zorla dinleterek mi?

Erkeklerden bir şey beklediğimiz zaman bunu yanlış yapıyoruz ve ekşiyip, hayal kırıklığına uğruyoruz. Çünkü zayıflık noktasından olaya yaklaşıyoruz.

Ama eğer tüm kalbimizle, onlardan gerçekten bir şey beklemezsek, bazı temel kurallar koyarak, sadece bize saygı ve sempati duyan erkeklerle ilişki kurar, ıslak tişort yarışmalarına girmemizi isteyen adamlarla hiç alakamız olmaz, kötü davranışlardan yakınmayı bırakıp, bize kötü davrananlara sanki orada yoklarmış gibi davranırsak bir sorunumuz kalmaz.

Bu arada sanırım ben yenilgiyi kabul edip, yavaş yavaş ama zerafetle kafayı üşüteceğim. Orta yaşlı bir feminist dönemi sonrası manyak olarak, 101 köpeğimle, deri ceket giyen bir yaşlı kuşa dönüşeceğim. Aynen benim eskiden olduğum gibi genç olanlar bana göz devirip, burun kıvıracaklar. Siktir et.

Mektuplar I

Sevgili Bayan Dert Ortağı,

Thelma ve Louise hakkında ille de bir şeyler bilmek zorunda mıyım?

Biliyorsunuz, yemeğe, veya bir partiye veya da köşedeki dükkana havuç suyu almaya bile gitseniz sürüyle insan peşinizden koşup Thelma ve Louise'i sormadan edemiyorlar. "Final nasıldı ama? Feminist bir film miydi, değilse neyin nesiydi? Kadının şiddet kullanması uygun mu yoksa şiddet kadınlar için kötü bir şey mi? Filmdeki karakterlere ne dersiniz? Thelma başına gelenlerden sonra o adamla nasıl birlikte olabildi? Olanları sadece yayılan erkek terörü olarak değerlendirebilir misiniz? Butch (Cassidy) ve Sundance'a (Kit) benziyorlar mı? Thelma ve Louise adeta birer erkek gibi, yalnızca daha çelimsiz miydiler? Ya o lanet olası finale ne dersiniz, ha?"

Yani, genellikle ne diyeceğimi bilemiyorum. Filmi beğendim, komik buldum. En çok, Susan Sarandon'ın boynuna o ince paçavraları doladığı bölümü sevdim. Çok havalı ve çetin bir görüntü sağlamış. Yakında ben de boynuma öyle bir şeyler bağlamayı düşünüyorum.

Ama başka bir fikrim yok film hakkında. Özellikle de final hakkında. Daha allahın cezası film vizyona bile girmeden insanlar finali tartışmaya başlamıştı ve çenelerini kapamayı kabul etmiyorlardı. Nihayet filmi görmem mümkün olduğunda ise kendimi sanki hislerimi yakın takibe alabilmek için kafasına elektrodlar takılmış denekler gibi hissediyordum. Araba havaya uçarken kendime sorup duruyordum "Şu anda ne hissediyorum".

Bilmiyorum, hiçbir düşüncem yok tamam mı? Bu telaş ne anlamıyorum. Lütfen bana bir fikir verin de aptal gibi gözükmeyeyim.

Sally

Sevgili Sally,

Thelma ve Louise'i bu kadar dert etmelerinin sebebi:

1. Gerçekten iyi bir film olması.

2. Kimsenin bu filmi niye daha önce görmediklerine akıl erdirememesi. Bu yetmişlerde görülmüş olması gereken bir film değil mi? Amerikan kadınlarına kocalarının yemeklerini mikrodalga fırında bırakıp, onlardan izin almadan seyahata çıkabileceklerini ille de birilerinin söylemesi mi gerekiyor yani?

Hayır. Ama kadınların aşık rolünü oynadığı ve

"Hayatım, yatağa gel, geç oldu."

"Hayatım sen elinden geleni yaptın."

diye konuştukları türden filmler seyretmeye öyle alışmışız ki, Thelma ve Louise gibi bir filmin varlığı bile bizi aptallığımızdan sıyırıp şok etmeye yetiyor. Kan tadını taddık, şimdi daha istiyoruz.

Ama bir fikir istiyorsan işte bir öneri. Eğer biri size bu filmin feminizm için kötü olduğunu, kadınlar için çok kötü örnekler yarattığını söyleyecek olursa ona tatlılıkla, erkeklerin isterlerse her türlü karmaşık rolü oynayabildiklerini hatırlatın ve sonra silahınızı çekip vurun onu.

Bayan Dert Ortağı

Sevgili Bayan Dert Ortağı,

Bana ümitsiz gözükmemek için tavsiye edebileceğiniz bir hileniz var mı? İnsanlar kişinin ümitsizlik "kokmasının" mümkün olduğunu söylüyorlar. Bu gerçekten mümkün mü? Ümitsizlik nasıl kokar, kötü mü?

Annemle kızkardeşlerimin konuşmalarına bakılırsa berbat bir koku olmalı herhalde. Biriyle çıkmaya hazırlanırken bana ettikleri öğütleri duymalısınız:

"Gülümsemeyi unutma" derler.

"Kimseden bir eksiğin yok" diye ilave ederler.

"Rimelini kontrol etmeyi unutma." diye uyarırlar. "Dik dur".

"Şakalarına gülmelisin" diye öğütlerler. "Çek saçını yüzünden!" Ailenin evlenmemiş tek ferdi benim, onun için bir parça ümitsizliğe kapılıyorlar herhalde. Bazen sinirimi bozuyorlar ama iyi niyetli olduklarını biliyorum. Benim için endişeleniyorlar.

Onları kim suçlayabilir ki? Kötü bir muhitte yalnız oturuyorum. İşimden hemen hiç para kazanmıyorum. (Bir sanat galerisinde çalışıyorum ve bir köşede resim yapıyorum) ve geçen bahardan beri hayatımda kimse olmadı. Onunla da yapamadım. Şimdi bir anaokulu öğretmeni ile evli.

Annemlere endişelenmemelerini söylüyorum. East Village şimdi emniyetli bir yer ve gelecek yıl da birini bulamazsam Queens'e onların yanına taşınıp güvende olacağım. O zaman kiminle isterlerse aramı yapsınlar.

Ama benim bu ümitsizliğimle, buram buram kokan bu ümitsizlikle seveceğim ve beni sevebilecek herhangi birini nasıl bulabileceğimi bilemiyorum. Utanç içinde taşınmak istemiyorum.

Bütün bunlar beni öyle sinirli yapıyor ki avuçlarım devamlı sırılsıklam. Biriyle çıktığım zaman donup kalıyorum, konuşamıyorum tir tir titriyorum. Ailemin tavsiyeleri bir işe yaramıyor.

Bana söyleyebileceğiniz bir şeyler var mı? Ümitsizliği gizleyebilmek için gülümseyip, rimelimi kontrol etmekten (yağlı bir cildim var ve rimel kolayca akabiliyor) ve onun şakalarına gülmekten başka yapabileceğim bir şeyler olabilir mi?

Laura

Sevgili Laura,

Benim için yapmanı istediğim birşey var: Bir silah satın al, Queens'e git ve annenle kardeşlerini hakla. Ama hiçbirinin hayatta kalmadığından emin olmalısın.

Seni sevdiklerini ve senin için en iyi olanı istediklerini söylüyorsun, oysa seni mahvediyorlar! Senin ümitsiz ve sevgisizliğin onlar için büyük bir yatırım! Ciddi söylüyorum. Onlar iyi değiller!

Tamam, tamam, sanırım onları vuramazsın. Ama kendi kendini perişan etmeye son ver. Dünyanın en çarpıcı, en muhteşem seks bombası bile, eğer etrafında birileri devamlı gülmesini, gülümsemesini hatırlatmak için dolanıp duruyorsa sararıp solmaya başlayacaktır. Madonna (şarkıcı olanı, kutsal olanı değil) bile insanlar kulağına durmadan "kimseden bir eksiğin yok" diye bağıracak olsa kendine güvenini yitirip ürkekleşecektir. Kimse, aksine inanılmasını istemiyorsa böyle şeyler söylemez.

Ressam olmak istiyorsun. Ama kendini öyle küçümsüyorsun ki bu muazzam tarafını parantez içine alıyorsun. Eğer olmayasıca ailenden bu tamamen yanlış yönlendirilmiş baskıyı almış olmasaydın ressam olmak önceliği hayatında bir erkek bulma önceliğinin önüne geçecek, erkeklerle ilgili olarak rahatlıyacak, kendini sanatına verecektin ve işler de kendi kendine yoluna girecekti.

Dinle, ben nefret ettiğim için ailenden nefret etmek zorunda değilsin. Ama lütfen artık onlara kulak asma.

Ümitsizliğe gelince: Kötü kokmaz. Yalnız olan, sevilmek ve yakınlık isteyen herkes "ümitsiz" dir. Ümitsizlik kendini kötü hissetmeni gerektirecek birşey değildir, normal birşeydir ve kokusuzdur.

Odayı kokutan şey utanç ve korkudur. İstediğin şeyi haketmediğine inanırsan ve birinin senin ne kadar düşkün olduğunu anlamasından korkarsan, etrafına çürümüş bir vücut kokusu yayarsın ve işte bu insanların haykırarak başka yöne kaçışmasına sebep olur.

Sen düşkün değilsin. Kötü mahallende yaşamaya devam et. Ama yaratıcı ve cesur ol. Bırak ailen o bomboş küçük hayatlarında kendilerini iyi hissedebilmek için başka bir şeyler bulsun.

Bayan Dert Ortağı

Aile Değerleri

Köpeğim ve Kendim

Sally, yani köpeğim benim için çıldırır. Geçenlerde, sevmediği çiçeklerimden birine havlamak gibi ufak bir iş için üst kata çıkmıştı. Geri döndüğünde beni bulamayınca panikledi. Kafasını kaldırıp her tarafı aradı, kokladı, asabice uludu, sonra beni tam bıraktığı yerde, yani televizyonun önünde buldu. Atlayıp ayaklarımın ucuna kapandı. Yarım saat sonra başımı eğip baktığımda hala oradaydı ve gözlerini bana dikmiş öylece bakmaktaydı.

Nerden geldiğini biliyorum. Takıntısı olmanın nasıl bir his olduğuna ben de aşinayım.

Eğer köpeğiniz varsa John Bradshaw'un kitaplarını okuyup içinizdeki çocuğu bulmaya çalışmanıza gerek olmadığına karar verdim. Köpek sahibi olmak demek içinizdeki çocuğun köpek yavrusu olarak dışa vurumu demektir.

Köpekler yapmak isteyip de yapamadığınız herşeyi yaparlar. Köpekler, utanma duygumuz olmasa biz nasıl hareket ederdiysek tıpkı öyle hareket ederler. Yani durmadan popolarını yalamaları dışında demek istiyorum.

Bugün birlikte bir yürüyüşe çıktık. Bize dişlerini göstererek başı boş dolaşan şişko küçük bir köpeğe rastladık. Bir müddet sonra pes perdeden kaba saba ulumaya başladı. Sonra havlayıp hırlayarak saldırdı. Ben cesurca öne çıktım. "HEY!" diye haykırarak canavar gibi sıçradım. Bu köpek gibi şişko ve besili olmak, dişlerimi göstermek ve insanları korkutup kaçırmak istiyorum.

Geçen hafta bir partideydim. Sarışın adamın birini farketmiyormuşum gibi davranmaya çalışıyordum. Sarışın adamın yaptığı her hareketle ilgilendiğimi belli etmeden gülüyor, gevezelik ediyor oradan oraya koşturuyor, hoplayıp zıplıyordum. Eğer bu adamın çevresinde biraz dolanabilip, ona tutkun değilmiş gibi davranacağıma, ona olan ilgimi ve kendi güvensizliğimi açıkça ifade edebilseydim, bu çok daha cesurca olurdu. Başka türlü hissederken bir başka türlü davranmanın büyük sakıncaları vardır:

a. Kötü bir vibratör gibi çevrenize dürüst olmayan dalgalar yayarsınız.

b. Gerçek hisleriniz içinize çöreklenir ve siz garip ve sapmış bir insan olursunuz.

Onun için bir daha bu adamı gördüğümde kuyruğumu sallayıp pantalon fermuarının çevresini koklayacağım.

Çok kısa bir zaman önce başka bir köpeğin geçici vasiliğini üstlendim. Adı Newton. Newton bebekliğinde tacize uğramış. Halbuki Sally'e her zaman dünya kraliçesi gibi davranılmıştır. Aralarındaki fark beni büyüledi:

Bir köpeğin nasıl hissettiğini kuyruğundan anlayabilirsiniz. Eğer kuyruk yukarda ise mutlu, aşağıda ise mutsuzdur. Eğer kuyruğunu sallıyorsa mutlu olabileceğini, ama bundan emin olmayıp, huzursuz olduğunu anlarsınız. Tacize uğramış Newton kuyruğunu beni denemek ister gibi devamlı sallayıp, kafasını elimin altına getirerek okşanmayı bekliyor. Kendisini sevdiğimin devamlı ispatına ihtiyacı var. Sally'nin kuyruğu hep yukarda. Sallanmıyor. O havasında ise sevgisini gösterir, ama hiçbir zaman sevgi talep etmez. Ben Newton'a benziyorum.

Bir seferinde bir gazeteyi katlayıp onlara doğru salladım. Neden bilmiyorum. Newton korkup masanın altına saklandı. Sally önce gazeteyi ısırabileceğini düşündü sonra ilgisini kaybetti.

En kötüsü, Newton'ı kazayla incitirseniz, mesela ayağına falan basarsanız, bunun kendi hatası olduğunu, kendisinin kötü olduğunu

sanır ve size yaltaklanarak onu tekrar sevmenizi sağlamaya çalışır. Bu onu, ailesi tarafından istismar edilmiş olduğunu bildiğim bütün tanıdıklarımın bir benzeri haline getiriyor. Eğer siz de böyle biriyseniz, biri sizi kırdığında, ortalıktan çekileceğinize tekrar o kişinin sevgisini elde edebilmek için çabalar durursunuz.

Ama Newton parkta cesur ve hareketli. Kendisinin sekiz kat büyüğü köpekleri kendisiyle oynamaya zorluyor. Oysa Sally kendisini ayaklarıma yapıştırıyor. Ben ise kendimi çocuk yuvasında zannediyorum.

(Şu anda ikisi de bir arının peşinde, kovalıyor, yakalamaya çalışıyorlar. Belki de bana o kadar benzemiyorlar.)

Ben köpeklerden birini okşamaya kalkarsam, diğeri hemen büyük bir oyun icad edip yerlerde yuvarlanmaya, hırlamaya koyulur.

Benim dikkatimi çekebilecek herşeyi yapacaktır. Kıskançlık. Biyolojik bir zaruret.

Bazı psikanalistler, annelere karşı bastırılmış düşmanlığın kadınları birbiriyle rekabete sürüklediğini iddia ediyor. Onları üyelerinin rolleri açıkça belirlenmiş olan, dişilerinin hem baskın hem de edilgen olabildiği köpek sürüleriyle ilgilenmeye davet ediyorum. Bizler de neticede sürü hayvanıyız. Liderimiz ise Bill Clinton, ha ha.

Köpeksiz insanlar dudaklarını büküp, köpeklerin çocukların boşluğunu doldurduğunu söylerler. Benim çocuğum var. O tamamen başka bir şey. Köpekler bizim gibi, yalnız biraz daha masum.

Sağlıksız Aile Değerleri

Hiç aynı anda iki değişik dünyada yaşadığınız hissine kapılır mısınız? Hayır mı? Ben kapılırım.

Bir dünyada Bay Patates Kafa var. Şu boş protoplazma kaçkını yumru, şu "kültürel elit" diye bahsettiği grubun Yahudiler olduğunu hepimizin bildiği adi herif. Şu son zamanlarda başkan yardımcısı diye adlandırılan insan kılığındaki kıymalı börek. Görünüşe bakılırsa, aptallığın canlı örneği olan bu adam acımasız bir amaçsızlıkla geleneksel aile değerlerinin savunuculuğuna soyunmuş. Susturamıyorsunuz.

Eğer bu çok hassas bir konu olmasaydı sakıncası yoktu. Hepimizin daha basit ama daha mutlu zamanlarla ilgili pembe anıları var. Ev işi elmalı payların, kareli perdelerin zamanı. Annelerin herşeyi anladığı, babaların herşeyi tamir edebildiği o eski günler. Birbirimize "hadi, o güzel geleneksel aile değerlerine dönelim" diye mırıldanıyoruz.

Aynı anda diğer dünyada ise, tanıdığım herkes ve tanımadığım her tanınmış kişi, saklandıkları yerlerden çıkıp nasıl perişan bir yaşamları olduğunu çünkü sağlıksız ailelerde büyüdüklerini anlatıyorlar.

Rosanne Arnold, bitişik komşum ve tanıdığım her on kişiden sekizi, bir aile üyesi tarafından tecavüze uğramış. Ülkemiz yaralanmış insanlarla dolup taşıyor. Bu insanlar sarhoş anneleri bulanık gözlerle kendilerini seyrederken babaları tarafından taciz edilen insanlar. Herkesin ağlaşıp hıçkırarak teselli aradığı o psikolojik terapi programlarından medet umuyorlar.

Oprah, Phil, Geraldo ve Sally Jessy travesti bir baba ve ilaç bağımlısı bir anneden doğmuşlar. Bugün fahişelik yapmakta olan bu intihar bağımlısı gençler aslında şimdi Altoona'da ayakkabı satıyor olabilirlerdi. PBS iflastan kurtuluşunu, yatırımcılarının John Bradshow'a konferanslar verdirmeyi akıl etmelerine borçludur. Bradshow saatler süren konuşmalarında kendisini hıçkırarak dinleyen kalabalık seyirci gruplarına, ailelerimizin bizi nasıl zehirli bir utançla doldurduklarını ve bize ızdırap dolu bir hayattan başka bir seçenek bırakmadıklarını anlatıp duruyor.

Öyleyse hangisi? Geleneksel aile değerleri kurtarıcı mı, yıkıcı mı? Geleneksel aile değerleri nedir bir kere?

Dün gözlerimi boşluğa dikip bu değerlerden birini olsun bulabilmek için üç saat düşündüm. Ağzın doluyken konuşma? N'olur nolmaz, görünmez bir kazaya uğrayabilirsin, onun için iç çamaşırların her zaman temiz olsun? Saçını gözünden çek? Hangisi? Bilemiyorum..

Bu talk-showlara, psikolojik terapi aşamalı tedavi programlarına filan katılanların hepsi Demokrat olabilir mi acaba? Acaba Quayle geleneksel derken Cumhuriyetçi mi demek istiyor?

Bunu anlayabilmek amacıyla, hiçbir ailenin gelecekteki aile gelişimini Reaganlar'dan daha fazla etkileyemeyeceğini de düşünerek, Patti Davis'in yeni kitabını inceledim.

Nancy çok fazla Miltown, Valium ve Dalmane kullanıyormuş. Benim annem de! Patti lisede her türlü hapçılıkla uğraşmıştı ve ailesi farkında bile olmamıştı. Ben de! Nancy ölüyormuş gibi yapıp Patti'yi suçluluk hissiyle itaate zorlamış. Deja vu! (ben bunu daha önceden görmüş müydüm?) Nancy, Patti'nin saçlarını kırpıp ona korkunç elbiseler giydiriyor, babası da kızının çektiği eziyeti görmezlikten gelip uyur gezer gibi dolanıyormuş. Patti bir toplantıda annesinin istediği gibi davranmazsa, arabada geri dönerken Nancy surat asarmış. Patti'nin annesinden ödü patlar ama babası ile de iletişim kuramazmış. Aynı, aynı, aynı, aynı!

Tamam, benim annem beni hergün dövmedi ve babam da Ame-

rikan Başkanı değil de eczacı, ama geleneksel aile değerlerinin nesilden nesile aktarılan doğası benim de Patti'nin de tuhaf, hatta anormal yetişmemize sebep olmuş!

Şimdi artık bir teori geliştirdim:

Hepimizin çocukluğu garip ve acılı geçmiş. Bu yüzden hepimiz aynı nevrozları paylaşıyor görünüyoruz. Bu nevrozlardan biri de gerçeği inkar.

Gerçek hayatlarımızdan kaçabilmek için, hayatımızın etkileşime en açık yıllarını TV seyrederek geçiriyoruz. Aslında, hepimizin paylaştığı eski güzel günlerle ilgili pembe anılar en sevdiğimiz TV dizilerinden aklımızda kalanlar. Kendi çocukluğumuzu "Ozzie ile Harriet", "Babalar En İyisini Bilir" ve "Bradyler" gibi dizilerden aklımızda kalanlarla karıştırıyoruz.

Gerçek hayatta Ozzie yıllardır aşağılık bir metresle yaşamakta. "Babalar En İyisini Bilir" dizisindeki Bud ve Kitten büyüyüp esaslı birer hapçı oldular, "Bradyler"deki anne, dizide oğlunu oynayan 15 yaşındaki rol arkadaşı ile çıkıyor.

Ama kimin umrunda? Bugün artık TV gerçek hayatımız, gerçek hayatımız ise karabasanımız haline gelmedi mi?

Yalnız Bir Annenin Özet Günlüğü

1970: Başarabileceğimi sanmıyorum. Lamaze nefes alma sistemi bir işe yaramıyor. İtiyorum, ıkınıyorum, haykırıyorum. "Bir kere daha!" diye doktor emrediyor. Bir kez daha mamutlar gibi zorlanarak itiyorum. Bir erkek! Sağlıklı bir erkek çocuk! Aynı anda bir sürü bebek doğmuş. Yeterince bakım odası yok. Bebeğim ve ben bir koridora çekildik. İki saat kadar oğluma orda baktım. Hastane bizi unuttu, kendi küçük dünyamızdayız.

1971: Bebeğim yürüyor, konuşuyor, ve gülüyor. Kocamsa bunların hiçbirini yapmıyor. Bunalımda. Ben de bunalımdayım. Dağlar gibi bulaşık lavaboda yığılmış. Dün yatağın altında içinde yarısı yenmiş antik bir sandöviç bulunan bir tabak buldum. Bebeğim muntazam cümlelerle konuşuyor. Kocam ve ben ise tamamen bebek diliyle konuşuyoruz. Bütün hayatım bir eş ve anne olabilmek için gerekli, uzun bir hazırlanma döneminden ibaret. Şimdi her ikisi de oldum. Ama yataktan çıkamıyorum. Herşey yanlış.

1972: Ailem benden nefret ediyor. Kocamın ailesi de benden nefret ediyor. Kocam ise fena halde bir buzdağı. Bebeğimi alıp, evi terkettim. Şimdi bir başka şehirde, bir başka anne ile birlikte yaşıyorum. Eve'in de iki kızı var. Çalışıyorum ve maaşımın yarısını çocuklara bakıp evi çekip çevirebilmesi için Eve'e veriyorum. Bir anlamda Eve benim karım (seks hariç). Kadın hareketiyle ilgili kişileri bilinçlendiren bir gruba katıldım, Anladığım kadarı ile baskı altında olduğum için bunalımda imişim! Ama, çalışmayı ve eve döndüğümde iyi beslenmiş, bakımlı bir yumurcak bulmayı seviyorum.

Erkek rolünü oynamaktan hoşlanıyorum. Bana heşeyin mümkün olduğunu düşündürten bu iyimserlik duygusunu da seviyorum.

1973: İlkbahar. Eve adamın biri için beni terketti. İki- işte çalışıyorum. Biri hayatımı kazanmak için, diğeri oğluma bakan kadının parasını ödeyebilmek için. Gündüz işimden eve dönüp birkaç saat uyuyorum, sonra bir kumarhanede bütün gece yemek pişiriyorum. Öyle yorgunum ki durmadan ağlıyorum. Annem eve dönüp onunla yaşamamı istiyor. Asla.

1973: Sonbahar. Annemle yaşamak kendimi kasvetli ve renksiz hissetmeme sebep oluyor. O beni terkettiğim eski hayat tarzıma döndürmeye çalışıyor. Bana bakacak bir adam bulmak istiyor. Geçici sekreter olarak çalışıyorum. Biriyle tanıştım. Çilli suratlı bir tıp öğrencisi. Benimle çıkmak istiyor. Annem çılgına döndü. Ben çocuktan bahsedince adamın da gözleri donuklaştı ve pencereden dışarıyı seyretmeye başladı. Çocuğum huzursuz ve mutsuz. Anlıyorum. Yalancı memesi boynunda bir ipe bağlı dolaşıyor. Annem bundan vazgeçmesi gerektiğini söylüyor.

1973: Kış. New York! Hava öyle soğuk ki! Evli arkadaşlarım Sam, Ellen ve onların bebeği ile bir çatı katında oturmaya başladım. Yer yataklarında yatıyor ve bir reklam firması için bir şeyler yapıyoruz. Bebekler renkli sıradışı kıyafetler giyiyorlar ve biz onların her hareketini filme alıyoruz. Oğlum kocaman resimler yapıyor ve bana bütün gün şarkılar söyleyip, trencilik oynuyor.

1974: Ocak. Üç saattir sosyal yardım kuyruğunda bekliyorum. Oğlum "kreş"te. Yirmi çocuk tek bir kamyonla oynuyorlar. Çişim geldi ama tuvaletler iğrenç ve klozet kapakları olmadığı için gitmekten nefret ediyorum. Memur buraya gelen annelere pislik muamelesi yapmak için eğitilmiş. Sıranın başına geldiğimde utanç ve korkudan titriyorum. Bu iyi, çünkü ağlama krizi geçirmiş bir halin yoksa geri döndürülme riski var. Bir aydır çekimi göndermediler. Dökümtü dairemin kontratındaki terimlerle ilgili bir problemmiş. Tamamen uydurma. Vazgeçip gitmem için bir bahane. Giderdim, ama yaşamak için yemek zorundayız. Onun için on dakika ağlaşıyorum

ve sonunda çekimi ve birkaç tane yiyecek fişimi alıyorum. Keşke upuzun bir bekleme sırası olmayan bir gündüz bakım merkezi bulabilsem. Keşke Sam'le Ellen ayrılmasalardı ve reklam ajansı kapanmasaydı. Keşke bana pislik muamelesi yapan sosyal yardım memurlarına hak vermeyebilsem.

1974: Şubat. Oğlum bacağını kesti. Birkaç saat içinde kan zehirlenmesine çevirdi. Hastanede acil servisteyiz. Çok korkuyor. Ona ikimizin bir sandalda sihirli bir adaya ulaşmaya çalışmamıza ilişkin bir hikaye anlatıyorum.

1974: Ağustos. Caddede yürüyoruz. Oğlum gündüz yuvaya, ben işe gidiyorum. Öğretmenini çok seviyor. Öğretmen uzun saçlı kareli gömlekli bir homo. Sekreterlik işimden memnunum. Artık bir telefonum ve kendime saygım var.

1975: Oğlum artık ana okuluna gidiyor. Sabah onu okula götürüyor, üçte işten çıkıp gündüz bakım servisine aktarıyor, koşarak işe dönüyor ve tekrar beş buçukta almaya gidiyorum. Aşk hayatım yok, ama bir televizyonum var.

1977: Küçük gazetelerden birinde çalışıyorum. Patron şöyle bir etrafına baktı ve kendisi için çalışan anne babaların çocuklarını bakım merkezlerine getirip götürürken ne kadar vakit kaybettiklerini farketti ve bir öğretmen tuttu. Öğretmen bütün çocukları okuldan sonra toplayıp işe getiriyor. Tonlarla oyuncak ve kitapla dolu kocaman bir oda var. İşime dalıp sonra da omuzumun üzerinde küçük oğlumun yuvarlak yüzünü görmeye bayılıyorum.

1979: Oğlum bu yaz eski kocamın çiftlikteki ailesinin yanına izcilik yapıp ateş böceği yakalamaya gitti. New York'ta yalnız ve başıboş kaldım. İlk ay boyunca on dakikada bir nerde acaba, aman hemen eve dönmeliyim diye telaşa kapılıyor, sonra gittiğini hatırlıyordum.

1984: Artık başarılı bir yazarım. Küçük döküntü kulübemizden koca bir daireye taşınıyoruz.

1985: Oğlum Güzel Sanatlar ve Müzik okuluna, "Fame School"a, başladı. Bütün arkadaşları komik ve sağlıklı. Hepsi tek ebeveynli ailelerden geliyor.

1988: Üniversiteye başlamak için gidiyor. Yıkıldım.

1989: Bir köpek alıyorum.

1992: "Bu Gece" adlı programa çıkıyorum. Jay'a "Ben Sosyal yardım alan bir anneydim" diyorum. Rahatsız oluyor ve hemen konuyu değiştiriyor. "Ama oğlum üniversiteyi bitiriyor. Sosyal Yardım alan annelere çalışmadıkları iddia edilerek haksızlık ve hakaret ediliyor. Oysa gündüz bakımına yalnızca zenginlerin bütçesi müsaade eder. Bizim ülkemiz kurbanlarını cezalandırmaktan çok hoşlanıyor" diye eklememe fırsat vermedi.

1993: Oğlum iş bulamadı ve eve döndü. Çok iyi anlaşıyoruz ama, bazen bir tabak olsun yıkarsa daha da iyi olacak.

Anneler: Kötüler ve Berbatlar

Benden nefret ediyor biliyorum. Keşke kilometrelerce uzakta olsaydım diyor.

"Benden neden nefret ediyorsun?" diye soruyorum.

"Senden nefret etmiyorum" diye bıkkınlıkla cevap veriyor. Bugün bunu neredeyse yirmi kere söyledi. Artık iyice sinirine dokunuyorum. Birazdan kafama birşey fırlatacak. Başıboş zaafım ona itici geliyor.

Kendime hakim olmaya çalışacağım. Yapabilirim. Hayır yapamam.

"Nefret ediyorsun ve bunu sen de biliyorsun".

"Anne, lütfen kesermisin şunu?"

Tamam, evet korkuncum. Çocuğuma kendimi acındırıp suçlu hissetmesini sağlayacak küçük oyunlar tezgahlıyorum! Hiç hakedmediği halde! Bunu sadece yalnız olduğum, taşınıp hayatımı tümüyle değiştirmek üzere olduğum, bundan deli gibi korktuğum ve bütün bunlar sırasında hayatımda bana yardımcı olabilecek bir erkeğim olmadığı için yapıyorum. Yani, tüm yalnızlığımın ve korkumun acısını çocuğumdan çıkarıyorum. Ters ve sağlıksız bir biçimde benimle ilgilenmesini sağlamaya çalışıyorum.

Allahtan bunu yutmuyor.

İnsanların annelerinden nefret etmeleri için mükemmel sebepler vardır. Anneler kötü olabilir. Anneler çoğu kez hiçbir şeyi kontrol edemezken, çocuklarının kafalarının içini kontrol edebilirler. Onları istedikleri gibi yoğurup istedikleri canavara dönüştürebilirler. Ge-

leneksel olarak ev dışında hiç güçleri olmayan anneler evde bilhassa çocuklarının üzerinde mutlak güç sahibidirler. Mutlak güç ise mutlaka kokuşur!

(Bu biraz tedirgin edici olabilir. Çünkü bu yazının orijinalini çıplak kadın resimleriyle dolu bir magazin için yazdım. Ben, bir kadın, kadınların kötü olabileceğini söylüyorum. Belki bazı feministler bana kızıyorlardır. Çünkü onlar, kimilerince kadın düşmanlığı devri olarak tanımlanabilecek bir ortamda, kadının pozitif portrelerinin çizilmesi gerektiğini iddia ediyorlar. Benim fikrimce kadın bir sterotip, boşkafalı bir koket, baştan çıkarıcı bir provakatör, veya yavaş çekim hareket eden iri gözlü bakire olarak çizilmediği sürece mesele yok. Her iki cinsiyette de iyiler ve kötüler vardır. Bu arada, *Yoksulluk* dizisinde Kathy Bates'in savurduğu balyozun James Kaan'ın bacağını kırmasına da çok sevindim.)

Bir yeni yıl partisinde beni gerçekten mest edip eğlendiren anlar yaşadım. Erkekler bir odada mesleklerinden bahsediyor, diğer bir odada da kadınlar toplanmış annelerini anlatıyorlardı.

Hepimiz ailelerimizle geçirdiğimiz Noel tatilinden yeni dönmüştük.

Marsha, "Anneme tahammül edemedim" diyordu. "Yeğenim her küçük çocuğun yapacağı gibi ortalıkta oynaşıyor, heyecanlı heyecanlı hikayeler anlatıyordu. Lanet olası annem "neden şimdi bir hanımefendi gibi sakin oturamıyoruz?" diye müdahale etti hemen. "Bunu çocukluğum boyunca bana da yapardı. Onun için böyle kaçık oldum".

Mary Jo "Benim annem her zaman herkesin nerede olduğunu bilmek isterdi" dedi. "Birisi tuvalete bile girse neden ve ne kadar orada kalacağını sorardı. Noel onun tekrar herkese patronluk yapabilmesi için iyi şanstı".

Kısa sürede annelere karşıt sloganlar odada uçuşmaya başladı. Gülmekten kırılıyor, şahane vakit geçiriyorduk.

"Annem bu sefer biraz huysuz gibiydi." dedim kendimden pek de

emin olmayarak. "Bilmeden yaptığım bir şeyle onun sinirlerine dokundum herhalde".

"Ama o senin gerçek annen değil, di mi?" diye sordu Marsha.

"Aslında benim eski kayınvalidem. Bir nevi birbirimizi evlat edindik."

"Ama gerçek annenden ne haber?" diye sordu biri.

(Gerçek annemden bahsetmek istemiyorum. Nerden başlayacağımı bilemem. Bu konu beni çok üzüyor. Pekala sadece birşey:

Kızkardeşim ve ben büyürken ailedeki iddia annemin bir canavar babamınsa çaresiz bir kurban olduğuydu. Annem çılgın ve istismar ediciydi. Babamsa öylece koyun gibi ve çaresiz bir tavırla ortalarda dolaşır dururdu. Kardeşimle birbirimize "Zavallı babam" derdik. "Annem ona öyle kötü davranıyor ki".

Ancak büyüdüğümüzde ilişkilerinin gerçek yüzünü görebildik. Şimdi onların birbirlerine tutkun bir çift tuhaf *folie a deux* olduğunu anlıyorum. Güç babamda idi, ama o değilmiş gibi davranıyordu. Annemin ise gücü yoktu, ama bizi korkutarak varmış gibi gösteriyordu. Bizden nefret ettiğini sandığımız zamanlarda, bizim varlığımızın farkında bile olmadığını, sadece kendi çaresizliğine sövüp saydığını şimdi anlıyoruz.

Babamız yeniden evlendi. Kardeşim geçen gün "Yeni karısı öyle kaba davranıyor ki" dediğinde, "Hadi canım, Babam öylesinden hoşlanır" diye hatırlattım.)

Çocuklar sıklıkla "romantik" ilişkilerin yapısında mevcut olan çılgınlığın kurbanı olurlar. Aşk gerçek olabilir, ama romans geçicidir. Romans öldüğünde anne ve yumurcak hâlâ oradadır. Bazı anneler bununla başa çıkabilir. Ama bazıları ömürlerinin sonuna kadar mutlu yaşayamamalarından ürkerler ve tahmin edin acısını kimden çıkarırlar?

Mükemmel anne diye bir şey yoktur. Ama sanırım iyi anneler kendisini tanıyan, kendi çocukları üzerinde ne kadar güçleri olduğunu bilen ve kendisi bu gücü istismar etmemek için eğitebilen kadınlardır.

İyi anneler çocuklarının suçluluk duygusunu kullanmaya başladıklarını farkettiklerinde hemen kendini acındırmayı bırakabilen annelerdir.

Kötü anneler, herkesin bildiği gibi, burnunu çekip, iç geçirerek "Bütün istediğim senin mutlu olman, elimde değil kendime hakim olamıyorum" diyerek ağlayıp sızlayan annelerdir.

Ve gerçekten berbat olanlar kendilerinin kurban olduğuna inanıp, başa gelen her şeyin bir başkasının hatası yüzünden olduğunu düşünen annelerdir. Kendi hareketlerinin sorumluluğunu hiçbir zaman kabul etmezler ve her zaman suçu bir başkasına yüklemenin bir yolunu bulurlar.

(Tabii bu sadece anneler için geçerli bir gerçek değildir. Dikkat ettim, kendilerini kurban olarak gören herkes değişmez bir kural olarak yollarına çıkan herkesin canına okuyor. Bir başkasının aynı şeyi kendilerine yapacağından öyle eminler ki kendileri atak davranmak istiyorlar. Muhtemelen Hitler de kendini bir kurban olarak görenlerdendi.)

Akıl sağlığı yerinde çocuklar yetiştirmenin tek yolu akıl sağlığı yerinde annelerdir. Bunlar kendine saygısı olan, kendi hayatlarını kontrol edebilme gücüne sahip, sadece kendi mutfaklarında değil evin dışındaki dünyada da güçlü kadınlardır.

Biliyorsunuz işte benim gibi kadınlar. Oğlum şimdi dışarı çıkıyor. Burada son gecesi ve ikimiz birlikte sinemaya gitmeyi umuyordum. Ama hayır, bay üniversiteli arkadaşlarıyla olmayı tercih etti. "Beni bırakma" demek istiyorum. Bu durum beni kahrediyor, müdahele için ağzımı açıyorum. Fakat...

"İyi eğlenceler hayatım" demekle yetiniyorum. Zafer... Şimdilik..

Doğum Kontrolu: Gerçekler

Koruyucu rahim zarını nereye koyduğumu bile unuttum. Fırsat çıkacak olursa diye çamaşır çekmecemin dibinde sakladığım birkaç prezervatif var. Emniyet esas. Şimdi, başladığım yere dönmüş durumdayım.

Yani prezervatiflere. 14 yaşındayım, korkudan nefesim tutulmuş, bir futbol sahasının ortasında erkek arkadaşımın altında yatıyorum. Saat geceyarısı. Arkadaşım bir şeylerle cebelleşiyor. O bir paket mi açıyor ne ? Sakız? Oh, hayır aman allahım. Bu benim başıma geliyor olamaz. Bu başkası olmalı. Bu bir film olmalı.

Artık karanlıkta açılan paketlerin sesine alışmıştım. Gece maçından sonra basketbol salonunun merdiven aralığında, ayışığında perili köşk gibi ürpertici şekilde bembeyaz parıldayan ilkokulun bahçesinde, hatta bir keresinde hız yapan bir arabanın arka koltuğunda... Aman tanrım!

Ama hiç görmemiştim. Neye benzediklerini bilmiyordum. Bir gün milyonlarca kitabı yüklenmiş, kıyafetim teftiş görebilecek kadar düzenli, saçlarım annem tarafından kumanda edilen büyük bir şapka ile yüzümden geriye çekilmiş (köşeyi döner dönmez herşey değiştirildi tabii) olarak okula gitmek üzere evden çıktım. Biraz ilerleyince, su oluğuna atılmış bir şey dikkatimi çekti. Orada öylece duruyordu. Bu şekli bir yerden tanıyordum. Sonra birden ne olduğunu anladım. O nesnenin nerede kullanıldığı ile şimdi de nereye geldiğini düşündüm. Ve utandım, korktum, midem bulandı.

Sonra onsekizimde çılgın bir hippi hayatının içinde bir gruptan bir

gruba gezerken doğum kontrol hapı kullanmaya başladım. Hepimiz öyle yapıyorduk. Kilo alıp yusyuvarlak oldum, göğüslerim hassaslaşıp balon gibi oldu, bir parça ot çeker çekmez acı acı ağlamalara başladım. Duygu dalgalanmalarım delilik sınırında dolaşmaya başladı.

Erkek arkadaşım "Niye bütün kızlar hep ağlıyor?" diye şikayet ediyordu.

"Artık beni sevmiyorsun!" diye mızıldandım.

"Sanki hepiniz de biraz tombullaştınız mı ne?"

"Seni uykunda bıçaklarım, ona göre" diye fısıldadım.

Başağrıları mı, devamlı bulantı mı, yoksa damar tıkanıklığı tehdidi miydi neydi, hatırlamıyorum. Doktor hapı bırakmamı istedi. Ve ilk IUD'mi taktı. Ona spiral diyordu ve spirale de benziyordu. Kıvrık ve plastik. Rahmimin içine yerleştirdi.

"Bir parça canın yanacak" diye uyardı. Sonra göbeğimin içinde yoğun bir yanma acısı ve bir iki saniyelik kendimden geçiş. Daha sonra eve gidip yattım.

O odada iki gün boyunca yatışım, aybaşı ağrılarımın on misli kuvvetli kramplar, terlemeler, kanamalarla gelmesi ve aptal aptal tavanı seyretmelerim. Arada sırada hipilerden biri uğrayıp alnımı siliyor, buzlu çay ve pilav getiriyordu.

Sonra iyileştim ve IUD'yi aybaşılarım dışında farketmez oldum. O zamanlarda da kanamadan öleceğimi sanıyordum. Ama olsun, hap yüzünden aldığım tüm kiloları vermiştim.

Hamile kalıncaya kadar herşey yolunda gitti.

"Bokluk etme, spiral var ya" dedim doktora.

"Benimle böyle konuşamazsın" dedi doktor. "kucaklarında spiralle doğan bebekler var" deyip bana bir resim gösterdi.

Böylece erkek arkadaşım ve ben evlenmeye karar verdik.

"Dizlerinin üzerine çökmen ve doğru dürüst evlenme teklif etmen lazım" dedim ve o tatlı çocuk kabul etti.

Ertesi gün düşük yaptım. Spiral yüzünden olduğuna emindim. Ama gene de doğum işlemini tüm zorluklarıyla yaşadım. Bu beklenen birşeymiş, çok rastlanan bir durummuş. Beni hastaneye yatırdılar ve ağrı kesiciler verdiler. Annem bütün gece başımda bekledi. Uyanıp onu aradığımda "Buradayım canım" diye cevap veriyordu. Sabahleyin rahmimdeki çöpü temizlediler ve beni eve yolladılar.

Yine de evlendik. Korunmak için ne yaptığımızı hatırlamıyorum. Meşhur dışarda boşalma herhalde. Bolca yapış yapış göbek kalmış aklımda. Sonra bir akşam gene o işle meşgulken birbirimize fısıldayarak karar verdik ve dışarı çıkmadı. Ve doğurdum.

Emzirirken doğum kontrolüne gerek duymadık. Ama daha sonra doktor tavsiyesi ile başka bir spiral taktım. İddiaya göre epey geliştirilmiş. Bu anneliğimin başlangıcından itibaren evliliğimin sonuna, İngiltere'de yaşadığım yıllardan geriye dönüşüme, yazar oluşuma, aşık oluşuma ve çok çok hasta oluşuma kadar sürdü.

Jinekolog "Sizde spiralin sebep olduğu rahim enfeksiyonu var. Bir pelvik iltahap hastalığı. Çıkarılması gerek, fakat maalesef ters döndüğü için bir operasyonla almak zorundayım." diye belirtti .

Böylece bir yıldan fazla yüksek dozda antibiyotik tedavisi görmem gerekti. Çünkü iltihap tekrarlıyordu. Hastaneye yatmak zorunda olmadığım için şanslıydım. Nihayet spiral düzelmeye karar verdi ve doktor onu çekip çıkarabildi. Bu sefer koruyucu köpüğü denemeye başladım.

Eğlenceli ve zevkliydi. İç organlarını köpükle doldurmak gibi birşeydi. Ve hemen hamile kaldım. Erkek arkadaşım beni öldürmek istedi. Bilerek yaptığımı düşündü. Bebek düşüncesinden ödü patlıyordu onun için aldırdım. Jinekoloğum içimi dışıma vakumlarken Yahudi Amerikalı prenses fıkraları anlatıyordu. Fazla acı duymadım. Sadece bir iki batma hissi. Esas acıyı veren hâlâ öfkeden mosmor olan erkek arkadaşımın beni eve götürüp yatırdıktan sonra dışarı çıkıp geceyi eski bir kız arkadaşıyla geçirmesi ve bunu benden gizlemeye bile çalışmamasıydı. Ve tabii bebeğimle ilgili kabuslar.

Sonra sevgili jinekoloğum bana sevgili koruyucu rahim zarını ka-

zandırdı. Baştan kullanmaktan korkuyordum. Önceleri spermisidi sürüp yerine takmaya çalışırken elimden hızla odanın obür ucuna fırlayıp küvetin dibine konuyordu. Veya yanlış yerleştirdiğim için yürürken müthiş rahatsız oluyordum.

Ama sonraları işin ilmini aldım ve sorun kalmadı. Acı yoktu. Garip şişmanlıklar yoktu. Sadece devamlı olarak spermisitle yıkanma sorunu vardı. Altı saat dolar dolmaz lanet olası şeyi çıkarıyordum. Her seks yapışımdan önce de müsaade isteyip banyoda bir beş dakika geçirmem gerekiyordu.

Yeni hapın çok çok daha iyi olduğunu duydum. Ama arkadaşım da onlarla hamile kaldı. Üstelik, çift görme, yoğun başağrısı, şiddetli kasılmalar da cabası. Doktoru, doğursaydı bebeğin doğum hataları olabileceğini, bebek erkekse bir parça efemine bile olabileceğini söylemiş. Öyle bıktım ki...

Erkeklerin hiç doğum kontrol hapı olacak mı? Ne dersiniz?

Bebek Makinası

Kızlar! Bebek sahibi mi olmak istiyorsunuz? Görünürde erkek yok mu? İşte işin zorlukları:

Vücudunuz bunu yapmanızı istemez. Bir yerlerde okumuştum, vücutlarımız hâlâ taş devrine göre organize imiş. Bunun için jogging ve ağırlık çalışmaları yapmamız gerekiyormuş. Çünkü vücutlarımız hâlâ, her an bir aslan tarafından saldırıya uğrayabileceğimizi veya ölü bir deniz ayısını sırtlamamız gerekebileceğini düşünüyormuş. Eğer bu antikalara bakım yapmazsak tohuma kaçabilirmişiz.

Tüm düşüncelerimizi etkileyen hormonlarımız da taş devrinden kalma imiş. Taş devri feministi diye bir şey yokmuş tabii. Kadınların yürüyüşler, mahkemeler, dilekçelerle kaybedecek vakitleri de yokmuş. Onlar harıl harıl ateşi keşfetmekle meşgulmuş. Bu yüzden, kendi kendine yeten modern kızınız, birgün bir vitrinde minik bir Reebok ayakkabı görüp de bir acaip oluvermişse, beyni anne olma zamanının geldiğine karar vermiş olabilir. Evli olmaması, otuzaltı yaşında olması hiç önemli değil. Alt tarafı bu dünyaya da bir kere geliniyor. Ama vücudu, beyinden bu haberi duyunca şok olur. "Afedersin, ama fellah nerde?" diye kükrer vücut. "Ben her türlü incinmeye açık bu dokuz ayı, elinde topuzu ile beni koruyacak dev arap olmadan göze alamam."

Bu noktada modern kızınız midesinin ta dibinde ağır, soğuk bir tehdit hisseder. Bu tehdit açıkça tercüme edilecek olursa, dünyadaki bütün minik Reebokların bile onu amaca götürmeye yetmeyeceği anlamına gelir.

Beni ele alın. Ben anne olduğumda sanırım yirmi yaşlarındaydım ve karar vermek için bir dakika bile beklememiştim. Bir akşam kahretsin n'olacak ki diye düşündük, birkaç dakika sonra kıvır kıvır küçük bir yaratık içime yerleşmişti bile.

Son beş yıldır bir tane daha istiyorum. Ama bu süre içinde hiç erkek olmadı hayatımda. (Yani erkek oldu da doğru erkek hiç olmadı.) Vücudumu buna ikna etmeye çalışıp durdum. Yaltaklanıp yalvardım, tehdid ettim. Ama boşuna vücudum bunu kabul etmiyor. "Bunu göze alamazsın, buna vaktin yok" diye beni uyarıp duruyor. Bunun saçma olduğunu biliyorum. Çünkü hayatımın yarısında yalnız bir anneydim. Anneliğimin ilk yarısı ise acınacak kadar fakir geçti. Şimdi çalışmadığım zamanlar, ki çoğunlukta, koltuğuma uzanmış moda dergileri okurken bunu göze alabilirim. Param var, vaktim var. Ama vücudum bu fikirden hoşlanmış görünmüyor, tepkisiz ve ilgisiz kalarak elimi kolumu bağlıyor.

Kısa bir süre önce o adamla karşılaştım. Vücudum heyecanla sarsıldı "tamam, şimdi hazırım" diye kıvrandı ve varlığımın her bir hücresini etkileyen birtakım güçlü bebek yapma hormonları salgıladı. Ayak tırnaklarım bile üreme istiyordu. Yumuşadım, kanım koyulaştı, her yanımı bereket sardı. Her an üretime hazır yürüyen bir zigot makinası olmuştum. Yeni bir çocuk mümkün, yakın ve dünyanın en olacak işi görünüyordu. Biri eteğimi indirip kaldıracak olsa memnuniyetle hamile kalacak haldeydim. Çukulata da aşık olma hissini sitimule eden bir kimyevi madde olduğunu biliyorum (niye kereviz de de yok sanki?). Ama şimdiye kadar kimse yiyecek maddelerinin hiçbirinde bebek yapma hormonuna rastlayamadı.

Kendi kendinize bebek yapmak istiyorsanız önce kendi doğanızla savaşmak zorundasınız. Değersizlik hissine ve mide bulantısına karşı çelik gibi olmak zorundasınız. Bütün ilkel içgüdülerinize hakim olmalısınız. Bu cesaret isteyen aptalca bir şey olabilir. Karar verebilmek için kendinize şu soruları sorun:

A. Ben modaya uyan bir geri zekalı mıyım? Birçoğumuz öyleyiz. Bebekler şimdi çok yaygın. Bazen o çöp gibi ya da boğum boğum ba-

caklarınıza rağmen moda diye nasıl birden mini etek giymek isteği dolar içinize bilirsiniz. İşte annelik isteğinizin de böyle olmadığından emin olun.

B. Yalnız mıyım? Bazı kadınlar köpek yavrusu veya bebek diye düşünürler. Bir bebek size arkadaşlık etmez siz bebeğe arkadaşlık edersiniz. Kendi hizmetkarlarınız olsa bile o yaşına gelip tarlaya çalışmaya gönderene kadar onun hizmetkarı sizsiniz. Yalnızlık bir bebek sahibi olmak için korkunç bir sebep. Eskisinden de yalnız hissedersiniz kendinizi. Çünkü onu istediğiniz gibi kucaklayıp istediğiniz yere götüremezsiniz. Ona yakıştırdığınız tüm yanlış ümitler yüzünden hayal kırıklığına uğrar, bebeğinizden nefret edersiniz. Ve bu iş pişmanlıklarınız, tatmin edilmemiş ihtiyaçlarınızla birlikte uzandığınız psikiyatrist kanapesinde biter.

C. Evcilik oynamak için mi istiyorum? Eğer annelik hissiniz sadece vaftiz törenlerinde, dantelleri elle işlenmiş, minik antika vaftiz elbisesini görünce canlanıyorsa kendinize bir yeğen bulun.

D. Şekillendirecek bir taş mı arıyorum? "Çocuklarıma ailemin bana yaptığını yapmayacağım" demek tartışılabilir bir konu, çünkü muhtemelen yapacaksınız.

E. Derin, hükmedici, mantık dinlemeyen annelik arzusu krizleri ile mi sarsılıyorum? Öyle olsanız iyi olur. Gücünüze ihtiyacınız olacak, tüm gizli sabır ve sorumluluk kaynaklarınızı kullanmak zorunda olacaksınız. Ama başarılabilir. Gözünüzü korkuttukları kadar pahalı da değil, ama bebek butiklerinin ve pahalı özel okulların önünden tornistan geçmeniz gerek. Benim oğlum ikinci el dükkanlardan giyinip devlet okullarında okudu. Ama muhtemelen Amerika Başkanı olacak.

Ve ben onu hayatın kendisinden de çok seviyorum.

Evde Bir Doktor

Doc bugün kendini güvende hissetmiyor. Yatağa tırmanıp başını koltuğumun altına sokuşturmaya çalışıyor. Kederli kederli iç çekiyor. Midesini okşuyorum, sırf beni memnun etmek için neşelenir gibi oluyor ama hâlâ keyifsiz olduğunu anlıyabiliyorum. Keşke bana berbat çocukluğundan bahsedebilse ama yapamaz, o bir köpek. Doc'un güvensiz veya kederli olduğunu söylediğimde insanlar kendi hislerimi yansıttığımı söylüyorlar. Nerden biliyorlar?

Doc'u ilk kez bir köpekçi dükkanının dışında bir boruya bağlanmış, birinin gelip kendisini almasını beklerken gördüm. Kocaman, kapkara ve kederli yağmurun altında öylece duruyordu. Minik köpeğim Sally için bir arkadaş arıyordum. Newton insan arkadaşına geri döndü. Ve Sally günde en az otuz defa bir başka köpeğin poposunu koklamazsa kendini yalnız hissediyor.

"Şu büyük siyah köpek kim?" diye sordum Genora'ya. Genora köpek koruyucularından ve daha sonra benim arkadaşım oldu. Bir düzine veya daha fazla kurtarılmış köpek evinin her yanını kaplamış durumda ve ümitsizce onlara bir ev bulmaya çalışıyor. Cumartesi günleri köpekçi dükkanının önünde köpekleriyle oturup birinin içlerinden bir ikisine aşık olacağını ümid ederek bekler. Los Angeles'in heryerinden insanlar kayıp, terkedilmiş veya eziyet edilmiş köpek bulduklarında onu ararlar.

"Ah, bu Gibson, öyle iyi bir köpek ki" dedi Genora.

"Çok kötü ben ufak bir köpek istiyordum." dedim.

Shar Pei cinsi siyah bir köpek olan Buddy ile bir müddet oy-

nadım. Buddy'nin vücudu sigara yanıklarıyla doluydu ve bacağında da daha derin bir bıçak izi vardı. Yaralı ve perişan dolaşırken bulunmuş, birkaç ay sevilip okşanarak bakılmış aptal şey şimdi yeniden sevecen ve güvenli. Buddy elimi yalarken dizlerimde bir baskı hissetim. Bir koca kara köpek. Gibson, kederli bir şekilde bana yaslanıyordu. Oturunca başını dizime koyuyor, kalkınca yerime oturuyordu. Bana bakıp duruyordu. Bakışları açıkça "Beni tek anlayan sensin, ben de yalnız seni seviyorum" diyordu.

Dükkandan ayrılırken Gibson kendisini okşayan çocuklarla çevrilmişti. Gözleri zevkten yarı kapalı idi. Bütün hafta onu düşündüm. Genora'ya "Neyin nesi?" diye sordum. Bir sokak köpeği idi, kaçaktı. Kadının biri bulup bir kafese yerleştirmiş ve ona bir ev aramaya başlamış. Ama şansı yoktu. Koca kara köpeklerin sürüsüne bereket. Köpek sığınakları onlarla dolu. Kimse onları istemiyor. Doc altı ay orda kalmış. Genora kendi kadro fazlası hayvanlarını görmeye gittikçe onu da hergün ziyaret etmiş. Perişan bir haldeymiş. İshalden bir deri bir kemik kalmış ve derin bir depresyon içindeymiş. Kadıncağız öleceğini sanmış dayanamayıp evine getirmiş. Arayıp nasıl olduğunu sordum "küçük bir köpek arıyor olmam çok kötü" dedim.

"Biliyorum" diye cevap verdi.

"Şimdi nerede" diye sordum.

"Oh, dışarda verandada bir post parçasını inceliyor."

"İyi mi?"

"Biraz yalnız".

"Sanırım, bu hafta sonu gelip beni ziyaret edebilir. Onu biraz neşelendirebilirim belki. Benimle kimseyle olmayan bir bağı var gibi gözüküyor."

"Tamam" dedi Genora.

Hafta sonunda geldi. Genora onu yıkamıştı. Tüyleri kalın ve pırıl pırıldı. Pazar elbiseleri içindeki bir çocuk gibi gözüküyordu. Gururlu, farkedilmeyi ümid eden ve beni memnun edebilmek için çıldıran bir hali vardı.

Hafta sonu boyunca ziyaretçilerim vardı. Gibson başını herkesin

kucağına dayayıp "Beni tek anlayan sensin. Ve ben yalnız seni seviyorum" bakışıyla uzun uzun onları süzüyordu.

"Gibson sen tam bir kaltaksın" dedim ona.

Pazar sabahı Genora'yı arayıp

"Onu benden alamazsın. Ona deli gibi aşığım" dedim.

"Oh, tanrıya şükürler olsun" diye sevindi.

Onu tekrar isimlendirdim. Hüzünlü bakışından dolayı Dwight Goode'nin anısına Doktor K dedim.

Sally ondan nefret eder gibi yapıyor. Fakat gizli gizli ben yokken birlikte dolaşıyorlar. Bazen eve döndüğümde onları halat · çekme yarışı yaparken buluyorum. Sally hemen hiç öyle bir şey yokmuş gibi davranmaya başlıyor.

Tek bir itaat dersi aldı ve şimdi mükemmel. Oturuyor, duruyor, diz çöküyor, çağırınca geliyor, mükemmel, yalnız arada bir kitap yiyor. Şimdi buraya geldiği için herkes onu istiyor. İnsanlar bana para teklif ediyor. Korunaklarda yüzlerce güzel köpeğin beklediğini söylüyorum onlara. Aileyi neşeye boğan küçük yavrular büyüdüklerinde sahipleri onları kapının önüne koyuveriyor.

"Senin başına gelen de bu mu, Doc?" diye sordum bugün. Bana yaslanıp küçük yumak olmaya çalışıyor. "Birinin küçük oyuncağıydın da büyüyünce hantallaştın, utangaçlaştın ve artık onları eğlendiremedin diye seni sokaklara mı attılar?"

Neden bahsettiğim hakkında hiçbir fikri yok.

Mektuplar II

Sevgili Dert Ortağı,

Kedim Basil, kız arkadaşım ne zaman eve gelse, hemen üzerine atlıyor. Hemde tırnaklarını göstererek. Üstelik bütün geceyi ikimizin arasında yatarak geçiriyor. Örtüleri tırmıklayıp, mırıl mırıl mırıldanıyor. Yatakdan bir iniyor, bir çıkıyor. Hatta geçen geceyi arkadaşımın yüzünün ortasına çöreklenerek geçirmeye karar verdi. Kızcağızın yavaş yavaş sabrı taşıyor.

Basil'in diğer bir marifeti de kimin kendisine allerjisi var veya kim açıkça kedilerden nefret ediyorsa, onlara aşık oluvermek. Mesela bizim zavallı Ralph'ın sürekli etrafında. Kanapenin üstüne, Ralph'ın hemen yanına sıçrayıp, başını onun ellerine dayayarak okşanmak istiyor.

Ben kedilere bayılıyorum fakat kız arkadaşım onu başımdan atmam gerektiğini ima edip duruyor. Gerçekten onu başımdan atmalıyım ne dersin?

Rod

Sevgili Rod,

Bir hayvana karşı sorumluluklar kısmen üstlenilmez. Kimse bir gün hayvandan keyif alıp hoşlanıp, öbür gün kaprisleriyle dâvranış değişikliğine gidemez. Bir hayvana, şartların çok kötüleşmesine yol açan nedenler olmadığı sürece, ömür boyu bakılmak üzere sahip olunur. Bunun tersine bir davranış gösteren rezilin biridir.

Senin katı kalpli kız arkadaşın her zaman başının çaresine ba-

kabilir. Ancak Basil aynı şeyi yapamaz, ama tabii bunu bilmemen için çaba gösterecektir. Basil'in kendisinden nefret edenleri sevmesine karşı yapacak bir şey de yok, çünkü kediler karakter olarak aksi huyludur. O akılsız kız arkadaşının kedine yiyecek vermesini sağlarsan Basil'in onu rahat bırakacağını göreceksin.

Tanıdığım Shih-Tzu cinsi bir kedi var. Adı Loui. Kedin o olmadığı için dua et. Çünkü ne zaman Loui'nin sahibesi yeni bir erkek arkadaşını eve getirse, bizimki yatağın oğlanın yatacağı kısmına kakasını yapıyormuş.

Dert Ortağı

Sevgili Dert Ortağı,

Hiç bir kötü alışkanlığa bağımlılığı olmayanlar için de terapi programları yok mudur? Biliyorsun, bizim de acılarımız var. Aynen bir bağımlı gibi biz de, gecenin bir yarısında kendi yanlızlığımız ve mutsuzluğumuzun ızdırabı ile yatağımızda uykusuzluk çekiyoruz. Öyleyse neden biz de sükunet duasından payımızı almayalım? "güçlülük", "sağlıksızlık" ve "inkar" gibi kelimeleri kullanmaya alışmayalım?

Ve biz kötü alışkanlıkları olmayanlar, neden bu hiçbir yakını olmayan, ümitsizce hassaslaşmış ve toplantıdan toplantıya akıp giden eski alkolikler veya uyuşturucu bağımlıları ile flört etmeyiz acaba?

Tamam, şayet bilmen şartsa, evet, ben birileriyle çıkmak istiyorum! Romantizm ve ihtiras istiyorum! Arkadaşlarımın arasında kimseyle ilişkisi olmayan tek kişiyim! Diğerlerinin hep bir programları var. Herbirinin hayatı Tom adlı bir avukata, Jeff isimli bir marangoza, şarkı sözü yazarı bir Brendan'a bağlanmış durumda.

Yani, arkadaşlarım kırlarda romantik hafta sonlarına kaçsınlar ve ben yatağımda uzanıp mısır gevreği yiyeyim!

Olabilir! Belki bende bir yeme bozukluğu var! Mısır gevreği ile başım epeyce dertte ve evet başucumda bir torba M&M şekerlemelerinden bulundurmazsam uyuyamadığım da doğru. Allah aşkına söyle, mısır gevreği ne kadar seksi olabilir?

Ve doğru, sigara da içiyorum! Fakat bunu seviyorum. Sanırım yapabilsem alkolik de olurdum, fakat içki içince bütün bildiğim bir çeşit yorgunluk, başağrısı ve mide bulantısı hissettiğim. Bu içmekten sayılır mı?

Bazen Valium kullanırım, fakat sadece ayda beş kez kadar. Ara sıra içtiğimde kafama saplanan başağrısı için Vicodin alırım. Dalmane uçak seyahatlerim içindir. Fakat pek sık seyahate çıkmam. Pot beni paranoyak yapıyor, Kokain aptala çeviriyor.

Kimseye bağlanamayacak kadar bencilimdir. Kumar oynamam, dert çekmek istemem, seks problemim olsa dahi şizofrenik bağımlılar derneğine gitmek istemem (orada ne tür hastalıklı heriflerle karşılaşacağımı kim bilebilir?) Alkolik veya Uyuşturucu Bağımlılarının Çocukları Derneğine gitmeyi düşündüm, fakat annem babam ağzına içki koymayanlardandır.

Hayatımı tek başıma geçirmem gerektiği fikri bana hiç de adil gelmiyor.

Patsy

Sevgili Patsy,

Bana öyle geliyor ki istediğin türde bir topluluğa hiç sorgu sual edilmeden girebilirsin.

Hadi birlikte itiraf edelim, sen aslında bir bağımlılık gölünün ortasındasın. Yemek, sigara, uyuşturucu... Sen kendini normal bir insan olarak görebilirsin, ancak terapi programlarına göre yaşayan birisi için sen bir çöplüksün. Terapi programlarıyla yaşayanlar gökteki bulutlarda bile alışkanlık görebilirler. Bu insanlar seni hemen kucaklayacak ve seni kardeş olarak kabulleneceklerdir.

Bildiğim kadarı ile belirgin bir alışkanlığı olmayan kişiler için bir grup bulunmamaktadır. Bu gibilerin bir çoğu Al-Anon'a, (Alkolikler Derneği'ne) gitmektedir, ancak dikkatimi çeken bir husus Al-Anon'a gidenlerin iyi olmak yerine gittiklerinden daha kötü döndükleridir. Orada duygu ve düşüncelere seslenirler, vaazlar verirler ve sofuluk yaparlar. Eminim ki ne bu vaazları seversin ve ne de bu tür adamlardan hoşlanırsın.

Sigara içme probleminin üzerinde pek fazla durmuyorsun, ancak senin yerinde olsaydım şayet var ise SA (Sigara İçenler Derneği)'ne başvururdum. Öte yandan aldığın onca ilacı düşünerek Uyuşturucu Bağımlıları (NA) Derneği'ne başvurmayı da kulak ardı etmezdim.

Bu öneriler sana sadece bir erkekle karşılaşma şansı değil aynı zamanda iyileşme olanağı da sağlayacaktır.

Dert Ortağı

Sevgili Dert Ortağı,

Bu dünya insanı gerçekten de yıpratıyor. Üstelik beni mideme kramp girmeden gazete veya magazin okuyamayacak kadar çok yıpratıyor. Ozon tabakası ile ilgili konuları işitmeye katlanamıyorum. Ozon tabakası haberlerini duyunca uyumak istiyorum. Biri Brezilya yağmur ormanlarından bahsedecek olsa hemen bir sinir ilacı alıyorum. Ya o fildişleri için öldürülen filler. Ya kereste elde edeceğiz diye yok edilen baykuşlar. Ya AIDS'li bebekler. Ya AIDS'li yetişkinler. Ya yıllardır evlat edinilmek için Romanya'da sıralar üzerinde bekleyen çocuklar. Ve Goriller, ve evinden kaçmış, kötülüklere uğramış, evsiz barksız küçük çocuklar, gençler, balinalar, kurtlar ve Komodo Ejderleri.

Ve sonra her zaman gündemdeki evsiz insanlar. Benim evimin bulunduğu sokakta bir evin girişinde yaşayan böyle bir çift vardı. Her gece pijamalarını giyerler, kadın saçlarını bigudiler ve mukavva yataklarının üzerinde yatmaya geçerlerdi. Onlar için çok üzülürdüm. Bu insanların ne düşündükleri, çocukluklarının ne biçim bir şey olabileceği üzerine küçük fantazilerim olurdu. Benim erkek arkadaşımla yaptığım gibi onlar da birbirleriyle didişirler miydi? Kadın önceden başka erkeklerle de flört etmiş miydi? Adam mukavva yatağın bencilce tümünü kullanır mıydı uykuya daldıklarında? Kadın küçük bir çiftlikten mi geliyordu? Annesi adamı sevmiş miydi?

Ancak, ne yapabilirim ki? Onlara bir ev veya iş verme imkanım yok. Yukarıdakilerden herhangi birisi için ne yapabilirim? Hepsi çok fazla, çok imkansız, çok başedilemez durumda. Sadece ben bu sa-

tırları yazmaktayken, 100 km² daha yağmur ormanı kaybetmiş durumdayız.

Böyle bir dünyada yaşayabilmek mümkün mü?

Athena

Sevgili Athena,

Dünyaya bir iyilik et ve kendinden kurtul. Öyle lanet olası duygusalsın ki aşırılığa kaçmışsın. Kendi kafanda yaşıyorsun ve acınla adeta gurur duyuyorsun. Buna bir son ver. Kimsenin umurunda değil. Onların üzülecek bir sürü başka dertleri var.

Ne olmuş yani bu dünyanın iğrenç problemlerini kimse çözemiyorsa? Dokunaklı hikayeler hayal edeceğine, niye Woolworths Mağazası'na gidip de evsiz çifte lanet olası bir şişme yatak almıyorsun?

Bütün mesele hiç olmazsa bir soruna el atmakta . Ozon savaşçıları var, kurtları koruyanlar var. Birini seç. Çorbada senin de tuzun olsun.

AIDS hastalarının içindeki dehşet veya örselenmiş çocukların ümitsizliği ile uğraşırken hassaslaşıp bozguna uğrama, böyle kırılgan olma.

Doksanlarda hepimiz katı ve pratik olduk. Artık saç biçimleri, elbiseler ve ruhumuzun hastalıklı halleriyle uğraşmıyoruz. Doksanlarda dünyanın kokuşmuş ve hastalıklı bir dünya olduğunu hepimiz biliyoruz, ama çaresiz hissetmekten ve iki yüzlülükten de bıkmış durumdayız.

Canı cehenneme, vur kıçına tekmeyi!

Dert Ortağı

Sevgili Dert Ortağı,

Kocam devamlı hasta. Ya sinüsleri onu öldürüyor, veya başı çatlıyor, midesi bulanıyor veya nezle olduğunu sanıyor ya boğazı ağrıyor, göğsü sancıyor, ishal oluyor ya da sırtı tutuluyor.

Dün boynunu çevirmesinin imkansız olduğunu farketti. Uzun bir

yola çıkmak üzereydik ve arabayı benim sürmem gerekecekti. Oysa ben berbat bir şoförüm.

"Pete lütfen sen sür," dedim.

"Bu kadar sancım olmasaydı sürerdim," diye cevap verdi.

"Ama her zaman ya bir sancın veya bir şeyin oluyor." dedim. Bu pek nazik olmadı tabii ama onunla yaşamak zorunda olan siz değilsiniz. Ona şimdiye kadar hiç vermediysem bir kamyon dolusu hap vermişimdir herhalde.

"Bu desteğin için teşekkür ederim" dedi kinayeli kinayeli. Sonra onu bir hastalık hastası olmakla suçladığım o büyük kavgayı ettik.

"Lafını geri al Rosanne," dedi.

"Geri alıyorum. Sen bir hastalık hastası değil, allahın belası bir numaracısın" diye haykırdım. "Ne zaman yapmak istemediğin bir şey çıksa kendine bir başağrısı buluyorsun!"

Bir haftadır içerdeki kanapede uyuyor. Aslında umrumda değil ama o kanape onun sırtı için çok kötü.

Roseanne

Sevgili Roseanne,

Kocan numaracı değil, bir sinir krizinin eşiğinde.

Saydığın herşey bilenlerin stres düzensizliği dediği şeyin belirtileri.

Tutumunu değiştirmeyi düşün. Bütün bu ağrılar ve panikler yüzünden kocan muhtemelen kendini aptal gibi hissediyor ve utanıyordur. Bu da onu daha çok strese sokuyor olmalı. Birde sen canına okuyorsun.

Bir psikiyatriste gönder, şikayetlerini soğukkanlılıkla dinle, kendini aptal gibi hissetmesine izin verme.

Çünkü bilmiyorum ama, bana bundan sonra sıra kalp krizinde gibi geliyor. Oh, bilmiyorum, belki de yanılıyorumdur.

Dert Ortağı

Değişen Zamanlar

Bugünün Büyükleri Biziz

Zaman zaman ruhumun ve vücudumun önlenemez bir biçimde orta yaşa doğru ilerlediğini farkedip, ümitsizliğe kapılıyorum. Bir gece kulübüne gittiğimde o ağır tütün, viski, pislik ve hormon kokusu içime dolunca onbeş dakikada kendimi yorgun hissedip, eve dönüyorum.

Eczaneye gidip gözlüğümün numarasını değiştiriyorum ki, bisküvilerin üzerindeki kolestrol miktarlarını daha iyi okuyabileyim. Bazen de dakikalarca emekli paramı düşündüğüm oluyor. Bütün bunlar çok yıpratıcı.

Ama sonra dünyayı benim idare ettiğimi hatırlıyorum.

Benim yaşıtlarım, yani seks özgürlüğünü savunarak bebek nüfusunun patlamasına yol açan bizler, seçilmiş insanlarız. Bizim yaşantılarımız ülkemize ve dünyaya hayat saçıyor. Dünya bize bir armağan olarak yaratıldı. Siz geri kalanlar avucunuzu yalayın.

Birincisi ve en önemlisi, bizler altmışlı yıllarda genç olabildik. Ama siz çok genç ya da çok yaşlı olan ruh yoksulları, toplumun da size benzediği, her şeyin yapılabildiği ve gerçekleştiği, bir dolu para ve müziğin olduğu bir dönemde genç, diri, umut ve ülkü dolu olmanın büyüklüğünü nasıl bilebilirsiniz.

Biz o zamanlar, bir plakçı dükkanına girip "Lütfen Beatles'ın yeni albümünü verir misiniz" diye sorabilir ve hemen aradığımızı bulabilirdik. *Rubber Soul, Revolver, Seargent Pepper*, ne isterseniz. Stones'un yeni kırkbeşlikleri ve The Who, The Doors, The Kinks, The

Mothers of Invention, Jefferson Airplane, The Grateful Dead, gibi grupların, Bob Dylan, Janice and Jimi gibi şarkıcıların parçaları radyolarda devamlı yayınlanırdı. Siz şimdi bunlara klasikler diyorsunuz. Oysa biz o zaman oradaydık. Onlar da oradaydı.

Kocaman bir partiydi bu ve herkes davetliydi. O sırada Beethoven ve Mozart'la aşık attığımızı hangimiz bilebilirdi ki?

Nasıl görüneceğimize, moda dergileri yerine biz karar verirdik. Sonra da bizim gibi olmak isteyen annelerimiz mini etek giyip, babalarımız saç uzatınca gülmekten kırılırdık.

Önümüze gelen herkesle yatıp, bundan zarar görmeden sıyrılabiliyorduk. Tamam bir iki kötü huyumuz vardı. Esrar, hız, asid? Belki biraz aptallaşmış mıydık?

Yetmişleri tek elimizle bizler yarattık. Kadın Hareketiyle başladık işe ve yorgunluk bile duymadık. Sonra öfkeyle bizim hangi kuşak insanlar olduğumuzu düşünmeye daldık. Tom Wolf bu on yıla "Bencillik Devri" adını verdi. Böyle de olması gerekiyordu, zira baş döndürücü bir hızla kendi kendimizi yeniden keşfediyorduk. Bütün bu kültürel, politik, ve seksüel devrimler bizi güvensiz bırakmış, kafamızı karıştırmıştı.

Sonra kendimizi toparladık, tozumuzu silkeledik, ve medyanın yönünü değiştirdik. Gazeteler, filmler, hatta televizyon, bizim yeni bilincimize boyun eğdi.

Daha sonra hayatı onaylayan şeylerden gına geldi, nihilist ve ahlaksız olduk. Punk Rock ve gece klüplerini icad ettik. Erkeklerin takım elbise, kadınların şifonlar giydiği, güzel bir şov izlenebilecek gece klüpleri değil de, üzerimizdekilerin çengelli iğnelerle tutturulduğu sado-mozoistik partilere gittik. Ramones, Patti Smith, ve Talking Heads dinledik. Evet Rap de o arada başladı.

Seksenler bizim suçumuz değildi.

Allah bilir hangi mesai sonrası bir barın mahzeninde bira fıçıları üzerinde oturup ince ayar çekilmiş kokain/quaaludes karışımı ile kafayı bulmuşken, henüz yirmilerindeki genç fırlamalar ve Vi-

etnam'dan beri bizi hedef almış sıkıcı herifler gelip, zamanı elimizden çalıveriyorlardı. Tek kelimeyle berbat bir durumdu. Bu pantolon askılı, sigaralı bacaksızların Ronald Reagan ve arkadaşlarıyla bile yakınlığı vardı ve paraya tapan domuzlar olarak onlarla kötü ruhlu bir koalisyon kurmuşlardı. Nakış işler gibi titizlikle yarattığımız dünyamız tecavüze uğrayıp bir daha bir araya gelmemek üzere yağma edilirken çaresiz ve perişan şekilde kalakalmıştık. Öfkemiz yıpratıcı ve kısırdı. Bütün yapabildiğimiz bebek sahibi olmak, kataloglardan dik yaka kazaklar ısmarlamak, ve 12-aşamalı tedavi programlarının milyonlarca çeşidini icad etmekti .Ve beklemek.

Bekledik. Yaşlandık.

Şişenin dibi çıktığında birçoğumuz kırkımıza gelmiştik. Bizi feda edivermiş zayıf inançlılar sahneye çıktığında biz çoktan ordaydık.

Biz orta yaşa vardığımızda, yani ölümlü olma gerçeği elle tutulabilir hale gelip, sonun yaklaştığını görüp ruhumuza dehşet dolduğunda, aynı şeyin gezegenimize de olması bir tesadüf mü sizce. Sanmıyorum.

Bizim gibi gezegenimiz de yıkıntıya doğru hızla ilerliyor. Sonra kimi imdada çağıracaksınız? Bizi. Belden aşağı aklımız, patchouli kokulu ruhlarımızla biz sersemler insanlığın en ağır yükünü yükleneceğiz. Ozon tabakasını tamir etmek, havayı temizlemek, hayvanları kurtarmak, yağmur ormanlarını tekrar yeşertebilmek hep bizim sorumluluğumuz. Çünkü bugünün büyükleri bizleriz.

Keşke bu kadar uyuşturucu kullanmasaydık. Belki bu işin altından kalkabilirdik.

O mu Sebep Oldu?

Bilin bakalım kim bu?

"Günaydın, günaydın, günaydın, güzel göğüsler, günaydın, günaydın, günaydın".

Tabii ki yargıç Clarance Thomas. Yüksek Mahkeme heyetindeki meslektaşlarını selamlıyor. Muhtemelen çoktan duydunuz.

Bu oturumların en enteresan tarafı Demokrat senatörler Anita Hill'e inanırken, Cumhuriyetçiler'in onun yalan söylediğine inanmaları. Bunun anlamı şu: Hiçbirinin umurunda bile değil. Sadece durum gerektirdiği için böyle hereket ediyorlar.

Aslını isterseniz tamamını izleyemedim. Bitmek bilmeyen, self-servis namuzsuzluk ve hükümetin ahlaken iflas etmiş, her hareketiyle açgözlülük ve aptallıklarını sergileyen kırmızı suratlı namuzsuzlardan oluştuğunun yüzümüze çarpılması beni çıldırttı, adeta haykırmak istedim. Demokratlar bile kokuşmuş. Daniel Monihan ve ve bir iki istisna dışında hepsi o büyük, kocaman erkekler kulübünün parçaları. Eğer aralarında boy göstermeye cesaret edecek bir kadın çıkarsa, ona ya tepeden bakan bir kibarlıkla muamele ediyorlar ya da aşağılayarak başlarından atıyorlar, neticede ikisi de aynı kapıya çıkıyor.

Anita Hill yalancı bir aşifte, sahip olamadığı erkekten hınç alma arzusu ile yanıp tutuşan güçsüz biri olarak tanıtıldı. Afedersiniz ama, bu kadın bal gibi de güçlü bir kadın. Hukuk profösörü olan bir siyah kadının ne vücudunun ve ne de ruhunun herhangi bir parçası üze-

rindeki kontrolunü kaybetmesine imkan yok. Onun için bu kadın yalnızca aşağılanmadı, bu kadının canına okundu.

Onu kullandılar ve maskara ettiler. Ama şimdi ülkenin her tarafındaki kadınlar kendi feminizm duygularının Anka Kuşu gibi yeniden uyandığını hissediyorlar.

Neredeyse yaşayan her kadın, hayatının bir döneminde, bir şekilde seksüel tacize uğramıştır. İşte şahsi tecrübem:

Çok genç ve yeni evliydim. Yazmaya yeni başlamıştım. Who ile röportaj yapmam gerekiyordu. Müthiş heyecan verici! Otellerine gittim. Keith Moon sıra dışı, John Entwistle sessiz, Roger Daltrey sıkıcı ve kendini beğenmiş, Peter Towsend ise bir harikaydı. Saatlerce herşeyden bahsettik. Kendimi cenette sanıyordum. Dünyadaki en havalı kız bendim.

Ayrılıp asansöre yürürken bir köşeden Roger Daltrey çıktı, beni gördü, duvara sıkıştırdı. Vücudunu bana iyice yaslayarak ve yüzü yüzüme değecek şekilde fısıldayarak "Şovdan sonra gelip hepimizle muamele ister misin?" diye sordu

Şu anda o kadar önemli bir şey gibi gelmiyor. Duygusal titreşimi olmayan bir tarih düşümü yalnızca. Ama o zaman! Başım dönmüş, midem bulanmıştı. Dehşet, utanç, perişanlık, her yanımı saran bir aşağılanma hissetmiştim. Muamele tabirini daha önce de duymuştum. Hiç mantığı yoktu işin. Neden sadece onun bir allahın belası olduğunu düşünememiştim?

Çünkü benliğimin derinlerinde bir yerde bunun benim kabahatim olduğu yargısı yatıyordu. Kimbilir ne yapmıştım ki bu ona benim aşağılık bir kız olduğumu ve bu davranışı hakettiğimi göstermişti.

Seksüel tacizin seksle alakası yoktur. Taciz bir güç gösterisidir. Erkeklerin kadınlardan intikam alışıdır. Çünkü alabilirler. Çünkü öfkeliler.

Bu her zaman oluyor. Tacizin bu ülkede sorun olmadığını düşünen kadınlar sadece bir iş yerine hiç uğramamış olanlardır.

Bir keresinde bir çörekçi dükkanında oturup işletmecinin garson

adayı kızlarla konuşmasını izlemiştim, hiç unutmuyorum. Tüm iğrençliğiyle gücünün farkında olan adam bunu müstehcen bir rozet gibi taşıyıp başvuru için gelen her genç kızı aşağılayıp korkutmaktan müthiş bir zevk alıyordu. Kendisini çok önemli biri gibi hissettiği açıktı.

Seksüel tacizin daha ziyade işçiler arasında olduğu tartışması vardır. Çünkü denir ki, bu kesimde erkekler kendilerini öyle güçsüz ve sınırlanmış hissederler ki perişan hayatlarını bir parça daha çekilebilir hale getirmek için bir günah keçisi bulmaya ihtiyaçları vardır. Ama ben Holywood'da bir film stüdyosunda bir sürü etkili, eğitimli insanla çalışıyorum. İnanın çok önemli pozisyonlara sahip birçok erkeğin genç kadınlara yaptığı tekliflere, okşayıp tehdit etmelerine hergün şahit oluyorum. Bu genç kadınların hiçbir gücü yok, yaşamak için işlerine ihtiyaçları var ve karşı koymaya korkuyorlar.

Güçsüzler nasıl karşı koyar? Mahkemeye mi giderler? Bütün parlak avukatlar güçlülerin emrinde.

Ama esas öğrenmek istediğim, bu neden bu kadar sık oluyor. Neden bu kadar çok erkek kadınlara öfke duyuyuyor? Neden ellerine geçen her şansı kadınları istismar etmek için kullanıyorlar?

"Neden?" diye sordum arkadaşlarıma.

"Bilmiyorum" dedi Paula "Ben erkek öfkesine alışığım. Bütün hayatım boyunca içinde yaşadım. Gökyüzü mavi diye erkekler kadınlara kızarlar."

Psikiyatristime sordum "Annelerle ilgili bir şey olduğunu söylüyorlar" dedi. "Bu tecavüzkâr tipler anneleri tarafından kısıtlanmaktan korktukları için, bütün kadınlara öfke duyuyorlarmış. Ama kim bilebilir?"

Virginia Wolf da aynı şeyi merak ediyormuş. "Kendine Ait Bir Oda"da şöyle karar vermiş: "Kadınlar, asırlar boyu, erkekleri tabiattaki büyüklüklerinin iki misli gösterme lezzeti ve gücüne sahip birer gözlük vazifesi yapmışlardır... Erkekler bir odaya girerken, kendi kendilerine buradaki insanların yarısından üstünüm diyerek gi-

rerler... Alın gözlüğün yarattığı bu görüntüyü ellerinden, kokainden mahrum edilmiş birer uyuşturucu bağımlısı gibi ölüp gidiverirler."

Diğer bir değişle erkekler kadınlardan nefret ediyorlar, çünkü kendi imajlarını niteliyebilmek için kadına muhtaçlar.

Ben, erkekler kadınlardan onları arzuladıkları için de nefret ediyorlar diyorum. Yani seks sorunu işin içine giriyor. Erkek çocukluğundan itibaren kontrollü olmak üzere yetiştirilir. Hisleri önemli değildir. Herşeyi değiştiren, onun gücü ve bu hisler üzerindeki egemenliğidir. Ağlamak, yakınmak onlara yasaktır, yoksa erkekler kulübünden atılırlar. (Bu beklenti hem kadın hem erkekten gelir. Hatta erkeğin davranışları hakkında kadın daha da kesin beklentilere sahiptir.)

Oysa erkek, arzuladığı kadını ve ona olan arzusunu kontrol edemez. Tabii bunu dener. Ama başaramaz ve bu yüzden kendini aşağılanmış hisseder. Ve bir erkeğin aşağılanması, o erkeğin canına okunması demektir.

Woody, Seni Tanımıyoruz Bile

Halkın başı dönüyor, kafası karmakarışık. Uykusuz ve şaşkınız. Ülkenin morali hiç bu kadar bozuk olmamıştı. Varoluş sebebimizin direği devrildi. Dehşetten açılmış gözlerimiz önünde kahramanımız kendi kendini yoketti.

Woody, ne düşünüyor olabilirdin acaba?

Belki de bu bir komployduu. Çünkü dünyada iki çeşit insan yaşıyor: Woody Allen dünyanın gidişiyle ilgili kollektif endişelerimizin zeki sözcüsüdür diye düşünenler ve o, bir homoseksüel sempatizanı, pis bir yahudi liberal, çılgın bir komünist kültürel elittir diyenler. Bu iki grup için bir diğer değiş de Demokratlar ve Cumhuriyetçiler olabilir.

Bu yüzden Cumhuriyetçilerin Woody'le bir alıp veremedikleri olabileceğini veya ona bir oyun oynayabileceklerini düşünüyorum. Çünkü zamanlama fazlasıyla uygun. Cumhuriyetçilerin Kongrelerinin tam ortasında, bir aile değerleri histerisi sırasında, birden bu olay çıkıyor ortaya. Cumhuriyetçiler zannediyor ki kahramanlarının çöküşü ile bütün demokratların öyle cesaretleri kırılacak, öyle üzülecekler, öyle dağılacaklar ki hepsi kendini vuracak. Kendilerini vurmayanlar da öyle demoralize olacaklar ki oy vermiyecekler. Aslında bu teorileri doğru olabilir. Woody kendisi bile politikacıların "çocuklara tecavüz edenlerden de bir adım geride" olduğunu söyledi.

Şahsen benim yüzümde yeni çizgiler belirdi. Şimdi aynaya baktım, dünkünden iki fazla kırışığım var.

Dün işler bu kadar kötü değildi. Çünkü dün haberlerin henüz patladığı gündü. Herkesin ilk reaksiyonu gülüp geçmek olmuştu.

Tanıdığım bir komedyen "Sadece şunu söylemek istiyorum ki" dedi "Woody Allen benim daha lisedeyken kahramanım olmuştu. Bütün hayatım boyunca da öyle kaldı. Yani, ilgimi yeni çekmiş değil".

Dün kadınla erkek arasındaki geleneksel kavgamız vardı. Erkekler zorlukla yutkunup soğukkanlılıklarını muhafaza ederken, kadınlar, bir erkeğin daha zerafet ve ruh güzelliğini, gençlik ve fizik güzelliğe tercih edip kendini rezil edişine, bir erkeğin daha eşini onun üçte biri yaşındaki biri için terkedişine surat asıp, tersleniyordu.

Bir garson çocuk, "Hadi canım itiraf edelim, yapabilseydik hepimiz yapardık" demişti .

"O aşşağılık bir herif ondan nefret ediyorum" diye cevap vermişti garson kız.

Ama bugün gerçek üzerimize çöktü. İşin içine çocuklara tecavüz ve adli suçlar da girdi. Kimsenin Woody'nin o minik çocuklara tecavüz ettiğine inandığı yok ama gene de işin çirkinliği vurdu bir kere yüzümüze. Sonra Woody'nin basın toplantısında yine nasıl Woody'ce davrandığını gördük. (Bunun konuyla hiç ilgisi yok ama, George Bush, Paul Schaffer, Warren Betty ve Woody, lütfen saçınızdaki beyazları şu ucuz kızıl kahve boyayla kapamaktan vazgeçin. Lütfen bir profesyonele başvurun.)

Woody'nin sesini duyup, o aşina yüzü görünce, bunun eğlence dünyasının herhangi bir skandalı olmadığını, umurumuzda bile olmayan Rosanne'nın şarkı söylemeye başlaması, veya Liz'in uyuşturucu kullanmasından çok farklı olduğunu hatırladık. Bu bizim sevgili Woody'mizle ilgiliydi. Bizim düşüncelerimize şekil veren, kendimizi onunla özdeşleştirdiğimizi, açıkca tanıdığımızı sandığımız bir adamla ilgili. Karını onun kızına, dokuz yaşından beri tanıdığın kızına, aşık olarak utanca boğmak. Bu bizim duymak istemediğimiz bir şey.

Oğlumdan endişe ediyorum. Bu çocuk *Annie Hall*'u elli defa seyretmiş bir çocuk.. Herhangi bir Woody filminden herhangi bir sahneyi harfı harfine aktarabilecek bir çocuk. "*Harry Sally'le Tanıştığında*" filmini izleyince, Woody Allen'dan çalınma düzinelerle sahneye dikkatimi çekerek beni şaşırtan bir çocuk. Okumayı sevmemekle ünlü, benim hiçbir kitabımı okumamış (piçkurusu) ama bütün Woody kitaplarını hatim etmiş bir çocuk.

"Bu onun trajik kaderi olmalı" diyor oğlum.

"Büyük sanatçıların kendi kendini yoketme eğilimi" diye cevap veriyorum.

"İşaretleri görebileceğimi sanıyordum ama göremedim" diyor.

Bugün, yönetmen arkadaşım Allan'la öğle yemeği yedik. "Kendimi ihanete uğramış hissediyorum" dedi Allan. "O bir baba, ilişkinin güç sahibi olan tarafı. Ahlaki sorumlukları var. "*Manhattan*" filmindeki o sahneyi aklımdan çıkaramıyorum. Hani Michael Murphy ve sınıfın ortasında asılı bir iskelet ile birlikte oldukları sahne."

"Oh, evet" diyor oğlum, "Woody'nin iskeleti göstererek 'insanın kendine saygısı olması gerek. Bir gün bu hale geldiğimde ben de bir sınıfın ortasına asılacaksam arkamdan iyi söz edileceğinden emin olmalıyım.' dediği sahne".

Bitişik masadaki sakallı adam bize doğru eğildi ve "Öyle karmaşık bir mesele ki bu konuyla yargıçlar yerine romancılar ilgilenmeli aslında" dedi. "Bu ülke tam bir surrealist kara mizah konusu oldu."

Onunla birlikte oturan kadın söze karıştı, "Aşkın gözü kördür derler. Ama Woody hayatım, kendine bir köpek alsana, görmene yardımcı olsun!"

"Gene de" dedi Allan, "filmini bitirme fırsatı buldu. Daha ne ister?"

Büyük Telesekreter Komplosu·

Bu mesaj makineleri canımı sıkıyor.

En son ne zaman çalıştıklarını hatırlıyor musunuz? Üç sene önce Tüketici Raporu Panasonic 1424'ü en iyi mesaj makinesi ilan ettiğinde miydi acaba? Ama Panasonic artık 1424'ü satmıyor. Şimdi tarih ve saat bildiren/bildirmeyen, bizi çıldırtıp intihara teşvik edebilecek, kötü ruhlu, robotik telesekreterlerimiz var.

Son üç ayda, üç mesaj makinem oldu. Birincisi benim söylemek zorunda olduklarımdan nefret etti ve onu sadece Salı günleri okumaya karar verdi. İkincisi ben uzaktayken mesajlarım olduğunu bildirmekle birlikte bu mesajları bana aktarmayı red etti. En yenisi, (buna inanmayacaksınız ama doğru) birden benim mesâjım yerine bir başkasının sesini kullanmaya başladı. İsmi Julie olan bir kadın kendisinin ve Herbert'in evde olmadığını söylüyordu. Bu nasıl oldu bilmiyorum ama herhalde ben Alacakaranlık Kuşağı'na geçmiş olmalıyım..

Şikayetçi olan yalnız ben değilim. Geçenlerde arkadaşımın Sonny'sinin de başına benzer şeyler geldi. Kendi makinesi tamamen bozulmuş ve tamir için, Tokyo'ya göndermek zorunda kalmış. Bu yüzden arkadaşlarını arayıp bir müddet kullanabileceği bir makine aramış. Hepimiz kendi özel telesekreter mezarlığımızdan çıkardığımız makinelerimizi toplayıp götürdük. Herkes en az üç makine getirmiş ve hiçbiri bir yaşından büyük değil. Bu işte bir fesatlık var. Japonlar olmalı!

1976'da hepimiz birer mesaj makinası aldık ve hayatımızın tüm

akışı değişti. *Artık ne zaman istesek evden çıkabilirdik.* Sonra, yeni özgürlüğümüzün sersemliği henüz geçmeden, dışardan evi arayıp mesajlarımızı uzaktan toplayabilir olduk. *Bu evden günlerce hatta haftalarca uzak kalıp gene de herşeyden haberimiz olması anlamına geliyordu.* Mesela ben Stüdyo 54'de olabilirdim, Stephen da Mudd Klüp'te. Bir mesaj bırakıp ona saat dörtde Market Diner'da olacağımı bildirebilirdim. Stephen mesajlarına baktıktan sonra benim makinamı arıyarak beşe kadar beklemem gerekebileceğini, çünkü makinasında bana aşık olduğunu söyleyen Greg'den bir mesaj bulduğunu ve Greg'in bu konuyu kendisi ile beşte buluşup tartışmak istediğini bildiren mesajını bırakabilirdi. Üzerimi değişmeye eve giderdim ama mesajlara bakmama hiç gerek kalmazdı...

Ya mesajın kimden geldiğini anlamanın zevki? Başka odalara koşuşturmadan ahizeyi eline alınca mesajın durması.

Ama şimdi hepsi bitti. Belki de sonsuza kadar. Arkadaşım Teri'nin emektar Kod-A telefonu nihayet yedi seneden sonra nalları dikmiş. Ama dükkandaki adam "Bunu tamir ettir. Yenilerin eve gelir gelmez kendilerini yok etme mekanizmaları var." diye uyarmış Teri'yi.

Peki bunu yapanlar Japonlar'sa amaçları dünyayı ele geçirmek mi?

Manhattan'daki bütün film şirketlerini ve dükkanları ele geçirip, hepimizi tesisatçı dükkanlarında ağzımızdan köpükler saçarak masum satıcıların boğazlarına sarıltmak mı istiyorlar. Kısa zaman içinde uyuyamayıp çalışamaz duruma geleceğiz de, üzerimize iyice aptallık çökünce elimizden işlerimizi mi alacaklar? Evlerimize yerleşip, elbiselerimizi giyecekler, köpeklerimize yeni isimler mi verecekler?

Yabancı güçler ne kadar kötü olabilirler ki? Kendi telefon şirketlerimizden daha mı fazla? Sanmıyorum.

Tam da mesaj makineleri zıvanadan çıkmışken, telefon şirketleri kendi inanılmaz pahalıktaki alternatiflerini öne sürdüler.

Ayda 80 milyon dolara telefon şirketi size çevirebileceğiniz bir te-

lefon numarası ve bir kod numarası verecek. Bu numarayı çevirdikten sonra kendi numaranızı tuşlayacaksınız. Sonra kodunuzu daha sonra da bir iki rastgele numara daha tuşladıktan sonra nihayet mesajınızı size verecekler. Çok karışık. Bu metodu deneyen birilerini tanıyorum. Biraz dağıttılar, şimdi karanlık odalarda oturup sinirlerinden durmadan ağlıyorlar.

Ama sonunda hepimiz bu 80 milyonu ödeyip metodu öğrenebilmek için de gece kurslarına gitmek zorunda kalacağız. Sonra rahat bir nefes alıp hayatlarımızı yaşamaya döndüğümüzde ise *telefon şirketinin tüm mesajlarımıza ulaşabildiğini ve bunlarla istediğini yapabildiğini farketmeyeceğiz.*

Belki kimin arzu edilmez olduğuna artık telefon şirketleri karar verecek. Belki de telefon şirketleri büyük, kimliksiz ve ruhen kötü niyetli. Müebbet hapis mahkumlarını koruyor, dünyayı kirletip, yağmur ormanlarını yok eden dev şirketlerle işbirliği yapıyor. Telefon şirketi hayvanların labaratuar denemelerinde kullanılmalarında bile rol oynuyor olabilir.

Biliyorsunuz ki orada tüm mesajlarımızı dinleyen yabancı, garip ve sapık bir adam olacak. Bu adam benim seçme hakkına sahip olma savunucusu, hayvan hakları savunucusu, ve bir kaltak olduğumu öğrenecek. Ajanlardan, editörlerden, erkeklerden, köpeklerden gelen bütün mesajlarımı silecek. Pek yakında bütün gelirim kuruyacak ve ben yalnız ve aşksız bir dilenci kadın haline dönüşeceğim.

Paniğe kapıldığımı zannetmiyorum. Tırnağımıza kadar silahlanıp caddelere dökülmemizin zamanıdır bence.

Zenginler Size Çok Şaşıyorum

İşte İrlanda'da Sligo şehrindeydim. Burası Yeats'in ülkesi. Sakin göller, gerçek dışı gibi görünen yeşilliklerle dopdolu. Kaleden bozma bir otelde kalıyordum. Hayatımın en güzel zamanını geçiriyor olmalıydım aslında, fakat hayır. Dipdiri bir nefretle doluydum. Otel sahibinden nefret ediyordum. Armut vücutlu, fularlı, sümsük herifin biriydi. Ailesinin dünyanın kuruluşundan beri otelin sahibi olduğuna yemin ediyordu. Ama otelciden de çok, bu allahın cezası kalede kaynaşıp duran müşterilerinden, o zengin geri zekalılardan nefret ediyordum.

Acınacak haldeydiler. Hepsi kendini beğenmiş, hepsi küçük twid ceketler giymişler, zarif olduklarını düşündükleri talimli adımlarla yürüyorlardı. Arsız küçük gözleri ve çenesiz suratları vardı. Yüksek sesle, önemlerini sadece kendilerinin anladığı haykırışlarla konuşuyorlardı. Burunları çığrından çıkmış, bacakları popolarına dev birer kereste gibi geçirilmişti sanki. Çevrelerine zengin olmanın olmanın kötü kokusunu saçıyorlardı adeta.

"Mühim olan" dedim arkadaşım Ed'e "gerçekten de herkesten önemli olduklarına inanıyor olmaları. Ve bu onları bayağı heyecanlandırıyor."

"İçimden penisimi gösterip, onları şok etmek geliyor" diye fısıldadı. "Öylesine gösterivereceğim" Ed bunun gibi birçok turistik yerle ilgili magazin programları yapıyordu ve beni de beraberinde getirmişti. Şimdi bir salonda şöminenin önünde oturmuş, gördüğümüz herkesten nefret etmekle meşgulduk.

"Yap, lütfen yap" dedim.

"Bir çay istiyorum" diye hırladı tavşan suratlının biri, ürkmüş üniformalı genç garsona.

"Evet efendim, derhal" dedi genç ve aceleyle uzaklaştı.

"Amma aşağılık herif" dedi Ed "Tamam yapacağım".

Ayağa kalktı. Gömleğinin eteklerini dışarı çekerken, penisini de gizlice dışarı çıkardı. Odada öylesine dolanmaya başladı. Bu İrlanda'da yaşadığımız en eğlenceli olaydı. Öyle bir hale gelmiştik ki böylesi gösterişli yerlere gittiğimizde bu tür zengin konuklardan köşe bucak saklanıyor ve mutfağın çevresinde avare avare dolanıyorduk.

Zenginler tantanalı insanlar. Zenginler aldatılmış insanlar. Zenginler hayatlarının her dakikasında size ne kadar zengin olduklarını ispat etmek zorundalar. Zenginler cimri, soğuk, kaba, ahlaksız, namussuz, sinsi, kendini beğenmiş, küçük, arkadan vuran, acımasız ve amaçsız insanlar.

Peki, belki içlerinden birkaçı iyi olabilir. Sevdikleri bir işi yaparken farketmeden zengin olanlarla, miras yoluyla edindikleri parayı gariban gösteri sanatçılarına veren kayıp tiplerin yaşamasına izin verilebilir. Yoksa genellikle hepsi musibet.

Ama şu da var: Bu onların kabahati değil. Zengin insanlar biz onlara yaranmaktan vazgeçsek çok normal olacaklar.

Hepimiz onlardan birkaç kuruş bahşiş koparabilmek, şu resmi, şu arabayı, şu ming vazoyu almalarını sağlamak gayretiyle öyle meşgulüz ki, onlar da bu ilgi karşısında kendilerinin belki de gerçekten çok mükemmel olduklarını düşünmeye başlıyorlar. Daha çok para kazandıkça, daha çok Porsche alıyor, daha çok insan kendilerine hayran görünüyorlar. Zengin insanlar kendi yayın organlarına inanmak zorundalar. Kendilerinin tanrı tarafından seçilmiş kişiler olduğunu düşünmeye öyle ihtiyaçları var ki, onları canavarlara çeviren de bu.

Şarkıcı olmak istediğine karar veren zengin bir Hollywood TV yapımcısı tanıyorum. Birgün bir kulüpte şov yapıp şarkı söylemeye karar verdiğini buyurdu. Dudaklarını kopkoyu boyadı, pullu bir streç

bluz, ve şifondan bir harem şalvarı giyip vıraklayarak Cole Porter'dan parçalar okumaya başladı. Onu seyretmek veya kendinizi öldürmek arasında seçim hakkınız vardı aslında, ama onun işinde çalışanlar veya çalışmak isteyenlerin hepsi onu seyretmeyi tercih ettiler. Bunlara arabalarının torpido gözlerinde televizyonda yayınlanabilecek bir metin taslağı bulunan Los Angeles'li gazeteciler de dahildi. Böylece şantörümüz fevkalade olumlu tenkitler aldı ve herkes tarafından ne kadar inanılmaz olduğundan bahsedildi. Ama birkaç gece sonra televizyoncular gitti ve normal seyirciler geldi. O zaman bu fazla olgun meyve havalanmaya başladı.

Bu TV yapımcısı şimdi tam bir canavar. Ama bir zamanlar normal bir insandı. İçinde bir yerde hâlâ normal bir insan yatıyor. Ve bu normal insan heryerdeki normal insanlar gibi güvensizlik ve kendinden nefretle boğuşuyor. İnsanlar ona yaranmaya çalışınca egosu canlanıyor, ama ruhu bunun bir aldatmaca olduğunun farkında. Ruhu onu yalnızca parası ve bize iş bulma kabiliyeti için sevdiğimizi biliyor. Bu onun önce bizden, sonra kendisinden nefret etmesine yol açıyor. Kendisini boş ve yalnız hissettiriyor.

Kulüpte kendisine meyve fırlatılmasının ardından, TV yapımcısı kendine bir Ferrari ve sahilde bir ev aldı, daha sonra da bir TV şovundaki bütün personelin işine son verdi. Zengin insanlar yalnız paraya güvenirler.

Bence onları yağlamayı bırakıp kendilerine layık oldukları aşağılama ile davranmalıyız. Bütün para onlarda, başka ne istiyor lanet olasıcalar? Belki biz onlara gerçekten, ama gerçekten çok kötü davranırsak, onlar da bizi gerçekten, ama gerçekten severler ve bizi paraya boğarlar!

Benim Evrim Teorim

İnsanoğlunun evrimin en önemli aşaması olduğunu düşünen bazı kimseler olduğunu duyuyorum. Bizim en üstün tür olduğumuza, tanrının bizi kendi imajı ile yarattığına, bundan ötesi olamayacağına inanıyorlarmış. Burda durun bakalım.

İnsanoğlu geliştirilebilecek çok şey bırakmış geride. Kendimizi güvende hissedebilecek kadar çok şey bilmiyoruz henüz.

Düşünün birkere. Aptalız. Kendi kendimize zarar verebilecek kabiliyetteyiz. Kendini yok eden bir türüz. Yaşadığımız yuvayı çok yakında yaşanamaz hale getirecek kadar çok kirletiyoruz. Saç spreylerimizden, deodorantlarımızdan vazgeçmemiz gerektiği söylendiğinde de dudak büküyoruz. Çocuklarımızı eğitmeyi unutuyoruz. Mini eteği yeniden icad edip duruyoruz.

Açıkcası, gidilecek çok yol var daha. Şahsen ben çok uzun bir zamandan beri, evrimdeki gelecek aşamayı bekliyorum. Bizim küçük, ümitsizce kafası karışmış neslimizi gölgede bırakacak yeni süper insanlardan oluşacak bir tür ummaktayım.

Bu yeni türün nasıl olacağını çok merak ediyorum. Acaba bütün gün dergi okuyup, bon bon yiyerek yattığı halde hiç kilo almayan, dört parmaklı yaratıklar mı, yoksa kuantum mekaniği hakkında doğuştan bilgisi olup kendisini bir erkeğin arayıp aramadığını umursamayacak dişi yaratıklar mı? Ne?

Ne zamandır hiçbir şey olmuyor. Evrimin çok zaman aldığını biliyorum. Ama bu da çok uzadı. Olan bir şey varsa o da insanlığın git-

tikçe aptallaşması. Eskiden ortalıkta Mozart gibi adamlar dolaşırdı! Veya Galileo, Da Vinci, John Lennon gibileri! Üstelik bir sürü de belki daha akıllı kadın! Ama o zamanlar kadınların evden çıkmalarına veya okumalarına izin verilmezdi, o yüzden gizli kalırlardı. Şimdi Madonna ile Arsenio gibileri var.

Ama biliyor musunuz boş yere eksikleniyorum. Değişim kapımızda! Ben bunları yazarken bile oluşuyor!

İnsanoğlunun varlığının bütün hücreleri ile, bütün genleri ile, bütün sinir telleri ile başarmaya çalıştığı bir şey var. Hayır daha zeki olabilmek değil. İnsanlar akıllı olmaktan nefret ediyor. Çünkü o zaman bir şeyler hakkında düşünmemiz gerekiyor ve eğer bir şeyler hakkında bir dakikadan fazla düşünürsek tedavi edilemez ümitsizliklere kapılıyoruz. Hepimizin tüm çabası çevremizle iletişim kurmak, ilişkilere girmek, tek başına kalmamak. Bir yere ait olmayı Mallomar şekerlemelerinden de, ateşli seksden de çok istiyoruz.

En inanılmaz teknolojiyi yarattık. Önce yazılı basın ve posta ile başladı. Şimdi fakslar, modemler, faks-modemler, sesli-mektuplar, komputer ağları, bir gecede ulaşan mektup servisleri, akıllı telefonlar, televizyon uyduları, beşyüz kanallı kablolu TV'ler, derken bir patlama şeklinde devam ediyor. Çok yakında kafamıza monte edilmiş mini mini bilgisayarlarla dolaşır olacağız.

Ama aslında buna ihtiyacımız olduğunu sanmıyorum. Yürekten inanıyorum ki, sonunda rüyamızı gerçekleştirmenin eşiğindeyiz: Telepatik oluyoruz. Kitle bilinci, kişisel bilinçten daha güçlü hale geliyor. Dünyanın her yerinde aynı şekilde düşünmeye başladık. Başka seçeneğimiz yok. Elli hatta beşyüzelli TV kanalımız olabilir ama hepsinde aynı görüntüler. Somali'deki deniz piyadelerinin etrafını sarmış bir grup gazeteci ve Amy Fisher. Üzerimizde her zaman en azından bir parça kamuflaj kıyafeti oluyor. Grunge (zevksizlik) modasını her yönüyle hep beraber benimsemiş bulunuyoruz.

Ve bütün bu yaygın görüntüler, bu kamuflaj desenli tişörtler, bu zevksizlik bilinci beynimizde garip bir yansıma etkisi yaratıyor ve beyin loblarımız adeta değişime uğruyor. Düşünce dalgalarımız

şimdi havada çarpışıyor. Komünizm, Ruslar Ürdün Havayolları'nı ele geçirmek istediği için yıkıldı. 1992'de yaşayan her senarist isteği dışında başrolde kör bir oyuncunun olduğu senaryolar yazmaya zorlandı. Ve komik ama hepimiz birden, aynı anda çocuk tacizinin kurbanları olduğumuzu farkettik.

Hepimiz tek benliğiz. Güç nihayet bizde.

Tamam, ama bir de işin ufak da olsa kötü bir yönü var. Orijinallik kaybolma tehlikesiyle karşı karşıya. Dehanın büyüyüp, gelişebilmek için sessiz, loş, küflü ve gizli bir yere ihtiyacı vardır. Gelişmesi tamamlanmamış dehayı birden gün ışığına çıkarırsanız ya kuruyup çeker, ya da vanilyalı dondurma gibi eriyip gider.

Mozart bugün yaşasaydı ne olurdu acaba? İlk senfonisini dört yaşında yazdıktan sonra Time dergisinde yılın çocuğu seçilirdi herhalde. Ailesi ile birlikte Malibu'ya taşınır, cumartesi geceleri canlı yayınlara çıkardı. Kendisi için bir dizi yazacak olan Michael Owitz'le kontrat imzalar, bütün bu tür diziler gibi o da başarısız olurdu. Küçük Mozart içki alemlerine dalar, sonunda psikolojik tedavi merkezlerini boylardı. Yedi yaşındayken Hollywood Square'in devamlı müşterilerinden olurdu.

Onun için yeni bir Mozart ve yeni kültürlerden vazgeçiyoruz. Yeni kültürler için, ana su kaynağından, yani alışılmış, kanıksanmış tarzlardan uzak, küçük gölcüklere, yani yeni değişik, gelişigüzel tarzlara ihtiyaç var. Ama bu küçük gölcükler onları keşfedebilmek için dünyayı devamlı tarayıp duran elektronik haberleşme ağı tarafından adeta daha ortaya çıkmadan, anında ele geçiriliyor. Elektronik şebekeler olmasa bile zaten bizler de bir küçük gölcük keşfetmeyegörelim, onu koruyacağımıza hemen çevresinde küçük sevimli kulübeler inşa etmeye başlamıyor muyuz?

Aman n'olacak işte, kendi kendimizi yok edeceğimize sıkıcı oluruz daha iyi. Herkes aynı çetenin adamı olur. Sabırsızlanıyorum doğrusu!

Yaratıcı Olmak

Hiç bazı şeylerin neden bu kadar kötü olduğunu merak ettiniz mi? Neden filmler, televizyonlar, magazinler hayallerinizi yakalayamıyor, veya yeni birşeyler öğrendiğinizi hissettirip sizi heyecanlandıramıyor? Niye etrafınızdaki şeyler ve insanlar hep efsanevi bir tüketiciye, yani tıpkı size benzeyen ama tamamen aptal ve garip bir yaratığa hizmet veriyorlar? Bitmek bilmeyen bu sıkıcı nezaketten hevesiniz kırılmıyor mu? Popüler kültürü elinize geçirip karşı duvara fırlatmak mı istiyorsunuz?

Ben de öyle! Tek düşündüğüm bu! (Tabii seksi düşünmediğim zamanlarda, yani sadece gece geç vakit, sabah kahvaltıda ve akşam yemek zamanı) Düşündüğüm şu: İnsanlığa çok düşük bir değer biçilmiş.

Karanlık ve ürkütücü bir çağda yaşıyoruz. Piyasa araştırmaları, ratingler ve oy listeleri çağında. Bütün bunlar insan zekasına bir hakaret. Üstelik kimsenin artık gazete okuyup film izlemek istememesinin de doğrudan sorumlusu. Birçok yayıncı ve editör oturup, "İnsanlar ne istiyor?" diye düşünüyor. Oy listelerini önlerine alıp araştırmalar yapıyorlar. İnsanların istediğini bulup onlara veriyorlar. Ama bu işe yaramıyor, çünkü kişiler kendi iddialı fikirlerini parlak kağıtlar üzerinde gördüklerinde, bu fikirler bir şekilde değiştirilmiş, biraz sulandırılmış, ifade etmek istediklerini ifade edemez halde oluyorlar. Tabii tavuk pişirme tarifleri ve Jerry Seinfeld'le de ilgileniyorlar ama okudukları şey kendileri ile konuşan piyasa araştırmacısına anlattıklarının aynısı olunca sıkılıyorlar. İnsan bir

magazini yeni birşeyler öğrenmek için okur. Oysa onlar bildikleri şeylerle karşılaşıyorlar.

Televizyon! "Des Moins" (Azınlıklar) dizisindeki kişiler aptal değil! Utanmaz isteklerden ve şeytanca alaylardan zevk alıyorlar, o kadar! Birçok TV yapımcısı seyircilerini iyi tanıdığını sanıyor: Fabrikalarda çalışan aptalları, çok güvenilir biri olan bay Whipple, Charmin marka tuvalet kağıdı kullanıyor diye aynı markayı satın alacağını zannediyorlar ki bu hiçbir zaman doğru çıkmıyor. Yazarlar metinlerini teslim ettiğinde, uzmanlar "Hayır, hayır, hayır, çok egzantrik, çok sıradışı, bu Illinois'da hiç tutmaz, tekrar yazın, 'Roseanne'a benzetin" buyuruyorlar. Bunun sonunda olan biz seyircilere oluyor. Ümitsizce kendimizi özdeşleştirebileceğimiz birilerini arayıp duruyoruz. Çünkü seyirciler daima seyrettikleri dizideki başrol oyuncusu ile özdeşleşebilmeyi isterler.

Piyasadaki filmler işadamı olduğunu bilmeyen iş adamlarının elinde. Bu insanlar metinlerle oynuyorlar, yönetmeni iyi tanımıyorlar. Piyasa araştırmacıları tutup, gelişigüzel telefon görüşmeleri yoluyla Tom Cruise'un filmine isim arıyorlar. Telefonun çalmasıyla insanlar birden bu filmin adının "*Ağustos Tembeli*"mi yoksa "*Kasıklarda Yangın Var*" mı olması gerektiğine karar vermek zorunda kalıyorlar. Bu insanlar, yapımcılar, editör ve idareciler kitle bilincini kavramakta sıkıntı çekiyorlar, ama işlerinin bu olduğunu sanıyorlar. Narsist bir rüya aleminde mi yaşıyorlar? Nefret ve tenkitçilik hisleri onları esir mi aldı? Hayır onları esir alan korku!

Herkes korku içinde yaşıyor. Hepimiz çok garip, bunalımlı, ve deli olduğumuzu düşünüyor, diğer insanlar aslımızı öğrenirse, suratımıza asid atıp bizi Kanada'daki akıl hastanelerinde yaşamaya mahkum eder zannediyoruz.

Ama aslında biz ne kadar garip, bunalımlı ve deli olsak, yanımızdaki kişi de en az bizim kadar öyle. Kitle bilinci hakkındaki gerçek şu: Bizi birbirimize bağlayan şey işte bu gariplikler, egzantiriklikler, ruhumuzdaki yasak arzular. ("*Aliens*"- Yaratık filmi bu yüzden o kadar popüler oldu sanıyorum. Hepimiz aslında midemizde yaşayan öyle bir canavar olduğuna inanıyormuşuz).

Yaratıcı olmanın sadece bir yolu var. O da, bütün iç dalgalanmalarımızı, korkularımızı ve şakalarımızı inceleyip bunları sanata çevirmek. Başkalarının ne düşündüğünün canı cehenneme! Onlar kendilerine baksın! Sıradışılığımız ve kişiselliğimiz arttıkça birbirimiz ile daha çok özdeşleşiyoruz. Sihir gibi.

Bu yüzden büyük yapıtlar hiçbir zaman senaryo şirketlerince komiteler tarafından biçimlendirilmemiştir. (Son Sylvester Stallone filmlerini saymazsak) Bunlar yaratıcılarının cesareti ve bu cesareti uygulayabilecek gücü olduğu için ortaya çıkmışlardır. Roseanne kendisi dışında kimseyi memnun etmeye çalışmıyor. Onun kendine has gariplikleri her hafta kanallarımızı onu seyredebilmek için ayarlamamızı sağlıyor. Aslında, sersem Stallone ilk başladığında, tamamen içinden geldiği gibi bir metin yazmıştı. Sevimli mercan balığı hiç unutuldu mu? Halbuki balık şirketlerin aklına bile gelmez.

Bir şeyler mi yaratmak istiyorsun. Başının dikine git. Ne istediğini bilen yayın yönetmenlerini izle ve istatistiklerin canı cehenneme. Sadece paradan anladığının farkında olup, senin işine burnunu sokmayan yapımcılarla çalış. Kimseyi dinleme, kimseyi kopya etme. Benliğinin o çarpık, rahatsız derinliğine in, onu gün ışığına çıkar. Bir milyon dolar kazanç garanti.

Mektuplar III

Sevgili Dert Ortağı,

Herkes gibi bizde Cumhuriyetçiler'in Kongresi'ni izledik. Konuyla ilgisi yok ama, Cumhuriyetçi kadınlar öyle giyininceken kendi kendilerine nasıl tahammül ediyorlar acaba? Bunların altmışları geri getirmeye çalıştıklarını biliyorum. Bu allahtan korkan, pornografiden korkan kısaca her şeyden ödü patlayan gelenekçiler, hipisiyle, homosuyla, lezbiyeniyle, feministiyle ve diğerleriyle bize karşılar. Ama herşeyden önce bu şık ile şık olmayan arasındaki savaş. Neyse lafı dağıtmayayım.

Evet erkek arkadaşım Eric ve ben Cumhuriyetçilerin kurultayını izledik. Ertesi gün Eric, aslında Pat Buchanan'ın konuşmasından çok da nefret etmediğini söyledi.

"Ne demek nefret etmiyorsun?" diye sordum "sevmekteki gibi mi nefret etmiyorsun?"

"Yani, hayır," dedi "sevdiğimi söyleyemem. Yalnızca belki söylediği bir iki şey anlamlı olabilir".

"Ne gibi? Homoseksüellere ve kadınlara karşı olmak falan gibi şeylerle ilgili olanlar mı? Tam olarak ne?"

"Oh, bilmiyorum. Farzet hiç konuşmadım."

Konuşmadığını farzedemem. Taktım kafama. Akşam uykusunda konuşurken (her zaman "Pencereler değil! Muz!" diye sayıklar) kulağına fısıldadım:

"Pat Buchanan'ın neyini seviyorsun?"

"Muz!" diye haykırdı.

Bu konu beni rahatsız ediyor. Yani, mutlaka Pat Buchanan'ın söylediği doğru dürüst birşey vardır di mi? Zararsız ve normal bir şey? Ama beni öylesine çıldırtıyor ki hayatım pahasına da olsa bunun ne olabileceğini düşünemiyorum.

Eğer uğraşırsam mutlaka unuturum bu konuyu, ama Eric'le arama birşeyler girmiş gibi.

Suze

Sevgili Suze,

Aranıza gerçekten de birşey girmiş: Sıkıntılı ve dipsiz, hiç aşılamayacak bir uçurum. Şimdi size bu incecik bir çatlak gibi görünebilir ama inan bana, genişleyecek. Ve eğer bundan yirmi sene sonra hâlâ beraber olursanız bazen restoranlarda rasladığımız o korkunç çiftler gibi olacaksınız. Biliyorsun, hani iki tarafta ekşi limon yemiş gibidirler, hiç konuşmazlar, birbirleriyle göz teması bile yapmazlar. Elli adım öteden birbirlerine nefretlerini sezebilirsin.

Pat Buchanan'ın herhangi birşeyini seven bir kimsenin onu sevmeyen bir kimseyle herhangi bir şey paylaşmasına imkan yoktur. O adam faşist'in doksanlı yıllardaki karşılığıdır.

(Her onyılın bir faşist hareketi vardır: Altmışların faşistleri yakalarında ve düğmelerinde Amerikan bayrağı taşıyıp, "Çocuklar! Amerika'yı güzelleştirin! Saçınızı kestirin!" diyordu. Yetmişlerde faşistler yaptığınız herşeyin sizin kendi hatanız olduğunu iddia edenlerdi. Bu felsefeyi devam ettirip tabii kökenine götürünce soykırımın yahudilerin kendi hatası olduğuna varılıyor. Seksenlerde faşistler çılgın, açgözlü sigara tiryakisi, pantolon askısı takan para babalarıydı. Ve şimdilerde ifadesiz bir suratla aile değerlerinden bahsedip, bu arada Buchanan'ın söylediği birşeyleri seviyorlar.)

Biliyorum ki ilişkisi bir yara alan her kadının düşündüğü gibi düşünüyorsun. Ama, inan bana terapi bu adama yaramayacaktır. Yaşlandıkça daha da tutucu hale gelecektir. Hepimiz geliyoruz.

Hemen kesin bir ayrılış yap. Sonra bana teşekkür edeceksin.

Dert Ortağı

Sevgili Dert Ortağı,

Yağmur ormanlarını kurtarmak isteyen herkese çok kızgınım.

Yağmur ormanlarını sevmediğimden değil, onlar için deli oluyorum, ama bütün bu rock yıldızları, Prens Charles ve beraberindekiler Brezilya'ya sözüm ona gerçekleri bulmak amacıyla gitmeye yırtınırlarken, mide bulandıracak kadar havalı oluyorlar ve bu ormanların ölmesi ya da yaşaması hiç de umurlarında değilmiş gibi gözüküyorlar. Sadece komik elbiseli sevgili küçük bir Güney Amerikalı ile resimlerinin çekilmesiyle ilgileniyorlar. Onların o kendilerinden emin, kendilerini beğenmiş ve herkesten daha iyi olduklarını düşünen tavırları beni hasta ediyor. Güya çevre ile ilgili bilgileri sonsuzmuş.

Buna bir son verebilirler mi lütfen? Ve itiraf edebilirler mi ki acaba, bu işi yalnızca günün modası olduğu için yapan bu korkaklar, o anlamsız küçük hayatlarında, bir kere bile böyle asil düşüncelere kendiliklerinden sahip olmadılar?

Etmezlerse onları vurabilir miyiz?

Bir Gerçek Aşığı

Sevgili Gerçek Aşığı,

Sen yardım balolarında partinin direği olmalısın. Bahsettiğin bu kişilerden bazıları başbelası ise ne olmuş yani? Onları bu yaptıklarını yapmaya iten sebepler bencilce ve aptalca ise ne çıkar? İsimlerini gazetelerde görmek veya havalı partilere davet edilmek istiyorlarsa ne olmuş? Yağmur Ormanları'nın umurunda mı ki? Onlardan gelecek para da herkezden gelen para kadar makbule geçer.

İnsanlar insandır. Bu demek oluyor ki yüzde doksanı kendi menfaatlerini düşünür. Yağmur Ormanları'nın günün konusu olması çok iyi bir şey. Yoksa borsada bir vurgundan bahsetmek daha mı uygun olurdu? Dünyada saf ve temiz düşünebilen tek kişinin kendin olduğunu sanıyorsun herhalde.

Git biraz uyu, uykunu al.

Dert Ortağı

Alışveriş

Kocakarılar Ne Giyer?

Çıldırıyor muyum bilmiyorum?(Buna cevap vermeyin.) Geçen gün Melrose Avenu'de yürüyordum (Evet, hâlâ Los Angeles'tayım, ne olmuş. Zevk için gelmedim ya.) Bir dükkandan çıkıp diğerine giriyor, bir uzun etek arıyorum. İsa'nın kutsal kadehini aramaktan beter.

Bir kere dükkanlardaki bütün kıyafetler ağır yün, ya da en azından kadife. Burada "kış" diye bir şey var sanıyorlar herhalde. Sıcak Santa Ana rüzgarı esiyor. Ekim sonu ve ısı kuru bir 30 derece. Ocağın ortasında bile geceleri en fazla kalın bir kazakla dolaşılabiliyor. Ama umurlarında değil. Yünleri boğazımızdan aşağı zorla geçirecekler, boğulup, ölüp gideceğiz.

Üstelik, ki önemli olan da bu, gençler için olan giysilere bakıyorum. Ve bu elbise dedikleri popo çıkartan, sosis kılıfı kıyafetlere, mutsuz deri motorsiklet ceketlerine, göğsüne rock yıldızlarının suratları işlenmiş pullu tişörtlere, parlak bisiklet şortlarına, plastik meyvelerle süslenmiş büstiyerlere baktıkça kendimi iyice yabancı hissediyorum.

Bu kıyafetleri giyemem. Yirmi sene önce giyebilirdim çünkü o zaman bir genç kızdım. Yirmi sene önce dev kirazlarla kaplı Betsey Johnson kıyafetleri, yarasa kollu lame mini elbiseler, çivilerle kaplı şapkalar giyerdim. Ama yirmi sene önce cebimde su tabancası da taşırdım. Bunun çok eğlenceli olduğunu düşünürdüm çünkü, gençtim. Şimdi yaşlıyım ve böyle gözükmek istemiyorum. Merdiven çıkarken mini eteğimi düşünüp kilodum görünecek mi diye endişe etmek istemiyorum. Özlem duyup da yapamama hissi değil bu, benim yaşıma gelince bu elbiseler artık enteresan gelmiyor insana o kadar.

Gene de bundan şikayet ettiğim zaman tezgahtarların beni gönderdikleri yerlerdeki kadar sıkıcı değiller hiç olmazsa. Bu iğrenç bonmarşelerde sıra sıra evaze etekler, çiçekli elbiseler, aklı başında jarse takımlar, üzeri çiçek aplikeli bluzlar görüyorum. Afedersiniz ama bu kıyafetlerden herhangi birini bana giydirirseniz hemen bir düşkünler evine gitmem gerekir. Bu elbiseler kıyafete aldırmayan kimseler tarafından giyilebilecek kıyafetler ki ben bu kavramı hiç anlamıyorum.

Evet, o zaman belli ki geriye butikler kalıyor. Buralar itiraf edelim ki gün geçtikçe bir bluz alabilmek için neredeyse evini ipotek etmen gerekecek pahalılıkta yerler oluyor. Belki biraz deliyim (tamam, deliyim) ama beni sahip olma arzusuyla kıvrandıracak, zekice tasarlanmış, iyi kesimli, 5 kilo daha zayıf gösteren bir kıyafet bulursam, banka kredisiyle de olsa gözümü kırpmadan alırım. Eskiden Romeo Gigli, Martin Sitbon, Sybilla, Moschino, Gaultier için işte böyle hissederdim.

Şimdi, Martin Sitbon altmışlara takılmış. Sybilla yaratıcı ve akıllı olmakla birlikte insanların gerçek bedenlere sahip olduğunu unutmuş. Moschino tercüme edilemez şakalar yapmakla meşgul, Gaultier sıradışı.

Bunlar dışında herkes uzun ceketler, streç etekler yapıyor. Ama herkes. Doksanların üniforması haline geldi bu kıyafetler. Erkek takımlarının bizim bedenimize göre olanlarını giyiyoruz adeta. Ben bunu istemiyorum.

Keşke kıyafet dizayn eden ve imal edenler bizim neslimizin de farkında olabilseler. Şu anda benim yaşımdaki kadınların sayısının diğer yaştakilerden fazla olduğunu görebilseler. Bizden önce, kadınlar kırk yaşlarına geldiği zaman görünmez olurlarmış. Kimse onlara aldırmaz, kimse bakmazmış. Onlar da ya sıkıcı ev kadınları haline dönüşürler ya da sarsak egzantrikler olurlarmış. Sadece gençler enteresan kıyafetler giyebilirmiş.

Ama artık böyle değiliz. O bunalımlı rollerle özdeşleşmeyi reddettik. Hâlâ ortalıklarda dolaşıp macera arıyoruz. Kendimizi devamlı yeniliyoruz. İstediğimiz gibi bir iki kıyafet de bulsak hiç fena olmaz.

Tanrıça Rejimi

10.00 Uyanıyorum. Kitap turnesine daha 16 gün olduğunu hatırlayıp tekrar uyuyorum.

10.45 Uyanıyorum. Yağ damlayan krosanlarla, yapışkan ballı çay hayalimde dans ediyorlar. Banyoya gidiyorum, elbiselerimi çıkarıp, tartıya çıkıyorum. Tartıdan iniyorum. Yüzüklerimi ve saatimi çıkarıp, tekrar tartıya çıkıyorum. Tartının üzerinde sinir içinde zıp zıp zıplıyorum.

11.00 Tökezlenerek mutfağa gidiyorum, suyu kaynatıyorum.. Kaynar suyu fincana boşaltıp, içine limon sıkıyorum. İçip, omuzlarımı titretiyorum. Magnezyum, klorofil, asidofilus, synthroid ve mültivitamin içiyorum. Sulandırılmış armut suyunun içine lifli birşeyler katıp, onu da içmeye çalışıyorum ve boğuluyorum. Dört tane pirinç keki yiyiyorum.

11.25 Çukulata için hasret çekip üzülerek kanapeye uzanıyorum.

12.00 Yazı yazıyormuş gibi yapıyorum.

14.12 Çok yavaş şekilde merdivenleri çıkarak, bitkin bir şekilde ağırlık kaldırma çalışması yapacağım salona giriyorum. Acıyla bağıran adamları, ter ve lastik kokusunu duyuyorum. Dolabıma gidip, üstümü değişiyorum, şifreli kilidin numaralarını hatırlamaya çalışıyorum. Diğer kızların bacaklarına bakıp, teselli edilemez hale geliyorum.

14.30 Antreman bisikleti üzerinde pedal çevirirken, 100 kiloluk ağırlık kaldıran adama bakıp homurdanıyorum. Bu adamla seks yap-

tığımı düşünüyorum . Pedalın gerginliğini arttırıyorum. Burnumdan ter damlıyor. Kalbim çatlamak üzere.

14.32 Yirmi dakika geçmiş olması gerektiğini düşünüyorum, saate bakıyorum, intihar eğilimleri hissetmeye başlıyorum. Dikkatimi saatten uzaklaştırmak için bacak hareketleri yaparken dudağına ruj süren kızı seyrediyorum.

14.45 Kendimle pazarlık yapıyorum. Bisiklette 5 dakika daha kalırsam, ödül olarak bir elma yiyebilirim. Kanmayıp, bisikletten iniyorum.

14.46 Mekik. Seksi düşünüyorum.

14.55 Bacak ağırlıkları. Margaritas içtiğimi hayal ediyorum.

15.00 Diz arkası kaslarının uzatılması. Eski erkek arkadaşımı düşünüyorum.

15.05 Yatay kaslar üzerinde çalışıyorum. Dünya barışını düşünüyorum.

15.11 Göğüs makinası yanındaki adamla ufak bir çekişmeye giriyorum... Adamın kol kasları kavuna, benimkiler ay çekirdeğine benziyor.

15.17 Otuz kere onikibuçuk kiloluk barbutları çekiyorum. Başım dönüp tuhaflaşıyorum.

15.26 Kolumun arkasındaki üç başlı kas kayıp. Her yeri arıyorum, bulamıyorum..

15.45 Öğle yemeği. Kalsiyum, yosun, klorofil, soda ve muz.

16.00 Oğlum yerde uzanmış MTV seyredip ödev yapıyor, Fransız ekmeğinden pizza, tuzlu gevrek, dondurma ve naneli Milanos bisküvilerinden yiyor.

16.02 Milanoslara ani bir saldırı yapıyorum. Bisküvileri sımsıkı kaparak odadan fırlıyorum. Holde oğlum yolumu kesiyor. Milanoslar için boğuşuyoruz. "Ben senin annenim, biraz saygı göster" diye haykırıyorum. Oğlumdan cevap: "Sus, tombul".

16.05 Odaya gidip, elbiselerimi çıkarıyorum, aynaya bakıp, "ben şişman değilim" diye oğluma bağırıyorum. Uzanıp Tolstoy okumaya karar veriyorum.

16.50 Talk-şovlara çıkan meşhur ve sıkıcı bir öğretmenden öğrendiğim egzersizleri yapmaya başlıyorum. Dik oturup, öne doğru uzanıyorum, sessiz bir nefes alıp, karın kaslarımı kasıyorum. Sonra kendimi az önce Nobel Edebiyat Ödülünü kazandığıma ikna ediyorum. Sonra şakıyorum "Burada olduğuma memnunum. Sizin burada olduğunuza memnunum. Sizi seviyorum. Bildiğimi biliyorum" Aynen söylendiği gibi jet hızıyla. Kendimi dünyanın en büyük salağı olarak hissediyorum. Biraz daha Tolstoy okuyorum.

17.30 Dietisyene gidiyorum. "Candida belirtileri" diyor. "Ekmek yok, süt ve peynir yok, mantar yok, şeker yok, sirke yok, bal yok, alkol yok." "Evet bunların hepsini biliyorum," diyorum "ama lütfen, üzüm yiyebilir miyim, lütfen, lütfen, lütfen?" "Hayır" diyor ve bana tın tın öten sinirlerime iyi gelsin diye kediotu kökü ve tryptophan veriyor, su içmemi hatırlatıyor.

18.15 Omuriliğimi düzeltmek için özel egzersizler yaptığımız Alexander Tekniği dersime giriyorum. Leğen kemiğimi havaya kaldırırken öğretmene ağırlık çalışması yaptığımı itiraf ediyorum. Lastik topları üzerime atmaya başlıyor. "Ben nerde yanlış yaptım?" diye yırtınıyor.

19.30 Bizimkilerle akşam yemeğine gittim. Krema soslu makarna yiyip Martini içiyorlar. Ben ızgara balık, buharda pişmiş sebze, kahverengi pirinç pilavı yiyor, adaçayı içiyorum. Oh, hayat nerde adaletin?

21.15 Lew çikolatalı pasta ısmarlıyor. Garson kız beş çatal getiriyor. Çatalımı gizlice tabağa yanaştırıyorum. Çatalın dişleri bir krema parçasına dalıyor sonra sert çukulataya takılıyor. Kimse farketmiyor. Yavaşça, dikkatlice çatalı ağzıma yanaştırıyorum. Ağzım sonuna kadar açık ve donuyorum. Yapamam. Çatal yere düşüyor, ben ayağa fırlıyorum. "İşte!" diye bağırıyorum. "Şu halime bak. Utanç duyuyorum". Mary "Çabuk" diyor sempati göstererek "İlaç niyetine bir yudum şarap" Bir yudum alıyorum, iki yudum alıyorum. Mest olup yatışıyorum.

Tam Teşkilatlı Noel Alışverişi

Bilmiyorum nerden geliyorlar. Şükran gününden sonraki Cuma günü sürüler halinde akın ediyorlar. Tek amaçları hayatlarımızı karabasana çevirmek. Bütün taksileri işgal ediyorlar. Park yerinde arabalarını kötü park ediyorlar. Sinemaya varışımızdan bir iki saniye önce son bileti tüketiyorlar. Kaldırımlarda amaçsız bir şekilde bekleşip, ayaklarıyla tempo tutuyorlar. Zaman zaman bir ayaklarını öne uzatıp geçen yolcuları tökezletiyorlar. Son New York Times'ı onlar alıyor, para makinesinde ellerini temizliyorlar, süpermarketlerde hesaplarını kuruşlarla ödeyip bütün trafiği durduruyorlar.

Sonra Ocağın ikisinde tekrar kayboluyorlar. Bütün şehir büyük bir nefes alıyor. Sonra hepimiz sokaklara dökülüp, ellerimizi kaldırıyoruz ve boş taksiler yaklaşıyor. Sihir tekrar işlemeye başlıyor.

İşin tuhaf tarafı bu insanlar şehirli değilmiş gibi de gözükmüyorlar. Garip saç kesimleri ya da komik aksanları yok. Tuhaf renkli haritalardan medet ummuyorlar. Ağustos işgalcileri gibi İskoç şalları da yok omuzlarında. Aynı bize benziyorlar. Aksi ve çılgın. Ama biz değiller, çünkü sonra kayboluyorlar.

Bunun tek bilimsel açıklaması var: Her sene noel zamanı bir başka evren bizimkiyle çarpışıyor ve biz birden çift oluyoruz. Bunun doğru olduğunu biliyorum. Çünkü dün Barneys'den çıkarken kendime rastladım. Benim eşarbım vardı diğer benin yoktu. Bu rastlantı beni kötü bir ruh haline soktu, ki bu ruh hali en sevdiğim hobimi gerçekleştirebileceğim en uygun ruh halimdir.

Pasif-saldırgan armağan verme.

Amaç basit: İnsanlarda nedenini bilmeden kendini öldürme isteği uyandırmak (Not- bunu sadece adam yerine koymadığınız ama hediye almak zorunda olduğunuz kişilere, mesela yakın ailenize yapabilirsiniz).

Mesela Dallas'da yasayan kuzeniniz Laurel. Güzel saçları var ve mikro çip pazarlamacısı olarak işe giderken kısa etekli tayyörler giyiyor, inci küpeler takıp, çanta taşıyor. Kırk yaşında ve iyi bir evliliği var. Dallas'da yaşayanlarda herzaman görüldüğü gibi, şık olabilmek için ölesiye hevesli. O halde ona patchouli kökenli bir hippi parfümü al, mesela Paloma.

Laurel bunu bolca dökünecek ("Hayatım, şuna bak, şişesi ne kadar da kıymetli!") ve sonra aklını yitirecektir. Patchouli onun sürüngen beynine sızacak, bir zamanlar uyuşturucuya batmış, pis alışkanlıklara sahip bir hippi olduğu geçmişine ait yarı unutulmuş hatıraları yüzeye çıkmaya zorlayacaktır. Titreyerek asid krizlerinin geri geldiğini sanacak, bir duman çekebilmenin keskin arzusu ile savaşacak, hayatı mahvolacak, ama o neden böyle olduğunu anlayamayacaktır.

Veya çekilmez teyzen Susan için bir kutu çikolata ile enine çizgili bir etek alabilirsin.

Garson kızları çimdikleme huyu olan Bruce amcan, diğer adı ile Bay Teşrifatçı, Miles Davis'in kitabına layık. "*Kind of Blue*" (Bir Çeşit Mavi) ona kabuslar gördürtecektir.

Daima telaş ve karmaşa içinde olan annene "*Helter Skelter*" (Telaş ve Kargaşa) isimli eseri babana da "*The Prophet*"i (peygamber) aramağan edebilirsin.

Kız kardeşin için senin çerceveli bir resmin, erkek kardeşin içinse bikini çamaşır uygun düşecektir.

Bunların şeytanca olduğu doğru. Ama öfkeni içinde bastırılmış olarak tutup da yeşertmekten daha az zararlı. Birisi de senin yüzüne sahip olan şehirdeki bu yabancılarla, şimdiden adam öldürebilecek manyaklığın sınırına gelmişken, Ray's Pizza'da karşılaştığın ta-

vırlar yüzünden ateş açmak yerine psikoloğuna Leo Buscaglia'dan bir kitap almayı tercih edebilirsin.

Şimdi sıra arkadaşlarına hediyeler almaya geldi. Yani hoparlörlerinden "Alvin ve Şempanzeleri"nden Noel ilahilerinin okunduğu, iğrenç şekilde bunalımlı hediyelik fikirlerden oluşmuş piramitlerle süslenmiş, buharlaşmakta olan büyük mağazaların içine dalma cesareti göstermeye. Bunu yapmanın sadece bir yolu var:

Izdırapsız Alışveriş Metodu

Önce kendine bir hediye al, sonra bir arkadaşına. Arkadan kendine iki hediye al, bir başka arkadaşına da bir hediye. Sonra eve dön, yatağa gir ve örtüleri üzerine çekip, iki gün öylece kal.

Bu zamana kadar muhtemelen ayın yirmiüçü olmuştur ve siz yaşama arzunuzu kaybetmişsinizdir. Biraz, neredeyse Noel olduğu ve sizin daha alınacak yirmiüç hediyeniz olduğu için, ama daha çok da hâlâ Yılbaşı gecesi için bir programınız olmadığından.

Kendinize, yılbaşı gecesinde taksi bulmanızın imkansız olduğunu, bu şehirde en son 1953'de Lenny isimli bir şahsın, içi kendinden önceki müşterinin kusmuğuyla dolu da olsa bir taksi bulmayı başarabilmiş olduğunu hatırlatın.

Benden sonra tekrarlayın: Evimizde oturalım!

Moda Krizi

Merhaba bahar!

Kızlar! Kadınlar! Bütün o çok yer tutan, kasvetli kış kıyafetlerinizi toplayın. O yıpranmış kahverengi dik yakalıları, şu uçları sökülmüş battaniye gibi kalın etekleri, iç yeleklerini, kulaklıkları, toplayın bir yere. Oturma odanıza koca bir yığın yapın ve hepsini ateşe verin. Raflarınızı yeni, güzel ilkbahar kıyafetleriniz için temizleyin.

O Pucci'den esinlenmiş (belki de gerçek Pucci) leziz baskılar!

O şahane evaze, salkım saçak, askılı, kolsuz elbiseler! O çok renkli streç pantolonlar ve mini etekler, çılgın taytlar. En yakın "Barneys" ya da "İf" Mağazasına koşup bir kucak dolusu Christian Lacroi ya da taklidi konfeksiyon almalısınız. O haykıran pembeler ve oranjlar, üzerleri daireler, kareler, puanlar ve kimbilir neler bezeli patlıcan moru taytlar! Kalça çevresinde volanlar! Altmışlar hınçla geri geldi. Çılgınca heyecan verici değil mi?

Ha ha ho ho he he he.

Ama bu sefer iyice sapıtmışlar. Bu 1970'deki büyük maksi etek fiyaskosundan da beter.

Yani bütün modacılar mı çıldırdı ne? Dükkanlardaki malları gördünüz mü. O döküntüleri kim almak ister ? Kim Bergdorf'a girip "İkibindörtyüz dolara, bana, şu toz mavi ve kızılımtrak mor bolero ceketle, şu nefis eteği verin bakiim" der acaba?

Modacıların gizli bir zirve toplantısında bir araya gelip karar al-

maları yeterince kötü. Hep birlikte asid çektikten sonra "Altmışlar! Hepsinin istediği bu! Vurgun yapacağız!" demişler herhalde. Bu çamur kafalılık ve aptallık ve yeterince sıkıcı. Ama işin daha da kötü yanı, bu yıllarda gençlerin giydiği raflar dolusu eşya hiç görünmüyor da ortada, bu gençlerin annelerinin giydikleri doldurmuş her yanı.

Ben oradaydım! Altmışları yaşadım! Kimse Pucci ya da o iğrenç küçük elbiseleri giymiyordu. Balık ağı çoraplarımızla kasıklarımızın hemen altında biten gecelik tipi elbiseler giyiyorduk biz. Küçük eflatun kurdelerle süslü, gri örgüden kendimize has kıyafetler, organzeden yarasa kolları olan cam düğmeli saten elbiselerimiz vardı. Topukları ters yöne giden siyah cadı ayakkabıları giyiyorduk, allahın cezaları.

Tamam, bir dakika sakinleşmem lazım.

Sakinleşemiyorum! Şimdi o zaman olduğunun tamamen tersi. O zaman sadece tuhaf, sıradışı ve yaratıcı olmak istemiştik. O zaman kıyafetleri yeni bir bilinci vurgulamak için kullanıyorduk. Düzen karşıtı, savaş karşıtı, aşk taraftarı, yatağımıza sığdırabildiğimiz herhangi biri ya da herkesle yatma taraftarı olduğumuzu anlatabilmek için. Sonsuz ihtimallerin, tüketilmiş iyimserliklerin bilincini haykırabilmek için. Paraya bir statü aracı olarak önem vermiyorduk. Biz karşı kültürdük. Biz hükümetten nefret ediyorduk, otoriteden nefret ediyorduk, geleneklerden nefret ediyorduk.

Ha ha hee hee

Bu ne sağlıksız, ne hastalıklı bir şaka! Caddede yürürken heryere asılı küçük korkunç Amerikan bayrakları, Suskunluk=Ölüm yazan posterleri görmek, bir başka AIDS'liden ölüm haberi duymak, yeni bir kıyafet alma ihtiyacı, kendimizi neşelendirme ihtiyacı hissetmek, bir dükkana girip de seksin serbest ve bayrakların yakılmak için olduğu bir zamanı hatırlatan elbiseler görmek, ne biçim bir şakadır. Trajedilerimizin altını çizmekten başka ne işe yarıyor bu elbiseler?

Modacıları suçluyorum. Nasıl bu kadar aptal olabilirler? Biliyorum, biliyorum zaman zor ve ürkütücü, kimse bir şey satın almıyor. Kimse bir şey almayınca imalatçı korkuyor ve risk almayı re-

dediyor. Evlerine gidip korku yumaklarına dönüyorlar ve kafaları boşalıyor. Modacılar bundan özellikle etkileniyor. Bu hastalık onların itibarını kesinlikle düşürdü. Bilinçsiz tüketimse ölüm demek. Bir salak dışında kimse, sersemletici fiyatını sergileyen bir ceketle etrafta dolaşmak istemiyor.

Ama ne olursa olsun, altmışlar çözüm değil! Bu kıyafetler o raflarda çürüyecek! Onları istemiyoruz! Yalnızca en aptal ve köle ruhlu moda düşkünleri bunları giyerken görülebilecek.

Ve bu arada, bizlerin geçen sene giydiklerimiz dışında giyecek bir şeyimiz yok. Onları da giymek istemiyoruz. Çünkü geçen sene bu vakitler bile, henüz seksenlerin etkisi altındaydık. "Century 21" ve "Dollar Bill" mağazalarından aldığımız Gaultierlerimizi ve Armanilerimizi kullanıyor ve hâlâ elbiselerimizden sosyal üstünlüğümüzü ispat etmek için yararlanıyorduk.

Şimdi daha iyi anlıyoruz. Dünya olayları bizi değiştirdi. Ama beyaz dansçı botlarımızdan vazgeçecek kadar da değil, tamam mı?

Mektuplar IV

Sevgili Dert Ortağı,

Yine o sıkıntılı sezon. Yılın kanımı donduran, beynimi uyuşturan, kalbimi durduran, midemi kıvrandıran zamanı. Sağlıklı, mutlu, normal, kanunlara uyan, yığınla ciddi kadının birden yüksek pencerelerden kendilerini atmaya başladıkları zaman.

Mayo sezonu.

O mayo kumaşı olacak canavarca şakaların içinde boy göstermek yeterince kötü, sahilde yürüyüp umursamaz gibi görünürken, yüzlerce yabancının çıplak bacaklarınıza baktığını, karnınızın kıvrımlarını, dizlerinizin fırlaklığını görüp de kusmak istediğini anlamamazlıktan gelip gözyaşlarına boğulmamak yeterince zor zaten.

Ama çok daha kötüsü ise, yenisine ihtiyaç duyduğunuz zaman. Bir büyük mağazanın giyinme odasında, askılarda iken son derece arkadaşça görünüp üzerinize geçirdiğiniz anda birer işkence aracı haline gelen bir düzine iğrenç alaycı kumaş parçası arasında kalıverdiğiniz zaman.

Macy's mağazasına gitmek üzereyim. Bulanık görmeye başladım ve zannediyorum kusmak üzereyim. Acaba yaz boyunca evde oturup, hiç dışarı çıkmamak daha mı iyi dersiniz?

Bir Arkadaş

Sevgili Arkadaş,

Önce sahildeki yabancılara gelelim. Onlar sana bakmıyorlar, senin yaşayıp yaşamadığın umurlarında bile değil. Onlar sadece kalçalarının bir öküzünkinden daha iri olduğunu farketmemiş olmanı ümid ediyorlar. En azından kadınlar öyle. Erkeklerin hepsi, kendileri armut gibi olanlar bile çok hoş göründüklerine inanıyorlar. Öyle bir erotik uyanma içindeler ki gördükleri herşeyi becermek istiyorlar, vücut detaylarına dikkat etmeleri bile imkansız. Macy'se gitme. Linda Evangelista'nın kalçalarını bile hipopotama benzetebilecek yapay ışıklandırmanın olduğu hiçbir dükkana gitme. Sadece güneş ışığı ve umursamaz tezgahtarların olduğu küçük dükkanları tercih et.

Ve yaratıcı düşün. Kalçaları gizleyen, Leopar desenli bir bisiklet şortunun üzerine, uygun bir büstiyer giyen birini tanıyorum. İnsanlar onun seksi olduğunu düşünüyorlar.

Dert Ortağı

Sevgili Dert Ortağı,

Bir İngiliz modacı bana blucinle yüksek topuklu ayakkabılar giymemi söyledi. Onu dinlemeli miyim?

Cindy

Sevgili Cindy,

Hayır.

Dert Ortağı

Sevgili Dert Ortağı,

Lütfen bana iç çamaşırı tezgahtarlarının neden dünyanın en pislik kızları olduğunu söyle.

Geçen gün Greenwich Avenue'de bir dükkana gittim. "Korseli..." diye söze başlamıştım ki tezgahtar kız başını sallayarak,

"Korseli bir şey satmıyoruz" diye kırıttı.

"Kalın kilotlu çorap?" diye devam ettim.

"Kesinlikle" olmadığını söyledi.

"Böyle ısrarcı olduğum için kusura bakmayın" dedim.

"Kabalık etmek istediğimden değil" diye fikir yürüttü. "Ama sanıyorum, korsenizi eczanede bulabilirsiniz".

Sonra şu bazı insanların, muhtemelen New Yorklu olup sınıf atlama aşamasında olduğunu düşünenlerin, diğer insanlara fırlattığı bakışlar vardır ya, şu alaycı "seni acınacak sersem, seninle sadece dalga geçiyorum" cinsinden. İşte bana ondan da attı.

Dükkanı terkederken sadece bir moron gibi değil, kalın kilotlu çorap, ki eczanede bulunmaz, giymek isteyen şişman bir aptal gibi hissediyordum kendimi.

Yalnız benim problemim mi bu?

Madeleine X

Sevgili Madeleine,

Hayır, bu yalnız sizin probleminiz değil. Yalnız onların problemi.

Bütün gün ipli, seksi çamaşırlar arasında ne tür kadınların çalışacaklarını bir düşünün. Ben düşündüm ve bunun herhangi biri olabileceğini farkettim. Beynin bu kumaşların ve çeşit çeşit seksi iç çamaşırlarının etkisine bütün gün açık olması bu kızların da beyninin bir kısmını etkiliyor olmalı. Diğer kadınlardan nefret edip bütün erkekleri kendisine isteyen kısmını.

Kendisi bile anlamadan, korteksin bu genellikle küçük ve gizli kısmı kanserli hale gelip, yayılıyor ve işte karşınızda her kadını rakibi gören bir şirret!

Sonra siz dükkana giriyorsunuz ve tabii sizi öldürmek geçiyor içinden.

Dert Ortağı

Cinsiyetler Arası Savaş

Erkek Ne Yapsın?

Hâlâ erkeklerin başının neden böyle dertte olduğunu anlayamıyorum.

Oh, hadi canım, pekala biliyorsunuz ki öyle. Perişansınız, kendinizi güvensiz hissediyorsunuz ve müthiş sinirlisiniz. Kafanız sadece kadınlara nasıl davranacağınız konusunda karışmamış, dünyanın kalan kısmıyla da nasıl ilişki kuracağınızı bilmiyorsunuz. Durmadan sosyal ve seksüel çelişkilerle boğuşmak zorunda kalıp kendi iç dengenizin kontrolunu kaybettiniz.

Sohbet programlarında sizi küçümseyerek izleyen kadın gruplarına kendinizi anlatabilme çabası içindesiniz. Psikolojik terapi programlarına çok rağbet ettiğinizi görüyorum. Ama daha da kötüsü sizlere sık sık kitapçı dükkanlarında kendi kendine yardım kitaplarını incelerken rastlamaktayım.

Kendi kendine yardım konusunda yazılmış bir kitap satın almak dünyanın en ümitsiz hareketidir. Aklınızı tamamen kaybettiğiniz ya da akıl sağlığınızı, psikoloji okumuş ama esas amacı bir yat sahibi olabilmek olan, kendini beğenmiş birine teslim ettiğiniz anlamına gelir bu. Önemli bir kimlik sorunu krizi içinde olduğunuzu gösterir.

Bunu bir süre önce kadınlar da yaptı. Kimlik sorunu krizi yaşadığımız on yıllık o süre içinde, kim olmamız gerektiğini bilmediğimiz için, mesela "*Çok Fazla Seven Kadın*" gibi rahatsız edici ciltler dolusu kitap devirdik. Sonra Anita Hill devreye girdi. O her kadının beynindeki ateşleme noktasını harekete geçirdi. Anita'dan önce hepimiz "Benim neyim var? Beni düzeltecek kitabı nerden bu-

labilirim?" diye ağlaşıp duruyorduk. Anita'dan sonra hepimiz karar verdik: "Bir dakika! Aslında suç bende değil. Bizim toplumumuzda kadınların hâlâ canına okunuyor!"

Teşekkürler, şimdi kendimizi çok daha iyi hissediyoruz.

Ama erkekler daha kötü hissediyorlar. Son yirmi yıldır sizler kimlik mücadelesi yolunda pek çok eziyet çekiyorsunuz: Birincisi, feminizm gelince, o vakte kadar kadınlarla ilgili öğrendiğiniz herşeyi unutmak zorunda kaldınız. Eskiden büyüyüp, evlenmeniz ve hemen geminizin kaptanı, evinizin ekmek kazananı olmanız gerektiğini düşünüyordunuz. Bütün bu sorumluluklar ürkütücü idi belki, ama bir erkek yapması gerekeni yapmalıydı.

Sonra, size bütün bunların yanlış olduğu söylendi. Ne cesaret? Sahip olduğunuz gücün yarısını kadına vermenin zamanı gelmişti. Yoksa sizin için iyi olmayacaktı.

Bazılarınız isyankar domuzlar gibi tepki gösterdi, ama çoğunuz denedi. Hassas olmayı, kadınların yeni lisanını öğrenmeyi denediniz. Omuzlarınızdaki ağır sorumluluk yükünden kibarca feragat etmeye, kadınlara eşit davranmaya gayret ettiniz.

Sonra bunun da yanlış olduğu, pısırığın biri haline geldiğiniz söylendi. Hangi kadın üzerinden yürüyüp geçebildiği bir erkek isterdi?

Bunun üzerine hepiniz motosiklet ceketleri giyip saçınızı at kuyruğu yaptınız, üç günlük sakal bırakıp yeni-sert erkeklerden olmayı denediniz. Mesajınız şuydu : "Hiçbir kadın beni itip kakmaya kalkışmasın, yoksa.... yoksa.... hassas ve koruyucu oluveririm."

Bu da çalışmadı, zira o sırada kadınlar daha önce bahsedilen krizi geçiriyorlardı ve yaptığınız hiçbir şey onları memnun etmiyordu.

Sonra Robert Bly ve erkek hareketi ortaya çıktı. Pek çoğunuz kendinizi ormanlarda geceleyip, ter döküp tamtamlar çalarken buldunuz. Ya da bununla ilgili birşeyler okurken.

Ama böyle de çok tuhaf hissettiniz kendinizi ve daha büyük problemleriniz oldu. Ekonomi fena halde göçtü ve birçok insan işinden oldu. Belki siz olmadınız ama yakında sıra size de gelebilirdi. Buna

ilaveten kadınlar sizi taciz ve tecavüzle suçlar oldular. Belki şahsen sizi değil ama, yakında sizin de başınıza gelebilir.

Tarihin bu noktasında, kendinizi sanki hiçbir şeyi doğru yapamıyormuşsunuz gibi hissetmediniz mi?

Artık sizde bir yanlışlık olmadığını anlamanızın zamanıdır. Tabii, bazılarınızda birden çok daha fazla yanlışlık var. Örnek olarak kadınları istismar eden erkeklere, ruhlarındaki kızgınlığın acısını kadınlardan çıkaran erkeklere, kadınları birer seks objesi gibi kullanıp sonra bir tarafa atan erkeklere, erkek bile denmemesi gerekir. Oysa, çoğunuz iyi niyetli fakat fena halde kafası karışmış haldesiniz.

Onun için kendi kendine yardım kitapları alıyor, kendi mutsuzluğunuz için yine kendinizi suçluyor, kitabı okuyarak düzeltebileceğiniz ölümcül bir gidişiniz olduğunu düşünüyorsunuz.

Oysa kabahat sizde değil toplumda. Sizin canınıza okuyan o. Toplum benimsediğiniz bütün rolleri elinizden almış. Son rolünüz "tüm ailenin kaptanı ve ekmek kazananı" idi. İsterseniz bu rolü gerçekleştirebilir, isterseniz de James Dean/ Jack Nicholson karışımı bir adam olup, çekip gidebilirdiniz. Her iki seçim de size kadınlara karşı hareketlerinizi düzenleyebileceğiniz bir kurulu davranış biçimi sistemi sağlıyordu: Kadınlardan ya tamamen sorumlu olurdunuz ya da hiç sorumluluk almazdınız. Her iki tercihe de toplum tarafından yasak kondu.

Şimdi bu tercihler sistematik olarak yıkıldı ama yerlerine hiçbir şey konmadı.

Bir boşlukta cebelleşiyorsunuz, kimliğiniz belirsiz. Ve algıladığınız bütün mesajlar negatif: Domuz olma, pezevenk de olma.

Çoğunuz mesleklerine sığındı, kendinizi sadece mesleğinizle özdeşleştirir oldunuz. Ama bu da artık işe yaramıyor. Çünkü kalp krizleri geçirebiliyor, işlerinizden atılabiliyorsunuz.

Tamam, ben erkek değilim. Ama benim hayatımda da kendimi ya baştan yaratıp ya öldüreceğim bir devre oldu. Ve diyorum ki bir erkek devriminin zamanı geldi.

Bu herkesi dinlemekten vazgeçmeniz demektir. Size güçlü olduğunuzu söyleyen toplumu dinlemekten vazgeçin. Aslında bütün güç bir iki zengin adamın kontrolünde. Size aptal olmayı öğreten bira reklamlarını dinlemekten vazgeçin. Ne bok istediklerini bilmedikleri halde gene de onu vermenizi isteyen kadınları dinlemekten vazgeçin. Kendi içgüdülerinizi dinleyin. Sizin için neyin önemli olduğunu bulun.

Belki babalık kavramını yeniden yaratabilirsiniz. Herkes babaların ksiklerinden bahsederken kimse ne yapmaları gerektiğini bilmiyor. Belki artık sırtınızdaki ağır "erkeklik" zırhını atıp, sessiz ve güçlü lma zorunluğundankurtulur, istiyorsanız geveze ve işveli olabilirsiniz.

Oh, beni de dinlemeyin. Ne yapacağınıza yaşadıkça karar verin. adece hepimiz aklımızı oynatmadan surat asmayı bırakın.

Dişi Yaratık

Erkekler! Kadınların sizinle, ilgilenip ilgilenmediğini öğrenmek istiyor musunuz? İşin püf noktası şu:

Kızlar konusunda gerçekten öğrenmeniz gereken herşeyi lise yıllarınızda öğrenmiş bulunuyorsunuz.

Seksendört yaşında bile olsanız, bunları öğrenmiş olduğunuz yer lisedir, öyle de kalacaktır. İnsanların yaşının büyüdüğü, akıllandıkları doğrudur. Ama kimse onsekiz yaşını geçtikten sonra daha fazla olgunlaşmaz. Hisler aynen devam eder. Her ne kadar, öpüşürken artık diş tellerimiz birbirine takılmıyorsa da, o zaman nasıl davranıyorsak şimdi de aynı davranışları gösteririz.

Mesela, bir delikanlı için deli divane olan bir genç kız neler yapar? Ona aldırmaz görünür ama arkadaşlarına hiç durmadan ondan bahseder. Ona sadece onun kendisine bakmadığından emin olduğu zamanlarda bakar. Ortada hiç bir neden yokken erkeğin etrafta olduğu durumlarda kız sıkıntılı bir hal alır, kekeler, dili tutulur ya da utangaç davranır. Okul sırasına içinde erkeğin baş harfleri olan kalp resimleri çizer. Erkeğin telefon numarasını ezberler, onu sık sık arar, ama telefona cevap verdiğinde konuşmaz ve kapatır.

Erkeğin ölü ya da diri olduğuna aldırmaz gibi davranırsa da herzaman çevresindedir. Basket antremanı sırasında amaçsızca cimnastik salonunun etrafında dolanır durur. Bir bakarsınız, münazara kulübünün sekreteri oluvermiş. Erkeğin oturduğu caddede bisikletiyle dolaşırken, ellerini bırakıp yokuştan aşağı iniverir. Köşebaşında elindeki kitapları düşürüverir.

Biz hâlâ aynıyız. Muhasebe servisindeki Paige'in neden hep sizinle aynı zamanda susadığını düşündünüz mü? Neden her akşam aynı asansörde karşılaşıyorsunuz? Paige sizi istiyor da ondan.

Öyleyse Paige neden sizinle flört etmiyor dersiniz? Edemez. Bir kadın baştan gülücükler saçarak size pas vermeye kalkışabilir. Ama bir noktadan sonra işe bilinci karışacak ve "Aman allahım, ben bu adamı bağeniyorum, onunla yatmak istiyorum. Bu adam benim erkeğim olabilir" demeye başlayacak ve bilincinin derinliklerindeki öz bilinci, yani onu utangaç ve çekingen yapan dürtüsü harekete geçecektir. "Tanrım, ya bu adam benim onu beğendiğimi biliyorsa, kahkahalarla güler halime. Sersemin biri olduğumu farketmiş olmalı. Bu giydiğim elbise de rezalet. İmkansız gülümseyemem. Gülümsersem dişlerim ortaya çıkacak. Belki de o çirkin allahın cezası dişlerimde ıspanak kalmıştır. Gözlerimde tonlarla maskara olduğunu biliyorum. Hemen tuvalete gitmeliyim."

İşte bu yüzden tavladığınızı sandığınız kız birden sizden uzaklaşıverir ve geri gelmez. Bulunduğunuz yerden öbür köşeye kaçıp size bakmaz bile. İşte bu noktada sizin onun peşinden gitmenizi istediğini bilmeniz gerekir.

Ama ne yazık ki, bir kadın biriyle ilgilenmediğinde de benzeri tavırlar içindedir. Bu yüzden başınız belada! Bu sorunu halletmenin en kestirme yolu bulundunuz yerden ona doğru birkaç cesaretli adım atıp daha fazla da ilerlememektir. Çünkü bu onu çıldırtacak ve sonunda eğer sizinle gerçekten ilgileniyorsa yanınıza gelmesini sağlayacaktır.

Bu takdirde onu yemeğe davet etmenin tam zamanıdır. Sakın telefon numarasını istemeye kalkmayın.

Zira bunu yaparsanız, hemen kendisini, telefon başında bulanık gözlerle, huzursuz bir şekilde onu aramanızı beklerken hayal edecek, bu yüzden otomatikman sizi bir daha görmek bile istemeyecektir.

Hepimiz, hatta ondört yaşında olanlarımız bile, hayatımızın büyük bir bölümünü telefon başında harcamışızdır. (Geçenlerde şahsen yaptığım hesaplamalara göre, ben ömrümün, 4 yıl 3 ay 12 gününü tırnaklarımı yiyip, telefonu seyretmekle geçirmişim. Şimdi artık, ben

erkeğe numarasını soruyorum. Ama bu da her zaman işime yaramıyor, çünkü onu arayabilecek cesareti toplayabilmem için aşağı yukarı 5 saat falan geçmesi gerekiyor ki o sırada saat gecenin ikisi olmuş oluyor.)

Onun için yemeğe davet edin. Davetinizi kabul ederse, sizinle ilgileniyor demektir.

Şu çok önemli. Eğer yemeğe geldiğinde özellikle giyinip, süslenmiş gibi gözükmediği halde gözünüze daha ince gözüküyorsa, size çılgınca aşık demektir.

Kadınlar çıkacakları adam için heyecan duyuyorlarsa hemen rejime başlarlar, çünkü bütün kadınlar iğrenç bir şekilde şişman olduklarını düşünürler. Rejim işe yaramayıp sadece 2 kg verse bile, kendisini çöp gibi gösterebilecek kıyafeti bulana kadar gardrobundaki her parça kıyafeti ümitsizce deneyecektir. Aynı işlemi bir de alışverişe çıkarak tekrarlayacaktır. Ama size özellikle giyinmiş gibi gözükmek istemez, çünkü o zaman onun sizinle ilgilendiğini anlayabilirsiniz ve bu da onun bayılmasına sebep olabilir.

Size hiçbir sebep yokken dokunuyorsa, sizinle ilgileniyor demektir. Eğer ona yaklaştığınızda sizden uzaklaşmazsa sizden hoşlanıyor demektir. Eğer ona her baktığınızda gözlerini çabucak sizden kaçırıyorsa sizden hoşlanıyor demektir. Eğer ona sizin civardaki manavda rastlarsanız sizinle ilgileniyor demektir.

Eğer ilk çıktığınızda sizinle yatarsa aptalın tekidir, ama sizden hoşlanıyor demektir. Buna karşılık, eğer beşinci çıkışınızda hâlâ sizinle yatmadıysa ya henüz lise çağında ya da, ne derse desin, sizden pek de hoşlanmıyor demektir.

Böylece üzerinde duracağım en ızdıraplı bölüme gelmiş bulunuyoruz. Bazen kadın gerçekten de ilgili değildir. Ve kendini heyecanlarına kaptırmış birçok erkek ise bunu anlamakta güçlük çeker. Israr etmeye devam ederler. En sonunda ise öfkelenerek "kaltak" kelimesini hem de cümle içinde kullanmaya kalkarlar.

Bazen kadınlar olmaları gerektiği kadar düşünceli değildirler.

Bazen de fazla düşüncelidirler ve sizi kırmamak için yanlış yere ümit verirler.

Lütfen, kendi akıl sağlığınız için, size sayacağım şu uyarıları gözden kaçırmayın.

1. Eğer sizinle flört edip duruyor, kendine çok güvenli gözüküyor, ama bir türlü randevulara gelmiyorsa onu bırakın, sizinle sadece dalga geçiyor.

2. Eğer bir yerden birlikte ayrılırken size el sallayıp "görüşürüz" demekle yetiniyorsa onu sıkıyorsunuz demektir.

3. Eğer ona iki kere çıkma teklif eder ama kabul ettiremezseniz bir daha sormayın.

4. Eğer sizi arayacağını söyleyip de sizi telefon başında bekletiyorsa.. O zaman gelin bize katılın.

Zaman: Şakacı mı, Katil mi?

Kafamda çocukluğuma ait hatıralar asid krizleri gibi geri dönüşlerle dolu. İlk, orta ve lise yıllarımı hatırlamaya çalıştığım zaman belirsiz yüzler gözlerimin önünde adeta dans etmeye başlıyor. En iyi arkadaşım Amy diye biriydi. Ama onunla ilgili hatıralarım sadece yeşil yapraklar, beyaz bir odada babasının piposu ve salıncakta örgüleri havada uçuşarak sallanan bir Amy. Sonra durmaksızın at resimleri çizen Polly Roach var. Beşinci ve altıncı sınıflarda çılgınca aşık olduğum Jerry Bass. Herkes gibi ben de ismini kitaplarıma yazar yazar dururdum. Ronnie Kessler isminde bir oğlan vardı. Sanırım o da bana aşıktı, aslında onunla evlenmeliymişim. Sonra Libby vardı, erkek delisi...

Şimdi artık büyüdüm. Kendimi baştan yarattım. New York'ta ana caddeden uzakta iyi bir yerde oturuyorum. Beni şimdi tanıyanlar, eskiden aptalın biri olduğumu, hiç de popüler olmadığımı bilmiyorlar. Sıyırdım. Neyse, dört yaşından beri tanıyıp hâlâ sevdiğim arkadaşım Sarah bizim lisenin sınıf gününe gideceğini söyleyince ben de gitmeye karar verdim. Çok eğlenceli olacaktı.

Oraya biraz erken varmıştık. Karen ve Cindy adında daha önce hiç görmediğim iki kadın da bizim gibi erkenciydiler. Karen bana yıllığını gösterdi. Yıllıkta benim resmim de vardı ve üzerine kendi yazım ve imzamla "Karen çok güzel günlerdi! Yine birlikte olmayı umarak, sevgiler, Cindy" diye yazmışım. Sarah bunu pek komik buldu.

Bir müddet sonra, tam yemek öncesi kokteyllere gömülmüşken, bir sarışın çıkageldi ve "Dün sen aklıma geldin" dedi.

"Gibby, bu sensin" diye haykırdım. Ben dün onu düşünmemiştim ama, şu anda bana da sanki daha dün berabermişiz gibi geliyordu.

"Çünkü televizyonda Reggie Jackson'ı izledim." diye belli belirsiz o eski skandalı ima etti. Kendimi müthiş huzursuz hissettim ve oradan uzaklaşıp hemen kemirilecek bir havuç buldum. Sonra salonun öbür ucunda Polly Roach'u gördüm. Az kalsın boğuluyordum.

Polly'nin başarısız kaçma denemesinden sonra ona "Saçını sarıya boyamışsın!" diye seslendim. Hiç değişmemişti. Hep aynı yüz. "Nasıl oldu bilmiyorum" diye başlamıştı ki Debbie Lieberman süzülerek yanımıza yaklaşınca sustu.

Az önce olsa ismini bile hatırlayamazdım. Oysa şimdi Polly'e erkeklerin peşinden gitmiyor ya da popüler olmaya çalışmıyor diye kaba davranan küçük Debbie hemen gözümün önünde canlanıvermişti. Polly sadece at resimleri çizerdi ve koroda idi. Ayrıca herkese iyi davranırdı.

Çok hoş bir kız, "Merhaba Cindy," diye seslendi. Ben tam boş boş bakarken "Suzie Boyer" dedi. "Beni hatırlamıyor musun?"

"Tabii ki hatırlıyorum" diye cevap verdim. Halbuki hatırlamıyordum.

"Kalp hırsızı alarmı" diye haykırarak bize doğru koştu. "Jerry Bass geldi! Hâlâ muhteşem!"

Bir korku dalgası hissettim. "Onunla ilgilenmiyorum" dedim. "İyi" dedi Sarah "Ben ilgileniyorum" ve yanımızdan ayrıldı.

"Sekizinci sınıfta bir kitap özeti sunduğun sırada 'yahudi' kelimesini kullandığını hatırlıyorum" dedi Suzie "Daha önce hiç duymamıştım." Yavaş yavaş tanıdık gelmeye başlıyordu.

"Aman tanrım, şuna bakar mısınız, Nan saçlarını kızıla boyamış" dedim Polly'e.

Polly güldü "Hiç değişmemişsin, Cindy" dedi. Hayır olamaz.

"Üç ay önce Petey kalp krizinden öldü." diye fısıldadı Nan kulağıma.

"Aman allahım," dedim. "Major da akıl hastanesinde. Bu çok korkunç"

"Ya Harvey, o da hapiste," dedi Libby "tecavüzden." Libby de-

ğişmemişti, ama kabullenmiş görünüyordu. "Yirmi dokuz yaşıma kadar evlenmedim." dedi. "Doğrusu da buydu."

Hiç tanımadığım bir adam "Seni hatırlıyorum. Arkadaşım orta okul ve lise süresince sen ayrılana kadar sana öyle aşıktı ki. Seninle çıkmayı çok istiyordu. Bütün konuştuğu sendin" deyiverdi.

"Kim? Kim?" diye sordum heyecanla. Artık çok mu geçti?

"Adını hatırlıyamıyorum. Ama bütün oğlanlar sana aşıktı. Sen bir seks ilahesi idin." dedi.

Sanırım bir başkasından bahsediyor. İsimleri karıştırmış olmalı.

Jerry Bass, muhteşem görünüşüyle, yanımızdan geçti ve el salladı. Etrafıma bakındım. Masada yalnız olduğumu farkettim. Kızardım.

"Sen bizimle mezun olmadın" diye suçladı çok kısa boylu bir kız.

"Hayır, ailem Major'la çıkmaktan vazgeçmediğim için beni okuldan aldı, tamam mı?" diye oturttum.

"Libby Harvey ile, Nan Petey ile çıkıyordu, ama bu onlar için geçici bir şeyken sen Major ile yıllarca devam ettin".

"Bugün bir zenciyle çıkmana kimse aldırmaz," dedi Gibble, "zaman değişti."

Ama zaman şimdi tımarhanede olan Major'a ya da hapisteki Harvey'e ya da öbür dünyadaki Petey'a yardım etmemişti. Onlara çok acımasız davranmıştı.

Şimdi bir psikoterapist olan Jerry Bass bana doğru yürüdü ve kendini tanıttı! "Biliyorum" dedim. "Sana çılgın gibi aşıktım." Hâlâ öyleyim. Bilinçaltımdan derin ve acıklı bir aşk fırtına gibi yükseliyor.

"Herkes aşıktı".

"Yo, hayır. Sahi mi? Keşke bilseydim." dedi o unuttuğum tatlı pepeliğiyle. "Kimse bilemiyor ki. Hepimiz çocukluk korkularımızın esiriyiz."

Kalbim ağrıyarak ondan uzaklaştım. Sarah'la kucaklaştım ve herkese veda ettim. Suzi artık hatıralarımda çok canlıydı. Ev ekonomisi sınıfında, yavrukurtlarla gecelediğimiz zamanlarda. Sanki tüm hayatım boyunca onu tanıyor gibiyim.

Bıçkın Homolar

Nigel dekoltemi pudralıyor, George kahküllerimi kurutuyordu. Ben kıpır kıpırdım.

"Ay"

"Kıpırdama" dedi George. "Christie Turlington gibi olmak istiyor musun, istemiyor musun?"

"Tanrım, boynunu şimdi pudraladım." dedi Nigel "Oynamasana. İşte! Fevkalade görünüyorsun!"

"Muhteşem," dedi George "Çarpıcı".

"Yani ikiniz de benle yatmaya can atıyorsunuz?"

"Ben yatardım, ama önce göğüs kıllarımı bakıma almalıyım." dedi George odadan sıvışırken.

Nigel "Bembeyaz, iri bir meme emmek istermiydin?" diye sordu.

"Aman, Nige" diye protesto ettim.

"Ya sarışın bir dilberle oynaşmaya ne dersin?"

"Mersi, ben almıyayım."

"İşte biz de böyle hissediyoruz" dedi Nigel.

Cinsel kimlikler nazik iş. Nige ve George beni cinsel yönden çekici bulmadıkları için onları suçlamalı mıyım? Sapıklıkları yüzünden onları kadın düşmanları olarak mı görmeliyim? Yoksa şimdi olduğu gibi, beni binlerce normal erkekten daha iyi anlayabildikleri ve değer verdiğim arkadaşlarım oldukları için sevmeli miyim?

Kadın düşmanı homolar da yok değil tabii:

Bir kadınla bowling topu arasında ne fark vardır?

Mecbur kalırsan bowling topunu becerebilirsin.

Kadınlar niçin köpek pisliği gibidirler?

Çünkü kurudukça birini toplamak, öbürünüyse tavlamak daha kolay olur.

Bu şakaların ikisini de on sene önce homolardan duymuştum. Ama bu iki örnek on sene içinde sadece iki defa karşıma çıktı. Oysa hayatımın her günü normal erkekler tarafından hırpalanıyorum, allah kahretsin ne hırpalanması suratıma tükürülüyor. Kadın nefreti televizyondan, sokağımdaki eli bıçaklı erkeklerden, garsonlardan, romancılardan adeta fışkırıyor. Normal erkekler kadınları becermek istiyorlar ve çoğu zaman da bu yüzden onlardan nefret ediyorlar.

İsterseniz bana cadı karı deyin.

"Cadı Karı" dedi Nigel.

"Gördün mü! Bunu her zaman homolar söyler. Kendilerini önce kendileri aşağılıyor. Homolar kendi kendilerinden nefretle dolu!"

"Kadınlar da öyle".

"Doğru. Bazen kendinden nefretin en insanca etkileşim olduğunu düşünüyorum. Kendimizden nefret ettiğimiz için başkalarına büyük şefkatimiz var."

"Tabii kendimizden nefret edip de gidip bir köy dolusu insanı taramaya kalkmazsak!"

"Evet, belki eziklik hissi bizi birbirimize yaklaştıran bir duygudur. Baskıcıya, yani heteroseksüel beyaz adama karşı kader birliği yapıyoruz. Birbirimizin acısı ile özdeşleşiyoruz."

"Seni aptal şey, esas Dennis Quayle'e duyduğumuz trajik ve işe yaramaz hırsla özdeşleşiyoruz."

"Bizde de aynı seks dürtüleri var ama biz kadınlar gibi kimseyle yarışa girmiyoruz. Biz mükemmeliz."

"Kimse benim şampanya kovası küpelerimi gördü mü?" diye banyodan seslendi George.

Homolar kendilerini kadınlarla özdeşleştiriyorlar. Abartılı zamanlarda birbirlerine, kız arkadaş gibi hitap ederler. Ama kadın değildirler. Dikkat çekici şekilde erkektirler.

Sinsi ve yırtıcıdırlar. Kolay tahrik olabilir, ilgilenmedikleri hatta aşağıladıkları kişilerle bile seks yapabilirler. Bu AIDS'i öğrenmeden önceki trajik uçkur gevşekliğini bir derece açıklayabiliyor sanırım. Siz normal erkekler, sokakta ya da barda asıldığınız her kadın tarafından ihtiraslı ve hevesli bir kabullenme görseydiniz olabilecekleri hiç hayal ettiniz mi? İşte yetmişlerdeki homo hayatı da öyleydi.

"Eh, teşekkür ederim" dedi George "Sanki Nige'ımdan başkasıyla yapabilirmişim gibi."

"Yapamazsın, George, ama yapmayı isteyebilirsin. Geçen akşam beni almaya gelen adamı hatırladın mı?"

"Oh, çok hoştu. Muhteşemdi. O gözler!"

"Ben de bunu demek istiyorum. Erkekler biyolojik olarak çaresiz bir şekilde karmaşık yaratılmışlar. Daha gelişmiş bir cins olan bizler ise arzularımızı yönetebiliriz."

"Oh, hadi sesimizi kesip, partiye gidelim" dedi Nigel, aynada James Dean makyajını tamamlarken.

Partide çıldırdılar. Nigel bütün kızlarla sarmaş dolaş dans etti.

"Nigel dikkat et, o bir çiçek" diye George uyardı.

"Sen gizli bir heteroseksüelsin, Nigel." diye ben suçladım.

Sonra ev sahibi peruklarını getirdi. Ve içkiyle kafayı bulmuş bütün normal erkekler perukları tek tek deneyip, ortalarda salındılar. Çok hoştular.

"Şurdaki henüz farkında değil, ama aslında bizden."

"Evet, çok hoş biri olduğunu düşünmüştüm."

Evet ciddiyim! Homo erkekler daha nazik! Onlarla konuşabilirsiniz! Üstelik sadece saç biçimlerinden değil. Bir homo erkeğe şahsi, karmakarışık şeyler anlatabilirsiniz. Yapmacık bir şekilde size bakıp, kendinizi bir aptal gibi hissetmenize müsaade etmeyeceklerdir.

Normal erkeklerin korkunç bir gururu vardır. Esneklikten yoksun bir öfke içindedirler. Sanki içlerinde çalkalanıp duran his ve korkuların anlaşılmaz girdabından kendilerini kurtarmak için, kendilerine hakimmişler gibi gözükürler. Bürünmüş oldukları zırhlarındaki en ufak bir deliğin sanki incinip dağılmalarına neden olacağını zannederler.

Bu kadar şiddetle kendilerine hakim, dolayısıyla da bu kadar açıkca incinebilir olmakla, normal erkekler kadını belirsizlik ve kırılganlığa mahkum ediyorlar. Sizleri yaralamaktan korkup gücünüzü kabul etmiş görünürken sonunda sizlerin bakıcıları haline geliyoruz.

En iyi, en erkeksi normal erkekler kişiliklerinde bir parça dişilik özelliği taşıyanlardır. Bana dedikodu etmekten korkmayan, bir kadın tarafından sır verilince ağzını sımsıkı tutabilen bir normal erkek gösterin.

Kadınsılık sizi güçlendirecektir.

Yaşlanma: Gerçek mi Uydurma mı?

Bu akşam, göz koymuş olduğum bir adamın kırkbeş yaşında olduğunu öğrendim. Ben ondan biraz daha genç olduğum halde "onun için çok mu yaşlıyım?" diye geçti hemen aklımdan. "Hoş ve eğlenceli bir erkek. Muhtemelen yirmidördünde falan birini isteyecektir." Bu fikri seneler önce ilişkim olan birinden edinmiştim. Kendisi şimdi elli yaşında ve yirmiiki yaşında yeni bir kız arkadaşı var.

Haftaya yaş günüm! Yaşlanıyorum! Bu düşünce biraz bunaltıyor beni.

İşin en kötü tarafı benim seks hedefi olarak seçtiklerimin hep benden çok genç olması. Akşamları koltuğumda oturup basketbol seyrederken sık sık başdöndürücü bir ihtirasla yiyip bitiriyorum kendimi. Bir ihtimal oyunculardan Pat Riley bana yüz verebilir ama Michael Jordan parkurumun tamamen dışında. Karşılaşacak olsak, o muhtemelen bana teyze diyecek ve yolda karşıdan karşıya geçerken bana yardım etmek isteyecektir. Annesi yaşında birine (eğer altıncı sınıfta hamile kalmışsa) ilgi duymak gibi sapık zevkleri yoksa onu yatağa atmama imkan yok.

Herkesin bildiği gibi yaşlanma seksler arasındaki değiştirilemez son eşitsizliktir. Kırk yaşlarındaki bir adamın Michael Jordan yaşında bir kızla çıkması hiç sorun olmayacaktır. Kırklarındaki erkekler seksi, en verimli zamanlarına ermiş, yüzlerindeki çizgilerle daha çekici hale gelmiş kabul edilir. Oysa yüzünde *kırışıklıklar* beliren kadına *yıpranmış* denir.

Bence sorun makyaj: Clint Eastwood'un allık sürdüğünü hiç görmemişsinizdir herhalde.

Makyaj yapmak beğenilmeyi, kabul edilmeyi istemek anlamına gelir. Makyaj gerçek yüzlerimizden dolayı özür dilemektir. Makyaj yapmak kadını saklayacak bir şeyi varmış durumuna düşürür. Makyaj yapmak kadını olduğundan yaşlı gösterir.

Makyaj yapmak "Ben avlanmaya yatkın bir seks hedefiyim. Beni kovala" anlamına gelir. Yeni yetme kızlar kalem çekmiş gözleriyle yanlış mesajlar yayıyorlar çevrelerine. Aynı şey kırklarındaki olgun kadınlar için de geçerli. Bu kadınlar sahip oldukları seks gücü ya da her türlü gücün kontroluna tamamen sahip olmalı, kendilerini bir av olarak sunma hakları olmamalıdır. (Herhalde şimdi ortadan kaybolmalıyım, zira koca sayfa makyaj malzemesi ilanı veren tüm o magazin sahipleri beni vurdurmak için adam tutmuş olmalılar).

Tamam bundan sonra göz kenarlarımdaki kırışıklıkları serbest bırakıyorum. Ya vücudumun kalan kısımlarına ne demeli?

Vücudum kalınlaşmak istiyor. Eskiden üç senede bir rejim yapmam yeterli idi. Şimdi bu kadar ara vermek kilomun kabul edilemez sınırlara ulaşmasına yol açtı. Artık hergün bileklerimin etrafına ağırlıklar bağlayıp, trampolin üzerinde yarım saat zıplıyorum. İçki içmiyorum. İçersem şişiyorum. Yani, bazen içiyorum. Bazen yaşlanıyor olmam kimin umurunda, şişko ve sarkık olmama kim aldırır deyip biraz margarita kokluyorum. İnsanlar beni beğenmiyorsa bakmak zorunda değiller.

Ama sonra televizyonda Michael Jordan'ı görüyorum ya da bizim sokakta yürürken bir yığın atletli gence rastlıyor ve bizi maskara eden seks dürtüsüne küfretmeye başlıyorum.

Görünüşe bakılırsa, tabiat doğurgan yaştaki insanların biraz daha cazip görünmesini sağlamış. Soyumuzun devamı için bu şart galiba. Seksen yaşındaki bir erkek bile baba olabilir, ama elli yaşın üzerindeki kadın bu konuda epey zorlanacaktır.

Ama tabiat burda saçmalamış. Erkeklerin en azgın zamanı onyedi

yaş. Yirmibeşindeyken kendilerini dengeliyorlar. Altmışbeş yaşına gelince canlanabilmeleri içinse biraz duaya ihtiyaçları olabilir. Kadınlar ise öyle değil. Bizim azgınlığımız gittikçe artıyor. Sırsıklam uyandığım bazı sabahlar, bunun sokaklarda dar siyah taytlar, yüksek topuklar üzerinde, ihtirasla kudurmuş bir şekilde dolaştığım günlerden biri olacağını anlayarak çıkarım yataktan. Benim bir gece kulübünden içeri sızışımı gören bir arkadaş ertesi sabah beni arayıp "Ben hormon polisi" diye dalga geçti. "Sizin daireden tehlikeli sinyaller alıyoruz. İkinci bir emre kadar karantina altındasınız."

"Belkide evde bir viziteye ihtiyacım vardır" diye fısıldadım. Onunla yatmak istediğimden değil aslında. Yaş deyin, AIDS deyin, ama benim mutlak tutuculuğum da ihtiras dalgalanmalarımla direk orantılıdır. İsterim, isterim ama kimseyle yatağa giremem. Korkuyorum, güvensizim, çok utangacım, ürkeğim, çılgınca tepkisel olabilmek için çok yaşlıyım!

Gezindiğim gece kulüplerinde güzel aydınlık yüzlü pekçok çocuk birbirlerinin kollarına atılırken bana sanki öğretmenleriymişim gibi bakıyorlar. Onlara "Dikkatli olun! Birincisinde olamasa bile ikincisinde doğruyu bulun! Nasırlaşıp, bozulmadan masum kalplerinizi ve ruhlarınızı size yakışacak, sizi sevebilecek birilerine verin." demek geliyor içimden.

Hatıralarımda kendimi üzerimde file çoraplarım, mini eteğim, eflatun vinleks trençkotum, yün beremle, cebimde su tabancası, iki kolumda iki erkek, bir rock grubu ile yaşayıp gençliğim içinde ordan oraya yalpalarken görüyorum. Bir motosikletin arkasında, vücudu Michelangelo'nun Davud'undan daha iyi olduğuna yemin edebileceğim bir oğlana sıkı sıkı sarılmış vaziyette oturuyorum. Saçları gözlerine düşmüş, süt gibi beyaz tenli bir dizi oğlana sırsıklam aşık oluşum canlanıyor hafızamda.

Yaz fırtınalarında yürüyüp, sırsıklam ıslanmanın, üzerime yapışan elbisem içinde sıra dışı bir kız olmanın keyfine varışımın ne kadar zevkli ve eğlenceli olduğunu hatırlıyorum. Sonra boncuklu perdeleri olan ilk daireme dönüşümü. Parkta esrar çekip, dilenişimizi.

New York C Bulvarı'nda gelecekteki kocamla karşılaşıp hemen aşık oluşumu ve bebek sahibi oluşumuzu hatırlıyorum. Bütün bunlar çok kolaydı, ellerim bağlıyken bile yapabileceğim kadar kolaydı.

Biliyor musunuz, hayatımın tam yirmi yılını erkek çocukların gitar çalışını seyrederek geçirmişim! Önce rock grubumdaki oğlanları, ki herbiri bir ara erkek arkadaşım oldu. Sonra kocamı, sonra birlikte yaşadığım adamı, ve tabii bütün kız arkadaşlarımın erkek arkadaşlarını! Şimdi de oğlumu! "Dinle bunu, anne" diyor ve farkediyorum ki rock opera "Tommy"nin uvertürünü çalıyor. Nerdeyse terkedilmiş bir rock kulübünde mikrofonunu burnumun dibinde sallarken Roger Daltrey'nın ayaklarının dibinde oturuşum canlanıveriyor gözlerimde.

Geçen akşam yine bir rock kulübündeydim. Küçük kumaş parçaları içinde, transparan ve seksi kızlar vardı her yerde. Yakınımda bir yerde ev kadını kılıklı bir kadın duruyordu. "Şu kızları görüyor musun?" diye sordu. "Tıpkı benim gibiler. Dışardan öyle gözükmediğimi biliyorum, ama içimde tıpkı onlar gibiyim."

Düşünüyorum. Ben değilim. Benim de iyi günlerim oldu. Ama herşeyin bir sonu var.

Ama şu aralar yirmiyedi yaşında bir kovboyla yatıp kalkıyorum. Yoksa fazla mı reaksiyonerim?

Bela Aramak

"Şurdaki, siyah deri yelekli olan" dedim.

"Bakma, bize bakıyor."

Lucy gizlice dönüp baktı. "Kareli gömlekli olan mı? Dalga geçiyorsun."

"Hayır, hayır burnu iri olan."

"Aman iyi. Evet çok hoş. Çok zevklisin. Bir şey sorsan dövecek gibi görünüyor. Hatta sormasan bile dövebilir."

"Baş belası" diye şakıdım. New York'un Yalnız Yıldız kafesinde, salonun bir ucundan öbür ucuna. "Gel anneciğine."

Ve tabii geldi. Ve tabii üç eski karısı varmış, hapse girip çıkmış, ciddi bir kokain sorunu olmuş. Hank Williams Jr'ın babasından daha iyi bir şarkıcı olduğunu düşünüyormuş.

"Hank Jr'ın Hank'den iyi söylediğini düşünen bir adama tahammül edemem" dedim Lucy'e. "Hadi gidelim".

Evet şaka yapıyorum. Tabii ki barlardan bir sürü eski karısı olan, hapislerde yatmış, uyuşturucu alışkanlıkları olan adam toplamıyorum. Beni ne sanıyorsunuz siz?

Yani, tabii ki böyle bir adamla bir yere gidecek değildim. Hiçbir şekilde böyle bir yabancıyı koluma takıp gecenin karanlığına atmam kendimi. Ama müzik tercihleri daha iyi olsaydı, traş losyonuna batıp çıkmış olmasaydı, bana varoluşculukla ilgili endişelerinden bahsetse, anlaşılamamış gözükse, bana sevgilim diye hitap edip iyi bir fıkra anlatmış olsaydı, telefon numarasını isteyebilirdim.

Yüzlerce erkeğin alınlarına vurup küfrettiğini mi duyuyorum yoksa? Çoğunuz, "Kadınlar! Bunlara düşünceli davranmaya, iyi olmaya, eşit haklar vermeye çalışırsınız. Sonra ne olur? En yakın kapıdan kollarında ayının biri ile çıkıp giderler?" diye mi düşünüyorsunuz?

Kısa bir süre önce "*Aşk Bağları*" isimli televizyon şovunu izliyordum. Hani şu çıkacağınız kişiyi seçmeniz gereken ve şu aşkı arayan hoş adamın olduğu şov. "Anlamıyorum" diyordu.

"Arabalarını yıkıyorum, evlerini boyuyorum, iş çıkışlarında alıyorum, çocuklarına bakıyorum yine de kadınlar beni sevmiyor."

"Oh, seni sersem" diye bağırdım televizyona. "Neden fırında domuz gibi, bir tepsiye uzanıp ağzına da bir elma tıkmıyorsun?"

Evet, doğru. Kadınlar gariptir. Biz derdi severiz. Bazılarımız ateş basmış kamikaze pilotları gibiyizdir. Diğerlerimiz yılda bir Clint Eastwood filmine gitmekle yetiniriz. Ama hepimiz belayı ararız. Varoluşumuzdaki lanettir bu. Bu konuda pek çok kitap yazılmıştır. Milyonlarca saat terapi yapılmıştır. Aslında bununla ilgili bir best-seller video hazırlayıp milyonlarca dolar kazanmalıyım.

Bunun sebepleri var.

Evinizi boyayan adam size yemek de pişirecek. Yemek pişiren adam bacaklarınızı traş edişinizi görmek isteyecek. Bacaklarınızı traş edişinizi görmek isteyen adamı elinizi tutup, acıklı AT&T reklamlarını seyrederken ağlayacak. Elinizi tutup AT&T reklamlarını seyrederken ağlayan adamı terkederseniz binlerce parça olacak.

Biz buna dayanamayız. Bu bizim kendimizi garip, sorumlu ve klostrofobik hissetmemize yol açacak. Çünkü evimizi boyayan bu adam nerede onun kişiliğinin bitip bizimkinin başladığını söyleyemeyecek. Evimizi boyayan adamın bizimle birleşip, tek vücut olmak isteyen adam olacağını hissederiz. Bu adamın biz faturaları öderken hevesli köpek yavrusu gözleriyle bize bakacağını düşünürüz. Bir kapı paspası. Kapı paspasları ürkütücüdür. Çok şeye ihtiyaçları vardır. Biz ise çatışabileceğimiz, düşüp parçalanmayacak kişileri se-

veriz. Karşı koymaktan hoşlanırız. Birinin ayaklarına kapanmış bir adamdan daha itici hiçbir şey yoktur. Bize ihtiyacı olmayan biri, bizim için bize çok ihtiyacı olandan daha az ürkütücüdür.

Onun için bize bu hayati mesafeyi sağlayabilen erkeğin peşinden gideriz. Aramayı unutan, çiçek almayı ihmal eden, isimlerimizi hatırlamakta güçlük çeken. Evet, bu salakça bir şey biliyorum.

Dahası da var. Fırsat buldukça, kendini uyuşturana kadar içen çılgın heykeltraş ya da kafamıza bir torba geçirmek isteyen iğrenç serseri için kendimizi harab ettiğimizde aslında bu o kişinin yerinde olmak istediğimiz anlamına gelir. Körkütük sarhoş olup tam üç gün hafızasını kaybederek kendi kendini yok eden sanatçı gibi olmak isteriz. Gördüğümüz herkesi becermek isteriz. Ama kadınlar böyle yapamaz. Ya da belki yaparlar ama o zaman havaları kaçar.

Zor erkekler, havalı, romantik, enteresan olarak, zor kadınlar ise hasta, hastalıklı ya da nörotik nemfomanyaklar olarak kabul edilir. Onun için problemli bir erkek gördüğümüz zaman kendimizle özdeşleştiririz. Kendimizde inkar ettiğimiz bütün o bastırılmış dürtüler bu adama mal edilir ve ona çılgınca aşık oluruz. Genellikle kendi kendimizin inkar ettiğimiz, sakladığımız, çok utandığımız, görmezlikten geldiğimiz bir yönümüze aşık olduğumuzdan haberimiz dahi yoktur. Ben yazar olmadan, kendisi ressam olan bir kocam vardı. Pasif bir insandı. Kendi ayakkabı bağlarını bile zor bağlardı. Dolayısı ile idareyi ele almıştım. Resimlerini yerlerden kaldırıp çerçevelettim. Onu sanat galerilerine gönderdim. Müşterilerinin peşine yolladım. Bu zavallı adamı acımasızca iteledim. Bu arada kocama yardım etmediğim zamanlarda, yatakta keyif yapıyor, bisküvi atıştırıyor, hafif diziler seyrediyordum. Kendi hayatım yoktu. Sözde daha iyi olan diğer yarım aracılığıyla yaşıyordum. Bunalımda olduğumu anlayamamıştım.

Sonra jeton düştü ve evliliğimi sona erdirdim. Çalışmaya başladım. Eski kocamın kafası hâlâ karışık. Ona kadınların güçlü, zor, bencil, enteresan yönlerini bastırıp, diğer özellikleriyle yaşantılarını sürdürdüğünü anlatıyorum. Hâlâ kek pişirmenin neden yeterli olmadığını anlayamıyor.

Kötü delikanlılardan bahsedilirken kadınların gözlerinin arzu ile kısıldığını, seslerinin boğuklaştığını gördüm. Hayatınızda gerçek bir heyecan yoksa onu yatakta ararsınız.

Siz iyi, anlayışlı, hassas erkekler için bir senaryom var. Diyelim ki Gladys adında şahane bir kıza çarpıldınız. Ama Gladys alnında bira kutuları ezen bir adama vurgun. Ona şöyle demeniz gerek: "Gladys sen her zaman saksofon çalmak istemiyor muydun?"

"Eee?" diye soracaktır.

"Muhasebeciliği bırak. Gladys, biliyorsun ki işinden nefret ediyorsun. Lanet olası saksofonunu örümcek ağlarından kurtar ve dumanlı caz kulüplerine takılıp, şansını dene".

Gladys sizi "kahramanım" diyerek kucaklayacaktır.

Gençlik Peşinde

İrlanda gecesinde, ay, mikroskopik çiğ damlaları arasında isli ve emniyetsiz gözüküyor. Suratım ve yağmurluğum sırsıklam. Başıma koca bir eşarp bağlı, Hantal Connemara dağlarıyla çevrili sakin vadideki gölün kıyısında dururken yahudi anneannemi andırıyorum. Bir mil ötedeki bir çiftlik evinden bir köpek havlaması duyuyorum. Onsekiz yaşındaki delikanlı ellerini belime dolayarak "Öp beni" diyor.

Şu Woody Allen meselesinde işlerin aldığı şekli beğenmiyorum. Haberler ilk ortaya çıktığında, *Kocalar ve Karıları* filmini yuhalayan reaksiyoner feministlerden biri olmak istemedim. Affetmesem bile, alicenap davranıp, hırpalanmış sevgili dahimizin bu kendi kendini yıpratan hareketini hoşgörme eğiliminde idim. Herkesin bu adamı dışlamasını değil, ona acımasını istiyordum.

Hazırlıklı olmadığım şey müşterek bilinçlerimizin esnekliğiydi. Bir şekilde, toplum Woody'nin küçük günahlarını kabullenebilmek için esnekleşmişe benziyordu. Sanki herkes eski kız arkadaşının kızıyla yatıyor olmasını normal görüyor gibiydi. Normalden de öte Woody yaşlı adamların genç kızlarla yatmalarını moda haline getirmişti sanki.

Allahım! Mia aynı şeyi yapmış olsaydı herkesin alay konusu olurdu. Toplum genç aşıkları olan yaşlı kadınlara kan emici ve asalak gözüyle bakar. Ama üniversiteli kızlarla çıkan erkekler doymaz *vurucular*dır. Her şey allahın cezası erkeklere göre. İrlanda'ya gitmeden önce bir komedyen arkadaşımla birlikte bir Malibu partisine gittik. İsmini vermeyeceğim bu adam oradaydı. Altmışlarda meşhur bir aktivist, sonradan şık bir solcu politikacı olmuştu. Çocuklar ve köpekler dalgalarla oynaşırken, vücutçu garsonlar hindiburgerler ser-

vis ediyorlardı. Bay aktivist telefonu kaldırıp bir numara çevirdi ve "Köpeğimi hemen buraya getirebilir misin?" dedi ve duraklayarak ilave etti "Rahatsız olduğunu biliyorum ama köpeğimi şimdi getirmeni gerçekten istiyorum, lütfen". Dakikalar sonra akan gözleri ve kızarmış burnuyla hoş bir genç kız sarı bir köpekle çıkageldi. "Bana çok kızmadın değil mi?" diye sordu aktiviste. "Allah kahretsin" dedim komedyen arkadaşıma "erkeklerin neden genç kadınları tercih ettiklerini biliyor musun?"

"Gül yaprağı gibi tenleri ve taze göğüsleri için mi?"

"Genç kadınlar erkekler için gösteri yapabilecekleri mükemmel bir statü sembolüdürler. Ayrıca genç kızları yönetmek de daha kolaydır. Haklılar. Büyümüş kadınlar kural olarak erkeklerin eziyetini kızlar kadar kolay kabul etmezler."

"Bazı erkekler kontrol hevesinde olabilirler" dedi komedyen "ama diğerleri macera yaşayabilecekleri, herşeyi anlatabilecekleri ve birlikte gülebilecekleri bir kadın arar."

"Kendimi daha iyi hissediyorum, şimdi."

"Tabii bu kadın yirmi iki yaşında, uzun bacaklı bir süper modelse daha da iyi" diye ilave etti.

Erkekleri suçladığımdan değil... Tamam, belki biraz suçluyorumdur. Ama mizah kabiliyetinden yoksun olduğum için. Bu biyolojik bir hata. Maalesef tabiat feminist değil. Eğer feminist olsaydı kadınların yaşlanma ve menapoz sorunları olmazdı. Sahip olacağımız bütün yumurtalarla birlikte doğacağımıza, seksen yaşımıza kadar yumurta üretmeye devam eder, doğumlar bir esinti kadar kolay olur, göbeğimizde çatlak izi diye birşey olmazdı. Buna karşılık erkeklerin spermleri elli yaşında tükenir, biz eskimiş kocalarımızı atıp, genç yakışıklı delikanlılar alıp yeni bir hayat, yeni bir aile kurarken herkes de bunu onaylardı.

Ama kadınlar tabiatın umurunda değil. Tabiatın umurunda olan sadece neslin devamı. Tabiat bir kaltak.

İrlanda'ya giderken Louisa'yı ziyaret için Londra'da konakladım. Onun dairesinde yere uzanıp kremalı keklerimizi atıştırırken bir yandan da erkeklerin neden tazelerin peşinde olduğunu tartışıyorduk. Ona statü ve güçle ilgili teorimdem bahsettim.

"Böyle olduğunu sanmıyorum" dedi Louisa. "Sanıyorum, erkekler

yaşlanmaktan, dolayısıyla ölümden korkuyorlar. Yani kırışıkları olmayan genç birini bulunca sonsuza kadar yaşayacaklarını umuyorlar."

"Ama hiç de öyle olmuyor" dedim. "Kendimden onbir yaş genç Kiwi ile beraberken kendimi iyice yaşlı ve aptal hissettim. Hatta onunla olmak yaşlanma korkularımı, ölüm korkularımı arttırdı bile."

"İşte bu da" dedi Louisa "senin bir erkek olmadığını gösteriyor."

İrlanda'da arkadaşım Jenny'i aradım. Jenny kendisinden onbeş yaş büyük patronu ile peri masallarını hatırlatan bir romans yaşamış, adam ayaklarını yerden kesmişti. Düşük maaşlı bir memurken, nefes kesici bir gelin olmuş, çarpıcı bir kocası olan malikane sahibi bir leydi haline gelmişti. Bir pubda buluşmak üzere randevulaştık.

Jenny, iğne ipliğe dönmüş bir vaziyette geldi. "Onu terkediyorum" dedi, iştahla sigarasına asılarak. "Bütün yapmak istediği eski arkadaşlarıyla takılıp briç oynamak. Dansa ya da öyle yerlere gitmeyi hiç istemiyor. Seks yapmak istediği zamanlar çok nadir. Bu konuda başvurduğu öyle çok kitap, dergi vs. var ki neredeyse donunu çıkarmak için bile onlara ihtiyacı olacak."

"Keşke hiç olmazsa arada sırada, aklına estiği gibi hareket edebilse, belki daha çok dayanabilirdim. Ama öyle tedbirli, öyle otoriter ve tabii öyle sıkıcı ki. Ben gencim, eğlenmek istiyorum! Heyecan istiyorum! Yirmi sene sonra o ölmüş olacak, benim de artık eski güzelliğim kalmayacak!"

"Oysa herkes senin bir Sindrella olduğunu düşünüyordu" dedim.

Jenny sigarasını söndürdü. "Eğer hayatta öğrendiğim birşey varsa o da hayatının sonuna kadar mutlu yaşamak diye bir şeyin mevcut olmadığıdır."

İnsanı felç edebilecek güzellikteki İrlanda kıyılarındaki otelimde gencecik bir aşçı çocuk vardı. Öyle gençti ki yüzünün hatları bile henüz tam anlamıyla oluşmamıştı. Bana onunla çıkıyor olmak doğru değilmiş gibi geliyordu, aman, kim aldırır ki dedim kendi kendime. Onu öpmeyi istemiyordum, tekrar aldırma işte, diye düşündüm. Ama daha da büyük yanlışı onunla yatmakla yaptım. Onunla yatmak, aramızdaki onyılların derin uçurumunu bana iyice hissettirdi. Öyle erişilmezdi ki bir insanla değil de adeta başka bir türle yattığımı zannettim. Bu adeta bir hayvanla ilişki kurmak gibi bir şeydi. Bu gerçekten çok, çok garip bir histi.

Louisa'nın dediği gibi, bir erkek olmadığım çok açık değil mi?

Mektuplar V

Sevgili Dert Ortağı,

Tam anlamıyla kandırılmış bir arkadaşınıza gerçeğin ne kadarını söyleyebilirsiniz?

Denis'in evli bir adamla ilişkisi var. Ama Denis onun evli olmadığını düşünüyor, daha doğrusu bunun sadece kağıt üzerinde kalmış bir evlilik olduğunu söylüyor. Kendini kandırmakta ne kadar ileri gittiğini gösterircesine tam da bu kelimeleri kullanıyor. Bu adamın kendisine sonuna kadar sadık olduğunu düşünüyor.

Adamın karısının Brezilya'da oturduğunu sanıyor. Oysa kadın Brezilya'da değil, yılın en az yarısında New York'ta yaşıyor. Üstelik de bu adamın ikinci karısı. Bir de birinci karısı var ki onunla da yatmaya devam ediyor.

Bunlara ilaveten sadece eğlenmek için bir iki şırfıntıyı da el altında tutuyor. Bir başka deyişle adam bir psikopat.

Bütün bunları ilk karısının kızkardeşi ile çıkmakta olan arkadaşım Steve'den öğrendim.

Bu arada zavallı sersem Denis'se suratında o tuhaf gülümsemeyle ortalarda dolaşıp herkese daha önce kendini hiç böyle mutlu hissetmediğini söyleyip duruyor. "Beni ben olduğum için seviyor" diyor. Öyle saf ki.

Ona gerçeği söylemeli miyim? Bana inanmayacak, üstelik benden nefret edecek. Ayrıca, Steve bana tüm bunları bir sır olarak söylemişti. Perişanım.

Howard

Sevgili Howard,

Eğer bu resmi bir dava olsaydı, hakimin odasından kahkahalarla dışarı atılırdın.

İlk karısının kardeşi ha? Hadi canım! Bu kadının gerçeğe saygısı olsa olsa Bush'un basın sekreterininki kadardır. Herşeyi uydurmuş olması pekala mümkün.

Ama muhtemelen uydurmamıştır. Uzun yıllardan sonra tecrübelerimle öğrendim ki: En küçük ihanet dedikodusu kırıntısında bile bir gerçek payı vardır. Üstelik bunun devamı da gelebilir. Biz insanoğulları sinsi ve şerefsiz bir türüz.

İşte Denis'e bir şey söylememeni gerektiren gerçek sebep: O zaten herşeyi biliyor.

Evli adamlarla ilişki kuran kadınlar daima en karışık inkar mekanizmalarını geliştirirler. İlişkide oldukları adamların karıları frijittir, delidir, cumhuriyetçidir, v.s. Ama aslında kalplerinin derinliklerinde bilirler ki güvenemeyecekleri bir adamla ilişki kurmuşlardır. Bu adam sadakatsizlik dramından öyle hoşnuttur ki bunu sona erdirmek istemez.

(Senin konunla ilgisi yok belki ama bu tür bir ilişkinin yürüyebildiği tek durumlar yalnızca her iki tarafın da evli olup, yeni ilişki başlar başlamaz hemen eşlerinden ayrıldıkları durumlardır. O zaman genellikle elli eğlenceli yıl boyunca sürebilir beraberlikleri.)

Denis'se gizliden gizliye bütün bunları biliyor. Onun tuhaf gülücüğünün ardında yatan da bu zaten.

Dert Ortağı

Sevgili Dert Ortağı,

Bana durmadan çıkma teklif eden bir adam var. Herkes bana onunla ilgili baskı yapıyor ve beni çıldırtıyor. Özellikle de annem. Tek bir telefon konuşmasında en az on defa "bayan zor beğenen, onunla çıksan ne zararın olur ki sanki" deyip duruyor. "İyi bir işi olan iyi bir çocuk o. Ne, yoksa Robert Redford mu kapını aşındırıyor?"

"Anne Robert Redford artık yaşlı adamın biri" diyorum.

"İşte Mitchel'la ilgilenmen için bir sebep daha" diye cevap veriyor.

Ve inanamıyorum ama arkadaşlarım da onun tarafında. "Kimse aşktan bahsetmiyor, şu allahın cezası evden bir gece olsun dışarı çık yeter" diyor arkadaşım Rita.

"Flört etmek vakit geçirme amaçlı bir eğlence olmamalı" diyorum Rita'ya. "Eğer dışarı çıkmak istesem her zaman bowlinge gidebilirim." Sonra tekrar annem arıyor ve başlıyoruz, "Tamam ondan hoşlanmıyor olabilirsin, ama belki başka bir arkadaşı vardır." diyor.

"Anne, yeter!" diye haykırıyorum.

Doğru insanla karşılaştığımız zaman anlarız değil mi? Siz de öyle düşünmüyor musunuz?

Mitchel hoş ve onunla konuşmak zevkli. Ama hiçbir elektrik, hiçbir kimyasal çekim hissetmiyorum. Bir an önce onun elbiselerini çıkarabilmek için deli olmuyorsam, onunla çıkmanın bir anlamını da göremiyorum.

Mary

Sevgili Mary,

Doğru insanla karşılaştığınızda hiç olmazsa birinizin bunu anlayacağını düşünüyorum.

Ama anlayan sen olmayabilirsin. Çünkü belki de sen içgüdüleri kuvvetli olmayan kızlardan birisin. Belki de bir oda dolusu erkek içinden bir alkolik ve eski bir uyuşturucu müptelası olup da telefonlarına bile hiçbir zaman cevap vermeyecek türden bir adama kapılıverecek tiplerdensindir, kimbilir. Aramızdan pek çoğumuz böyleyiz. Yaptığımız sağlıksız seçimlerden dolayı bu tür kadınların yerleştirildiği bir eve kapatılmamız gerekli çoğumuzun.

Sen göreceli olarak biraz daha sağlıklı bile olsan, seninle olmak için bu kadar çaba gösteren bir adama biraz daha ilgi göstermelisin. Senin bilmediğin birşey bilip, henüz hissetmediklerini hissediyor olabilir. Annen ve arkadaşlarının bitmeyen ısrarları seni isyankar ve uyumsuz yapıyor olmalı.

Canı cehenneme, beş randevuluk şans ver şu çocuğa, bir dene bakalım.

Sevgili Dert Ortağı,

Arkadaşlarım bana kız arkadaşımı sevmediklerini ima ettiler.

Geçen gün beşi beni yemeğe davet edip derhal, ondan ayrılmamı istediler.

Galiba "ima" kelimesi biraz hafif kaldı.

Kendilerini ne sanıyor bunlar? Melanie nefis bir kız. Güzel, alımlı, hol bol gülüyor, iyi yemek pişiriyor ve benden hoşlanıyor. Ama arkadaşlarım onun kalbimi kıracağından, yapmacık davrandığından ve benimle zaman öldürdüğünden çok eminler. Bana gerçekten bir zarar vermeden onu bırakmamı istiyorlar.

Arkadaşlarının mutluluğuyla ilgilenmeyen, cumartesi akşamları onlarla pizza yemekten başka yapacak birşey bulduğu için onu kıskananlar, gerçek arkadaşlar değildir diyorum ve Melanie yerine onları bırakmayı düşünüyorum.

Steve

Sevgili Steve,

Arkadaşlarını dinle! Bu kızdan hemen ayrıl! Dayanamasan bile bunu yap!

Dünyadaki herkes biriyle birkaç ay çıktıktan sonra bu ilişkinin kaderi hakkında karar verebilmek için arkadaşlarının görüşüne başvurmalıdır.

On insandan dokuzunun çok kötü içgüdüleri vardır. On kereden dokuzunda kendileri için uygun olmayan eşler seçerler ve sonra da psikiyatristlere binlerce dolar para öderler.

Birçok kişi sessiz kalıp, arkandan konuşmayı tercih ederdi. Çünkü senin şimdi davrandığın gibi davranacağından korkarlardı.

Senin arkadaşlarınsa cesur çocuklarmış. Onları bağrına bas. Yemek ısmarla.

Dert Ortağı

Sevgili Dert Ortağı,

Çok uzaklardaki bir sevgiliyle aşk ilişkisi içindeyim. O Boston'da ben New York'ta yaşıyorum. Ben ayda bir hafta sonu oraya uçuyorum, o da canı istediği zaman New York'a geliyor.

Yok bu doğru değil. O da genellikle her ayın birkaç gününü New York'ta geçiriyor. Sadece ona çok kızgın olduğum için öyle söylüyorum. İşte kızgınlığımın sebepleri:

Aslında oraya taşınabilirim. Bir iş teklifi aldım. İyi bir teklif. Boston'a hayran olduğum falan yok. Orada herkes kendini bir şey sanıyor. Ayrıca süt almak için köşeye kadar bile gitseniz, ümitsizce kayboluyorsunuz ve kendinizi Marblehead'de ya da bir başka yerde buluyorsunuz. İnsanlar arkanızdan arama ekipleri gönderiyor ve sonra onlar da kayboluyor. Üstelik iyi butikleri ve gece klüpleri de yok.

Ama onu seviyorum. Birlikte yaşayabilsek kendimi Marblehead'de bulmaya ve bütün giysilerimi katoloğlardan seçmeye alışabilirdim. Tahmin et ne diyor? (Sanırım ettin bile) Taşınmamı istemiyor. Öyle hasta edici bir durum ki dün gece bir kaç kez kustum!

"Seni burada istemiyorum, Clarice" demiyor. Hayır, bunun yerine, evinin çok küçük olduğunu, söylüyor. Taşınırız diyorum, kötü zamanlama diyor. Emlak piyasası öyle kötüymüş ki eğer evini satarsa zarar edermiş. Ama piyasa kötü ise herkes için kötüdür diye ısrar ediyorum. Sadece senin için değil geri zekalı. Herkes zarar ediyorsa sen de bundan faydalanır, çok ucuz bir yer kapatabilirsin ve bu da senin zararını götürür.

"Hiçbir şey anlamıyorsun" diyor.

Her şeyi anlıyorum. "Sana yakın bir yerde kendi evimi tutsam ne dersin?" diye soruyorum.

"Bu ilginç olurdu" diyor.

"Ama istiyor musun bunu yapmamı" diye soruyorum.

"Oldukça iyi olur."

"Bak, sadece istiyorum ya da istemiyorum diyebilir misin?"

"Seni sonra ararım. Kapı çalınıyor."

"Bekle bir dakika..."

Ama telefonu kapamıştır bile. Son bir iki haftadır kapı zilleri tam da zamanında çalıyor.

Yani, bu adam beni seviyor, biliyorum. Öyleyse bu yaptığı ne demek oluyor? İnanamıyorum. Oysa benim taşınmama ne kadar heyecanlanacağını sanmıştım. Benden nefret ediyor.

Clarice

Sevgili Clarice,

Senden nefret etmiyor. Ama Boston'a taşınırsan edebilir.

Her ilişkide tarafların birinin ya da her ikisinin de kendilerini klastrofobik ya da tehdit altında hissetmemeleri için belli bir uzaklığa ihtiyaçları vardır. Bunun için bazı çiftler ayrı daireler, bazıları ise sadece kendilerine ait odalara ihtiyaç duyarlar. Bazıları için ayrı mutfaklar gerekliyken, bazıları stüdyo tipi küçücük dairelerde bile, ihtiyacı olanın kendini kilitleyebileceği bir banyo olduğu sürece son derece mutludurlar.

Bazı insanlarınsa gerçekten çok daha uzun mesafelere ihtiyacı vardır. Mesela sadece Amerika'da yaşayan kızlarla ilişki kurabilen bir İngiliz tanıyorum. Çıktığı kızla aynı kıtada yaşayacak olursa fazla kalabalık olduğu hissine kapılıyor. Anlattıklarına bakılırsa, seninki de birkaç eyaletlik mesafeye ihtiyacı olanlardan gibi gözüküyor.

Problemin esasını çözmeden oraya taşınma. Ama işin yeteri kadar iyiyse ve onunla ayrılsanız bile orada sıkılmayacağından eminsen, o başka.

Onunla telefonda konuşma. Yüzyüze görüş. Onu yakından izle. Sakin, anlayışlı ama biraz isteksiz görünüyorsa aldırma, sadece normal bir insanın değişiklik korkusunu yaşıyordur. Ama gözlerini yuvarlayıp kaçırıyor, korkuyla titreyerek terliyor ve durmadan tuvalete gidiyorsa paniğe kapılmış demektir. Bu durumda ona bir psikiyatrist tavsiye edip, beş yıl beklemekten başka çaren yok demektir.

Dert Ortağı

Los Angeles

Sallanan Dünyaya Hoşgeldin

Geçenlerde gecenin bir yarısında (sabah 7.45!) uyanıp

"Allahım, sana şükürler olsun, New York'ta, ait olduğum yerdeyim." diye düşündüm. Tam bu sırada yatağım hafif hafif sallanmaya başladı. Köpekler havlıyor, araba alarmları çalıyordu. Kendimi çamurlu, kötü bir yolda, bir kamyonetin arkasında gidiyor gibi hissediyordum. Birden yatak 25-30 cm kadar havaya sıçradı. Başka bir odada bir şeyler düşüp, parçalara ayrıldı.

Hangi cehennemdeyim, diye düşündüm uykulu bir ümitsizlik içinde. Telefonu kaldırdım, çevir sesi yoktu. Yerine koydum. Çalmaya başladı. Tekrar kaldırdım.

"Los Angeles'a hoş geldin" diye keyifle mırıldandı bir ses.

"Sağol" deyip kapattım. Tekrar çaldı. Tekrar açtım.

"Los Angeles'a hoş geldin" diye şakıdı bir başka ses.

"Bu ne demek lanet olasıcılar hiç uyumaz mısınız siz" diye gürledim.

"Hadi heyecanlan biraz" dedi ses. Arkadaşım Paula'nın sesine benzetmeye başlamıştım. "Bu senin ilk depremin."

Deprem!

Burada L.A.'da olduğum bir anda kafama dank etti.

Bu her sabah başıma geliyor. Uyanıyorum. Çok şükür New York'tayım diye düşünüyorum ama hiçbir seferinde orada olmuyorum. Hep buradayım. Oysa New York'u terketmek zorunda kalmıştım, artık dayanamıyordum. Seksenli yıllarda orda artık herkes çıldırmıştı. Şimdi ise buradayım, yani herkesin ezelden beri çılgın olduğu yerde.

New York'u bir çocuğun annesini özlediği gibi özlüyorum. Burada kendimi yersiz yurtsuz hissediyorum. Sanki bir başka çocuğun yaz kampına gelmişim gibi geliyor. Hava henüz kararmadan evime dönmek istiyorum. Bunu yazmaktan suçluluk duyuyorum, nasıl cesaret eder de dönmeyi düşünürüm...

Deprem sabahında TV'yi açtım. Her kanal tiksindirici programlarla doluydu. Bu Richter ölçeğine göre altı nokta birşey kuvvetinde bir yer sarsıntısı imiş. TV sunucuları sürekli "acil olarak gerekmedikçe telefonu kullanmayınız, tekrar ediyoruz kullanmayınız" anonsunu yapıyordu. İki saniye sonra başka birileri "Eğer deprem ile ilgili ilginç hikayeleriniz varsa bizi arayın" diyordu. Tabii insanlar da arıyordu.

"Sarsıntı başladığında havuzu seyrediyordum. Su havuzun kenarlarından dalgalar halinde taştı."

"Yemek masasında oturuyordum ve büfedeki tabaklar birden takırdamaya başladı, ama kırılmadılar."

"Bütün allahın cezası şey boyunca uyuyordum, hiç uyanmadım."

Bu saatlerce böyle devam etti. Geri zekalı bir sürü insan dünya tarihinde anlatılabilecek en sıkıcı hikayeleri birbiri ardına anlatıp dururlarken diğer insanlar hergün seyrettikleri dizileri kaçırdılar.

New York'lu insanlar bu saçmalıkları dinlemek için hiçbir zaman böyle TV karşısında takılıp kalmazlar diye düşünürken telefon çaldı. Arayan New York'ta yaşayan oğlumdu.

"TV'deki saçmalıkları izliyor musun?" diye sordu.

Burada insanların birbirlerine gösterdiği nezaketin hiç sonu gelmiyor. Endüstri kesimindeki insanlar sizi görür görmez boğazlama duygusu ile dolu oldukları halde yüzünüze karşı melek gibi davranıyorlar. Bir seferinde bir yoğurtlu dondurma alabilmek için tam yirmi dakika beklemek zorunda kaldım ve müthiş New Yorklu tepkiselliğimle "Hey lanet olasıcalar, orda ne yapıyorsunuz? Masturbasyon mu?" diye haykırdım. (Biliyorum ayıp belki ama bunlar benim başıma geliyor). Altıncı Cadde'deki Melanie'de böyle birşeyle karşılaşsam buradakinden on dakika daha az sabrederdim. Ama

burada öyle davranamıyorsunuz. Buradaki dükkanların hepsinde inanılmayacak kadar küçük beyinlere sahip gençler çalışıyor. Kesinlikle kimseye zarar vermiyorlar ama hiçbir şeye de faydaları yok.

Bu yüzden burada birileri canımı sıkınca yavaşça arkamı dönüyorum ve alçak sesle bildiğim bütün küfürleri sıralıyorum. Sonunda kendimi çok daha iyi hissetmeye başlıyorum. Sanırım Los Angeles'de herkesin gizlice yaptığı da bu.

Özlediğim New York ayrılırken bıraktığım New York değil aslında. Kurnaz emlakçılar tarafından parsellenmiş, şık ceketlilerle dolmuş bir şehirden kaçmıştım ben. Seksenli yıllardan kalma bu statü belirten ceketler herkese sizin mevki ve zenginlik sahibi olduğunuzu anlatmaya yetiyordu. Eskiden, henüz bunlar piyasaya çıkmadan önce, sokaklarda yürüdüğümde, çello çalanlara, arya söyleyenlere, komik söylevler atan kaçıklara rastlardım. Oysa bu ceketlerden sonra benim ilk başta New York'a taşınmama sebep olan sıradışı yaratıcılık mahvoldu. Herkes bol para kazanıp, birinci sınıf restoranlara kabulü garantileyen bu ceketlerden alabilmek için çılgınca çabalamaya başladı. Şimdi ise insanlar işsiz, güçsüz, ev taksitlerini ödemekten aciz ve aç ama karın doyurmayan ceketlere sahip olarak ortalıkta dolanıyorlar. Artık sokaklar bir iki uyuşturucu vakası dışında sessiz, sıkıcı.

Ama burada, Los Angeles'da gördüğüm bazı insanlar sakalları, saç modelleri ve tırnak biçimleriyle, parıldayan siyah Poerche'leri içinde beni çıldırtıyorlar. Adeta bir bira reklamında yaşıyor gibi hissediyorum kendimi.

Başarısız olmanıza izin verilmeyen bir bira reklamı. Ya birbirinize ne kadar iyi olduğunuzu söylersiniz ya da sizi hiç kimse takmaz. Buradaki insanlar başarısızlık kokusu alır almaz etraflarında bekleşenleri ezme pahasına aksi yöne doğru kaçışıverirler. Onun için herkese herşeyin muhteşem olduğunu söyler durursunuz.

Burada daha ne kadar kalacağımı bilmiyorum. Belki bir iki ay daha. Ama burası gerçekten çok hoş. Herşey muhteşem. Yalana bak Tanrım!

Deprem sırasında evimin kapısı sıkışıp kapalı kaldı. Dışarı çıkamadım. Hey Tanrım!

Los Angeles'da Yaşamak

Aslında Los Angeles'da mutlu olmam gerek. Burada kapı eşiklerinden üzerime atlayıp köpeğimi elimden almaya çalışacak evsiz barksızlar yok. Öğlenleri Barney'in vitrinleri önünde piknik yapmaya kalkışan, kaşları havada züppeler yüzünden yolumu değiştirmek zorunda da değilim. Artık Altıncı Cadde'deyken içinde çürümüş boruların gözüktüğü bir çukura düşmemek için dengesini bulmaya çalışan bir taksinin içinde kırkbeş dakika oturup, bir yandan da şöförün mushil ilacı bağımlısı olduğu ile ilgili itiraflarını dinlemek zorunda kalacağım nörotik anlar yaşamıyorum.

Burada bir arabam var. Manhattan'da araba kullanabilmek bir mucize sayılacağından orada yaşayan kimse bunun farkında mı bilmiyorum, ama bir araba aslında hareket eden dev bir el çantası gibidir. Onun sayesinde hiçbir zaman sebzelerimi, kuru temizleyiciden aldığım elbiselerimi, yani hiçbir şeyi elimde taşımak zorunda kalmıyorum. İstersem yanımda beş çift ayakkabı bulundurabiliyorum.

Üstelik masaldaki pastadan yapılmış evi andıran bir evde oturuyorum. Bahçeli bir ev. Bahçede bir limon, bir portakal ve bir mandalina ağacı var. Canım ne zaman portakal istese dalından bir tane koparıp yiyebiliyorum.

Ama Los Angeles'da bir şeyler de çok ama çok yanlış. Bu yanlışlık yüz gerdirmelerden, Miata enfeksiyonlarından ya da beyaz kovboy çizmelerinden kaynaklanmıyor. Ananaslı ve keçi peynirli pizzalardan hiç değil.

Bu yanlışın ne olduğunu yeni keşfettim: Amerika'nın geri kalan bölgelerinin aksine burada kimse uyuşturucu kullanmıyor!

Tipik Amerikalımız, iğrenç bir iş gününün sonunda, ofiste olmadık rezilliklere gün boyu göğüs germekten yorgun, perişan, huzursuz ve gergin eve gelir. Süre giden amaçsız varlığının bitip tükenmez hayal kırıklıklarını ve önemsiz ama sürekli engellenme hissinin sancılarını unutturabilecek bir şeye ihtiyacı vardır. Neye mi, beynini uyuşturup boşaltacak, silikleştirip, aptallaştıracak bir şeye. Onun için televizyonu açar.

Sıkılı çenesi hemen gevşer ve neredeyse salyaları akmaya başlar. *Mac Gyver* ya da *Gece Mahkemesi* dizileri anında kanına karışarak, beyin hücrelerini yok edip katatonik bir mutluluğa yol açtıkça bakışları donuklaşıp, gözbebekleri bir toplu iğne başı kadar kalır.

Eğer daha da fazlasına ihtiyaç duyacak olursa televizyon ile yetinmez, bir video kaset kiralar ya da *Terminator II*'yi seyretmeye gider.

Los Angeles'da ise halk televizyon ve sinemayı böyle basitçe kanına enjekte edebilmekten acizdir. Burada her dizinin kimin tarafından yapıldığını, kim tarafından yönetildiğini, yazarının kim olduğunu, misafir sanatçıların kim olduğunu, sizin onları şahsen tanıyıp tanımadığınızı, ve onların sizi sevip sevmediklerini okuyup öğrenmek zorundasınızdır. Herkesin menejerinin kim olduğunu, sizinkinin ondan iyi olup olmadığını öğrenmeniz gerekir. Yapımcı, Yardımcı Yapımcı, Yönetici Hikaye Editörü, gibi ünvanlar arasındaki farkı sadece bilmekle kalmayıp bu konu ile yakından ilgilenmelisiniz. Bir kişinin ünvanını bilmekle onun ne marka araba kullandığını, stüdyonun park yerinde nereye park edebileceğini anlamanız mümkündür. Her şov programının reklam aralarını, ratinglerde hangi sırada olduğunu, son zamanlarda kimin diziden atıldığını ve ondan uzak durmanın yollarını ezbere bilmeniz gerekir.

Böylece ülkenin kalan kısmı medyanın sebep olduğu bir aptallık komasında iken, Los Angeles'daki insanlar devamlı bir kaçış içindedirler. Bu da onları tuhaflaştırır. Tırnaklarını kemirip, endişeler içinde kalırlar. Her çeşit terapi toplantılarının devamlı müşterisi olurlar. Sıkıcı ve monoton hayat çarkı içinde koşuştururken kendi ken-

dilerini yormaya çalışmaktan ve devamlı aktif haldeki bilinçleri yüzünden helak olurlar. Ülkenin kalan kısmındaki insanlar mışıl mışıl uyurken, onlar uykusuzluk çekerler. Yetmişlerin sonuyla seksenlerin başında teselli armağanı olarak ortaya çıkan kokaine bile sığınmazlar.

Bu ülkenin bir başka gözde hobisi de eleştiri sanatıdır. Los Angeles'lılar buna da katılamazlar. Oysa Amerika'da Los Angeles dışında herkes bir eleştirmendir. Burada ise insanların kafası bir kovan gibi fikirlerle dolu olduğu halde, Los Angeles'lılar gülümseyerek çenelerini kapalı tutarlar ve tam bir kendini inkar içinde yaşarlar. Eğer mızmızlanıp şikayet ederseniz, size zor insan damgası vururlar ve evsiz barksızların üzerinize atladığı New York'a sizi geri gönderirler.

Kimse "Streisand'ın son filmi mi? Ne aptalca bir fikir! Keçileri mi kaçırdı ne? Ben zaten onun yaklaşımını hiçbir zaman anlayamamışımdır" demeye cesaret edemez. Çünkü belki de bitişik masada oturan kişi Barbara'nın yapım ekibinden olup, bir gün sizin işvereniniz durumunda olabilecek biridir. Ve siz bu işi isteyeceksiniz çünkü size milyonlarca dolar kazandıracaktır. Bu da reddetmesi güç bir rakamdır. Eğer zaten bu kadar para kazanıyorsanız, bu sefer de bu parayı kaybetmekten ödünüz patlayacaktır. Zira dört milyon dolarlık bir ev ödemeniz, üç adet ellibin dolarlık arabanız ve Lakers maçlarına biletleriniz söz konusudur. Ve Los Angeles'da başarı tamamen rastlantılara bağlıdır. Bir gün pırıl pırıl bir dahisinizdir, ertesi gün insanlar size yaklaştıkça kötü bir koku salgılıyormuşsunuz gibi davranırlar. Los Angeles bu birden kötü kokmaya başlayan insanların pazarlamakta olduğu, birbirinden lüks ve pahalı son model arabalarla doludur. Alınması gereken riskler bir insan onuru için çok yüksektir.

Bu yüzden insanlar sadece karanlıkta, kimsenin onları tanıyamayacağı ortamlarda gevşeyebilirler. Geçen hafta Sunset Bulvarında oynayan *Terminatör II*'yi görmeye gittim. Salon çılgınca haykıran insanlarla tıklım tıklımdı. "Ne biçim atlamışsınız!" diye bağıran bir ses duydum. "İkinci perde nerede, salaklar?" diye bir başkası haykırdı.

Aceleyle onlara katıldım.

Jay ve Ben

Gün her zamanki gibi parlak ve berrak doğdu. Kuşlar her zamanki gibi ötüşüyor. Köpeklerim her zamanki gibi tepeme çıkıp burun deliklerimi yalamaya çalışmaktalar. Benim de her zamanki gibi onlarla alt alta üst üste yuvarlanıp "ne görürsek ısıralım" oyununa katılmamı bekliyorlar.

Ama bu sabah olmaz. Bu sabah göz kapaklarım birbirine yapışmış gibi, açılmıyor. Karnımda adeta filmdeki Yaratık içindeymiş gibi bir ağırlık var. Çünkü bu sabah "Gecenin Şovu" programının sabahı.

Daha önce de televizyon çekimlerim oldu. Her seferinde çekilen banda sonradan baktığımda ölmek istedim. Bu çekimlerde her nedense çenemde birden çift gıdılar oluşuyor, gözlerim ufalıp, vücudum bir un çuvalına dönüyor. Durmadan ve salakça gülümsüyorum, saçma sapan konuşuyorum. Hani biliyorsunuz ya televizyona çıktığımızda başınıza geleceğinden korktuğunuz şeyler gibi.

Ve şimdi "Gecenin Şovu". O perdenin arkasından çıkmak. Sette yürümek. Herkese merhaba deyip oturmak, sohbet etmek. Bunları düşünerek, gözlerim sımsıkı kapalı, korkmuş bir şekilde yatıyorum yatağımda.

Perdenin arkasından sahneye çıkmak. İnsan bunu nasıl yapar? Kendi kendinin bu kadar farkında olup da paralize olmamak mümkün mü? İnsan nasıl histeri krizine tutulup da yerlere yığılıp kaskatı kesilmez? Ya perde dişime takılır da yırtılacak olursa? Ya elbisem üzerimden düşer, çırçıplak kalıverirsem?

"Günaydın! Sonun geldi!" diye şakıdı oğlum.

"Defol git buradan" diye haykırarak cevap verdim.

"Hazırlanmak için sadece 7 saatin var"

Bazen duş yapmak insanı sakinleştirebilir. Bugünse beynim durmadan "Gün bugündür! Bugün! Bugün!" diye söylenip duruyor.

Arkadaşım Merill'in şovu henüz başladı. Heyecandan ikimizde bir şey yiyemiyorduk. Merill buna "talk-şov diyeti" diyor.

"Hadi canım sende, endişelenecek ne var?" dedim kendi kendime. "Jay'in üzerine kusacak olsam sadece on milyon kişi beni seyredecek!"

Şovundan sonra Merill arayıp "İyiydi" dedi. "Bir dakika bile kendi bedenimde değildim, ama iyiydi".

Psikiyatristim "Bunun hayatının sadece 8 dakikasından ibaret olduğunu düşün" demişti.

"Siktir et, öyleyse sen çık şova" dedim ona.

Güngörmüş, kültürlerarası şüpheciliğimi aradım. Bilinçaltımdan bir sesin yükselerek "Sadece en çok seyredilen aptal bir televizyon programı. Sen böyle ufak şeylere aldırmayacak kadar soğuk kanlısındır" demesini bekliyorum.

Sekiz kere giyindim. Saçlarımı en ince teline kadar kuruttum. Tanıdığım bütün arkadaşlarım arayıp "Merak etme, iyi gidecek" dediler. Bütün elbiselerimi askılara asıp, üç çift ayakkabıyı torbalara yerleştirdim. Kapı çaldı. Araba gelmişti. "Banyodan cehennem ol" diye bağırdım oğluma ama o ancak on dakika sonra, muhteşem görüntüsüyle banyoyu terketti.

Tam araba yola çıkmak üzereydi ki "bekle bir dakika" diye haykırdım. Şoför çığlık çığlığa bir frenle durdu. Eve koştum. Siyah çoraplarımı aldım. Neredeyse on milyon insanın önüne, belime kadar yırtmacı olan bir etekle ama çorapsız olarak çıkma felaketine uğramak üzereydim, son anda sıyırdım.

NBC'ye vardığımızda Jay Leno'nun yerine park edilmiş bir Yugo gördüm. Hayal görüyorum zannettim.

İçerde bütün bir hafta beni arayıp, "merak etme iyi gidecek" diye moral veren "Gecenin Şovu"ndan insanlar vardı. Etrafla şakalaşarak, normal bir insan gibi hareket etmeye gayret ettim. Diller döktüm.

Soyunma odamda, dev bir sepet dolusu meyva, kek ve çeşitli yiyecekler buldum. Üzerinde Jay'den bir not vardı. "Evet, okudum (kitabımı kastediyordu)." Göğüslerimi içime çektim ki ceketimin düğmeleri atmasın. Benimle telefonda görüşme yapmış bir adam, elinde Jay'in bana soracağı soruların bir listesi ile içeri geldi. Sonra telefonda benden aldığı cevaplara göre şimdi neler söylemem gerektiğini anlattı. Söylediklerinin bir kelimesini bile anlamıyordum.

Oğlum geldi, ceketinin ucunu yakalayıp "Bana bir espri söyle, herhangi bir espriye ihtiyacım var" diye yalvardım.

Makyaja giderken şu dev basketball oyuncusu Christian Latner'la karşılaştım. Diğer misafirler "Dev gibi olabilirler" orkestrasının elemanlarıydı.

"Onlar dev gibi olabilirler ama O gerçek bir dev" diye düşündüm. Bir espri!

"Şunu dinle" dedim oğluma "Onlar dev olabilirler ama o kesinlikle gerçek bir dev".

"Kim?" diye merakla sordu oğlum.

Jay Leno merhaba demeye geldi. Yapılan makyajla suratı portakal, gözleri mısır unu rengi olmuştu. "Merak etme, iyi gidecek, tamam mı?" dedi. Biraz sinirli görünüyordu.

"Tabii iyi olacak" dedim.

Orda durup başlamayı beklerken, "Gecenin Şov"una onların değil de benim çıktığım düşüncesi ile öfkeden kudurabilecek bazı kimseler geldi aklıma. Bu hislerle gurur duymuyorum ama bunların sahneye çıkabilmeme yardım ettiğini söyleyebilirim.

Merak etmeyin. Şov'da iyiydim. Ve şimdi çekilmez biri oldum!

Bana Bir Şeyler mi Oluyor?

Hey, merhaba!

Hâlâ Los Angeles'dayım. Ve bana inanılmaz şeyler oluyor. Birdenbire bir vejetaryen oldum mesela. Tamam, belki tam vejetaryen değil ama, kendi iradem dışında, ne olduğunu anlamadan, sığır eti yiyemez oldum. Ya da kuzu eti ya da domuz eti. Tabii ki dana eti de yemiyorum, kimsenin bir daha dana eti yemesine izin yok.

Hayvan hakları savunucusu biri olmama rağmen, bu söylediklerimi duydukça , yine de biraz daha gerçekçi bir yaklaşım gösterip, işleri kolaylaştırmamız gerekliymiş gibi geliyor bana. Mesela şimdi önümde *Hayvanları Koruyalım! 101 Kolay Kural* isimli kitap duruyor. Kitabın başında gezegenimiz üzerindeki en sinir bozucu kadın olan Linda Mac Cartney'in önsözü bulunuyor. İşte Linda'nın yazdıkları :

> *"Bir pazar yemeği sırasında, penceremizden bakıp da minicik kuzularımızın kedi yavruları gibi mutlu bir şekilde kırlarda oynadıklarını görünce, artık et yememeğe karar verdik. Bu sevimli şeylerin parçalarını çiğniyor olmak bir anda çok gaddarca ve anlamsız geldi hepimize!..."*

Tabii bundan sonrasını okuyamadım ve bu muhteşem salaklık karşısında krizler geçirdim.

Çizburgeri her zaman sevmişimdir ve en çılgın hayallerimde dahi çiçekli kumaştan uçuşan uzun bir etek giymek aklımın köşesinden geçmezdi. Ama ne oldu tahmin edin? Herhalde dışardaki hava kir-

liliğinin içindeki bir madde beni sığır etinden tiksindirdi ve üstelik üç adet son derece iğrenç ve çiçekli etek şimdi dolabımda asılı duruyor ve onları seviyorum ve giyiyorum, v.s.

Henüz beyaz kovboy çizmesi almadım, ama onun da bir an meselesi olduğunu hissediyorum.

Ama Sushi istemem. Allaha şükür hâlâ New York paranoyam yerli yerinde ve *çiğ balıktaki parazitlerin beyinde yaptığı tahribatla* ilgili okuduğum şeyleri henüz unutmadım.

Bu "*Hayvanları Koruyalım*" kitabında *deniz* hayvanları *yerine* deniz bitkilerini *yememizi de öğütlüyorlar.*

Ve bunu ciddi söylüyorlar! Onları tokatlamak geliyor içimden. Biz kendimiz de hayvanız! *Bizler hem et, hem ot yiyenlerdeniz! Sürüngen beyinlerimizin dibinde bir yerde "Başka bir hayvanı tepesine çöküp hakla ve sonra afiyetle ye, çabuk ol, sersem" diyen* şifrelenmiş bir mesaj var.

Konuyu anlamıyor değilim. Vejetaryen olmanın yanlış bir yönü de yok. Ben de öyle gibiyim zaten. Çiftlik hayvanlarına yapılan muamele bana da itici, korkunç, canice geliyor. Bir hayvanı yememize ancak onu vahşi ortamı içinde yakalayıp öldürebilecek cesaretiniz varsa ve mideniz bu işi kaldırabilirse izin verilmeli diyorum. Ama bence karides yiyen ya da deri ayakkabı giyen insanlara "katiller" diye haykırılmasını savunan sosyal hareketler aşırı ve başarısızlığa mahkumdur.

Sonra işleri daha da karıştırmak için Londra'ya gittim. Yeşilci olma gayretini gösteren tek havayolu olan Virgin havayolları ile Londra'ya uçarken, L.A/New York karışımı, şizofrenik kişiliğim, havayolunun aromatik terapi paketi ile dalga geçmişti. Ama Londra'da üç gün geçirdikten sonra sözde uçak yorgunluğunu atlatmakta yardımcı olması beklenen bu küçük pakete bütün kalbimle inandım. Evet, üstelik bir başka şehir daha beni ümitsizce kendine bağlıyor. Yavaş yavaş İngiliz'leştiğimi hisssediyorum.

İngilizler *Demir John*'a kahkahalarla gülüyorlar. Bütün hayatları

boyunca duydukları en komik şeymiş bu. Hiçbirinin kitabı okuduğu bile yokken ismini duymak dahi gülme krizlerine tutulmalarına yetiyor. Bir de onlara hava yastıklı arabalardan bahşetmeyi deneyin. Zevkten dörtköşe vaziyette sizinle dalgalarını geçip, gülmekten yerlere yatıyorlar. Psikiyatristlerden söz açmanız ise sinsi gülümseyişlere yol açıyor. Oysa aromatik terapi için deli oluyorlar. Hiç güneş yüzü görmeyen günlerin sebep olduğu öfkelerini tedavi edebilmek için kendilerine kokulu yağlar satabilecek insanlara tonlarla para döküyorlar.

Birdenbire ben de onlar gibi hava yastıklarıyla dalga geçmeye ve kahvaltıda tütsülü balık istemeye başladım. Los Angeles'dayken, saçlarım, baştan kaybettiğim belli olan bir savaşın içinde, birden uzayıp dalgalanmaya karar vermişler ve oralarda hiç unutulmayan meşhur Farah Fawcet stilini benimsemişlerdi. Fakat Londra'da geçen üç günden sonra gidip Neo-70'ler stili bir saç biçimi buldum kendime. Londra'da herkes yetmişler stili dolaşıyor zaten. Ben de yakında kokulu kuzu postundan yapılmış bir Afgan ceketi isteyecekmişim gibi geliyor.

Ama sonra "Afedersin Linda" diye düşünüyorum. "Meleyen kuzucuklarını unutuyordum az kalsın". Bazı hayvan hakları savunucularının köpeklerini sebze yemeğe mecbur ettiklerini biliyor musunuz? Bir başka grup hayvansever de her sayfası katledilmiş renkli hayvan resimleriyle dolu dergiler çıkarıyor. Tabii bu resimleri mideniz kaldırmadığı için dergileri alamaz oluyorsunuz.

Halbuki ben almak ve daha aktif bir taraftar olmak istiyorum. Artık ağlarla yunus avlanmasını, gorillerin ve fillerin sadistçe katledilmelerini önlemek istiyorum. Tükenmek üzere olan türleri kurtarabilmek için bıkıp yorulmadan çalışmak istiyorum.

Ama kendilerinden başka doğru tanımayan burnu büyüklerle birlikte değil. Ya önceliklerimiz? Mesela en başta Procter&Gamble ve hayvanlar üzerinde deney yapan bütün diğer kozmetik firmalarını boykot etmeye konsantre olmalıyız. Bilim adamlarına hayvanlar üzerinde amaçsız ve kötü niyetli araştırmalar yapabilmeleri için tonlarla

pâra akıtan üniversiteler ve hükümet kuruluşlarına dur düdüğü çalmalıyız. Köpeklerin dışkı dolu küçücük kafeslere kapatıldığı, insanlık dışı köpek yavrusu üretim çiftliklerinin sahiplerini bu kafeslerde yaşamaya zorlamalıyız. Ve lanet olsun belki bir kaç kürkü de sprey boya ile boyayıp kürk giyenleri protesto etmeliyiz.

Bırakın et yiyenler de bu eylemlere katılsın. Böylece sayımız çok daha hızlı artacaktır.

Sabahları Londra'da uyandığımda "New York'tayım! Hayır, hayır L.A.'dayım" diye bocalayıp durdum. "Bir dakika, güneş nerede? Ben hangi cehennemdeyim?" diye sayıklıyordum. Her şehrin kendine özgü bir kollektif bilinçaltı var. Her türün de öyle. İnsan türünden olmaksa çok zor. Kafam karışıyor, konsantre olamıyorum.

Oscar'la Dans

Sıkılmış, sıkılmış, sıkılmıştık. Sıkıntıdan patlıyorduk. Kızarmış tavuk yiyip, bira, şarap hatta şampanya içerek bu yılın Oscar Ödülleri partisini canlı tutmaya gayret ediyorduk. Ama Kevin Costner'ın hayalinin ağırlığı havada adeta asılı kalmıştı ve hislerimizi uyuşturup, ruhlarımızı durgunlaştırıyordu.

Oh, Kevin, niye? Niye sadece Bull Durham'daki karakter olamıyorsun? Niye senin kendi sesini duymak zorunda kalıyoruz? Michael Ovitz'e teşekkür ettiğin o an, yüz milyon Amerikalı kadının sana aşık olmaktan vazgeçtiği andı. Kendi "çocukca heyecanından" bahsettiğin anda, yüz milyon Amerikalı kadın, yıllardır beslediği fantaziler parçalanıp gittiği için, derin bunalımlara düştü.

(Sadece meraktan soruyorum, kızılderililer bu filmdeki rolleri için para alıyorlar mı?)

Televizyonu açtığımızda bütün kadınlık için ne zor bir gece yaşayacağımızın henüz farkında değildik. Robert Di Nero'yu saçını, Marilyn Quayle gibi topuz yapmış göreceğimizi, Nehru yakalı gömleğiyle yepyeni bir Jeff Bridge'e alışmamız gerekeceğini bilmiyorduk. Sadece Day Lewis'in fantezilerimizde zarar görmeden kalabileceğini daha fark etmemiştik. Ama hepimiz Oscar seçimlerinde *Kurtlarla Dans*'a oy vereceğimizi biliyorduk.

"Akademide iken istediğim şey için oy verirdim, şimdi ise kazanacağını düşündüğüm şey için oy veriyorum" dedi akademi daimi üyemiz olan Alan.

Söylenecek üç kelimem var dedi aktör Sony. "'Kurt' süpürür geçer."

Şu an hepimiz öyle zavallıyız ki tamamen iki yüzlü bir tutumla, kendi favorilerimizi göz önüne almadan, sadece adam başı kazanacağımız primi düşünerek kullanıyoruz oylarımızı.

Yine aynı sebepten hepimiz oyumuzu Whoopi'ye verdik. Kazandı ve tahmin ettiğimiz şekilde sinir bozucu davrandı.

"Bilmiyorsunuz, nasıl istemiştim bunu..." diye izah ediyordu Whoopi.

"Biliyoruz, biliyoruz" diye bağrıştık hepimiz.

(Whoopi'den bahsederken; benden başkaları da Barbara Walters ile olan görüşmesinin fazla istekli, müstehcen ve sahtekarca olduğunu düşündü mü acaba? Çocuk sayılacak yaşta hamilelik ve eroinmanlıkla ilgili itirafları uygunsuz bir dışa vurum değilmiydi sizce de? İnsanların ilgi çekmek için göze aldıkları şeyler sizin de tüylerinizi ürpetmiyor mu?)

"Eğer *Kurtlar* müzik ödülünü alırsa, oyları siler süpürür sanıyorum" dedi piyanist Henry.

"Bana *Evde Tek Başına* bunu yapar gibi geliyor." diye cevap verdi kolejli Brodie.

"Geena Davis perdeye sarınıp gelmiş, yoksa masa örtüsü mü?" diye dalga geçti kostümcü Joanne. "Kim Basinger geçen yılki elbisesinin kolsuz olanını giymiş."

Kim Basinger çok tuhaf biri. Herkes Alec'le müthiş kavgalar edip arkasından da müthiş seks yaptıklarını söylüyor.

Madonna'nın elleri titriyordu. Neden acaba?

"Bak bakalım başka ne var kanallarda?" diye sordu Henry.

"Şu iki saatlik dizi, Gillian Adaları" dedi Sony.

"Billy Cristal bordo bir ceket giyip ona uygun bordo bir eşarp takmış" diye tesbit etti Joanne.

Brodie "Bakın bunlar *Evde Tek Başına*'nın dansçıları!" diye çınladı.

Sonra Bob Hope sahneye çıktı. Kafasındaki bigudileri hiçbirimiz sevmedik.

Sony "Kimse ayağa kalkmıyor, artık ayakta alkışlanmıyor." dedi. Ama Bob sahnede kaldı ve ihtiyacı olan alkışı seyirciden almayı başardı.

Metin yazarı Joe "Sahnede mi ölecek dersiniz?" diye sordu. "Öyle aklıma takıldı da."

Reba Mac Entire'ın elbisesi üzerine az kalsın kavgaya tutuşuyorduk. Vatka grubu, vatkasız gruba karşı. Susan Sarandon'ı hepimiz beğendik. Onu hep severdik zaten. Ve tabii Jodie Foster da "Selam, işte göğüslerim" diyen dekolte kıyafeti ile muhteşemdi. Candy Bergen'in "Pamuk Prenseslikten kurtulmam tam otuz yılımı aldı" deyişine bayıldık. Ve sonra Sally Field. "*Rüzgar Gibi Geçti* benden bahsediyor olmalı" derken "benden hoşlanıyorsunuz işte" tarzındaki yaklaşımını sürdürmesi hepimizin hoşuna gitti.

Ama Myrna Loy'un apartmanına kamera sokup bizi ümitsizliğe düşürmek zorunda mıydılar allahaşkına?

Bon Jovi. "Bir şarkıcı mı yoksa bir parfüm ismi mi?" diye sordu Alan. "Cher'in erkek arkadaşı bayağı iyi gitar çalıyormuş"

Glen Close'dan hepimiz nefret ettik ve yılana benzediğine karar verdik. *Hayalet*'in (Ghost) en iyi senaryo ödülünü kazandığını duyunca acıyla inledik.

"Benim okuduğum taslakda Whoopi ölüyordu" dedi Sony.

Sophia Loren tam altmışların kadını havasındaydı. "Herkesi becerdiğini söylüyorlar" dedi biri.

"Beceremediğini de becermeyi düşlediğini söylüyorlar" diye ilave etti bir başkası.

"Şu anda da çok arzulu görünüyor" dedi Henry.

Sonunda *Kurtlarla Dans* kazandı ve hepimiz sıkıntıyla esnedik.

"*Kurtlarla Dans* için verilen her oy Amerika için verilmiş bir oydur" buyurdu Sony.

"Bu bir şike" diye Alan haykırdı. "Scorsese hiç kazanamıyor. Geçen sefer de Robert Redford'a kaptırmıştı".

"Belki Kevin Costner karısını aldatıyordur" dedi birisi. "Onunla yattığını iddia eden birini tanıyorum."

Yönetmenin dudağındaki kocaman uçuğu gördük, sonra televizyonu kapattık.

Bu ödüllerden sonra gerçek hayat hiç çekilmiyor. Yarın bakkala giderken ben de gece elbisesi mi giysem acaba?

La La Ülkesi Kuşatma Altında

L.A. ayaklanmalarının en yoğun olduğu günde, binlerce yangının kudurup, L.A sokaklarının Beyrut'un savaş altındaki sokaklarına döndüğü gün, bir grup kadın meşhur film yıldızlarından birinin şahane evinde verilen bir havuzbaşı partisi için bir araya gelmişti. Herkes şeftali ve nane renklerine ya da beyazlara bürünmüştü. Hepsinin çorapları uçuk fildişi rengiydi. Şemsiyeler altında oturuyorlardı. Meksikalı hizmetkar kadınlar huşu içinde küçük çay çörekleri ve sandviç servisi yapmaktaydı. Davetlilerden birinin bahçenin içlerine dalması Rotweiler cinsi köpeklerin saldırısına uğramasına sebep olmuştu.Bir iki korkulu dakikadan sonra koruma görevlisinin yardımı ile ortalık yatışmış, herkes tekrar gülümsemeye başlamıştı.

O sırada evin kahyası geldi ve "Madam" dedi "Şehir yanıyor. İnsanlar öldürülüyor. Sokağa çıkma yasağı konacakmış."

"Tanrım" dedi yapımcının karısı "Gitmem gerek. Dadım korkudan çıldırır."

"Ama niye bunlar başımıza geliyor?" diye sordu bir astrolog.

New York'tan farklı olarak L.A. hayret edilecek bir şekilde sosyal ayrımcılık gözeten bölgelere bölünmüştür. Los Angeles'in güneyi, yani ayaklanma ve yağmanın başladığı bölge, şehrin hemen hemen dörttebirini kaplar. Orda yaşamayan hiç kimse oralara gitmeye kalkışmaz. Yaşanlar ise oradan yalnızca zengin insanların yanında çalışmaya gidiyorlarsa ayrılırlar. Çarşamba gününden önce, Los Angeles'ın zenginler bölgesi, bu güney bölgesinin varlığını inkar ediyordu. Güvenlikli bölge ile güvencesiz insanlar arasındaki uçurum ürkütücü idi. Varlıklı kesim eğlence endüstrisinin şişirilmiş ücretleri

ile zenginliğin keyfini sürerken, güvencesiz kesim asgari maaş ve ücretlerle yetinmek zorundaydılar.

Perşembe günü, Beverly Hills'de Armani taytlar içindeki iki kadın, saati altmış dolar olan antrenörleriyle bacak çalışması yaparlarken bir yandan da;

"Hadi peruk takıp Neiman Marcus butiğini yağmalamaya gidelim. Birkaç Barry Keiselstein etiketli keten kemer yakalarız belki."

"Yaa, ve belki de bir düzine Judit Leiber çanta" diyorlardı.

"Sears'a taksiyle giren yağmacıyı gördünüz mü?" diye sordu antrenörleri.

Lüks stüdyolar semtinin lüks süpermarketi Gelson'da herkes ortalıkta koşuşup duruyordu. Saabları ve Jaguarları ile gelen insanlar arabalarını öylece bırakıp histerik bir şekilde raflardaki yirmi dolarlık naturel zeytinyağlara saldırıyorlardı.

"Beverly Hills'de sokağa çıkma yasağı ne demek?" diye bir müşteri diğerine bağırıyordu. "Bu gece orada önemli bir yemeğe davetliyim."

Sokağa çıkma yasağı sırasında arkadaşlarımla telefon sohbetleri yaptım.

"Ben bu işi sevdim" diyordu aktris Kathyrn. "Miskin miskin televizyon seyredebilirim. Dışarı çıkmak kanuna aykırı"

"Konuşma yapan şu aktörler sinirime dokunuyor" dedi bir yazar olan Marco. "'Bizler süper kahramanlarız, bizi dinlerseniz bütün bu olanları durdurabiliriz' diyor gibiler, Bu adamların ne olup bittiğiyle ilgili en ufak bir fikirleri yok, oysa ki."

Hepimiz yağmalamayı televizyonlarımızdan seyrettik. Masa taşıyan kadınlar, düzinelerle pantolonu sırtlamış götüren erkekler gördük. Yığınla renkli televizyonun kamyonlara yüklenişini izledik.

"Belki ben de oraya gitmeliyim" dedi bir yönetmen olan Pat. "Bir bavula ve yeni çarşaflara ihtiyacım var."

Sekreter Lana "Kendimi cezalandırılmış hissediyorum. Dışarı çıkamıyorum. Sinemalar kapalı, alışveriş merkezleri kapalı. Şuraya bakın, Yağmacılar Volvolarda dolaşıyor. Bir tanesi de BMW de! Volkswagen Cabriola'da! Stereo müzik setlerini, kompüterleri götürüyorlar. Benimse hiçbir şeyim yok!"

"Fredrick of Holywood'u ele geçirdiler" dedi Kathryn "Birisi kucak dolusu çorabı kaldırdı götürüyor!"

Sokağa çıkma yasağı boyunca televizyondan yağmalarla yangınların önce orta sınıf bölgelerine oradan da zengin bölgelere yayılışını izledik.

"Aman tanrım, Sammy'nin kamera tamir dükkanı!" dedi bir senaryo yazarı. "Nikkon'um orada tamirdeydi, allah kahretsin!"

"Ya düğün için diktirdiğim elbisemi yapan terzinin dükkanı da yanarsa?" diye soruyordu bir aktris.

Sıkıyönetim esnasında tanıdığımı zanettiğim insanlar hakkında çirkin şeyler öğrendim.

"Alevleri buradan görebiliyorum." dedi bir ressam. "Ve bugün daha erken saatlerde ortalarda gezinen bir yığın istenmez adam vardı."

"İstenmez adam demekle neyi kastediyorsun?"

"Yani tuhaf görünüşlü insanlar. Sınırda insanlar, eski yıpranmış arabalar içindeki insanlar. Sonra beyaz bir BMW'deki dört zenci. Arabayı çılgın gibi sürerek benim süpermarketime girip haykırdılar, 'artık sizin mahallenizdeyiz!'"

"Zencilerin düştüğü durum kendi kabahatleri" dedi bir animatör. "Bak Korelilerin, hiç sorunu yok"

Ama kendilerini mahcup hissedenler de vardı.

"Gidip zencilerden özür dilemek istiyorum" diyordu müzisyen Paula. "Bunun olacağı ta ne zamandan beri belliydi. Bu ülkede işler yürümüyor, hükümet öyle duyarsız ki. Rodni King'e yapılanlar sadece bir kıvılcımı ateşledi!"

"Reagan'ı bulup, bu çapulcuların eline teslim etmeliyiz" dedi bir gazeteci olan Harriet. "Bütün bunlar onun kabahati değil mi?"

Fakir insanlara verdiği mesaj neydi ki? "Siktiredin. Biz zenginleşebileceğimiz kadar zenginleşiyoruz.. Eğer şanslıysanız, siz de birkaç kuruş kapmaya bakarsınız. Kapamazsanız hayat size zor."

Sokağa çıkma yasağı boyunca televizyon izleyip şehrin yanışını seyretmekten başka işimiz yoktu. Ve bir de düşünmekten. Ama bu hiç de zevkli olmadı doğrusu...

Mektuplar VI

Sevgili Dert Ortağı,

Televizyonda kendi haber programı olan bir arkadaşım var. Diyelim ki adı Judy olsun. Bu aralar meşhur oldu. Ne zaman başım sıkışsa Judy'nin ismini veriyorum ve insanlar hemen etkileniyor. Onunla gurur duyuyorum. Sadece onu tanımam bile restoranlarda iyi bir yer bulmamı sağlıyor.

Judy'nin şöhreti benim için harikalar yaratırken, kendisi için hiç de öyle olmuyor. Adeta kişiliğini kaybettiriyor.

Arkadaşlarının en az yarısı onunla konuşmuyor. Bunun nedenini sorduğumda "Beni kıskanıyorlar" diyor. "Başarısızlığımı duyuncaya kadar rahat etmeyecekler."

"Hadi canım saçmalayıp işi dramatize etme. Arkadaşlar birbirini kıskanabilir de. Şu anlamsız burnu büyüklükten vazgeçersen onlar da bunun üstesinden gelebileceklerdir." dedim.

"Benimle böyle konuşamazsın" diye isyan etti.

Oysa Judy "benimle böyle konuşamazsın" diyecek türde bir kadın değildir. Aksine o her zaman "Aman allahım, seni incittim mi? Afedersin." diyecek biri olmuştur. Alçak gönüllüdür, tam bir arkadaşın olması gerektiği gibi.

Şimdiyse kimselerle görüşmediği bir yana, bir yerlere de gitmiyor. Judy eskiden partilerde kafasına lamba şişesi geçirip dans edebilen, eğlenebilen, abuk subuk adamlarla bile flört edebilen bir kızdı. Şimdi evde oturup yemeğini eve ısmarlıyor. Eskiden saatlerce telefonda konuşurdu, şimdi on dakikada sıkılıveriyor.

Bir keresinde nihayet yemeğe çıkmaya razı edebilmişken bu sefer de bir endişe krizi geçirdi ve eve dönmek zorunda kaldık. Birilerinin kedilerini zehirlemesinden korkuyordu!

Oysa televizyonda yine o eski tatlı, mutlu ve konuşkan kişi oluyor.

Ondan vazgeçmek istemiyorum, çünkü onu seviyorum ve üstelik ismini kullanma fırsatlarını da değerlendirmek istiyorum. Yoksa vazgeçmem mi gerek?

JRV

Sevgili JRV,

Arkadaşının iki derdi var.

Birincisi, ekranda oluşu.

Düzenli olarak televizyona çıkan biri, kamera üzerine çevrilir çevrilmez bir çeşit hiper gerçeklik içine girer. Yaşanan gerçek ise ona sıkıcı ve tatsız gelmeye başlar, gerçek olmaktan çıkar. Bir televizyoncu ekranda olmadığı sürece yaşadığını hissetmez. Günlük olağan hayat onun için amacını kaybeder. Eminim Judy sizinle olduğu zamanları tekrar yayına çıkacağı anı hesaplamakla harcıyordur.

İkincisi ise alçak gönüllü normal insanların birden güç sahibi olmalarıyla ilgili. Bunun ruhları üzerinde travmatik bir etkisi oluyor sanırım. Bir zamanlar tanıdığım tatlı mı tatlı, hiçbir hırsı olmayan bir gazete muhabiri vardı. Birgün aniden yazı işleri müdürü oluverdi. Bir anda paranoyak ve diktatör ruhlu bir canavara dönüştü. Etrafına kötü, şeytani fikirler yayan bir kişi oldu. Devamlı kendisine komplolar hazırlandığından şüpheleniyor, onun için herkese düşman muamelesi yapıyordu. Manhattan'ın en nefret edilen kişilerinden biri oluvermişti. İnsanlara bunlar neden oluyor bilemiyorum. Acaba hak etmediklerini düşündükleri başarıdan duydukları suçluluk hissi mi bu? Yoksa bastırılmış kızgınlıkların birden bu baskıdan kurtulup başıboş kalması mı?

Judy'e yapabileceğin hiçbirşey yok. Yalnızca kendi kendine bunun

üstesinden gelmesini bekleyebilirsin. Ama eğer daha da meşhur olacak olursa bu hiç gerçekleşmeyebilir, seni uyarıyorum.

Dert Ortağı

Sevgili Dert Ortağı,

Benim sorunum gençliğimi tekrar nasıl kazanabileceğim. Görünüşten bahsetmiyorum. Yaşımı göstersem de göstermesem de, kırışıklar ve sarkmalar için endişelenmek, elimden gelebilecek en orta yaşlı işi şey olurdu bence. Konuşulan başlıca konuların; yüz gerdirmek doğru mu değil mi, yapılmalı mı yapılmamalı mı olduğu partilere gitmek çok ama çok sıkıcı.

Ben davranışlardan bahsediyorum. Mesela ben artık dar görüşlü herhangi biri oldum herhalde. Artık herşeyden endişe duyuyorum. Gelecekten endişe duyuyorum. Banka hesabımla ilgili endişe duyuyorum. Vergilerden, ev taksitlerinden, ve sağlığımdan endişe duyuyorum. Alelade sıkıcı hayatımın sersemletici detaylarına gösterdiğim ölümcül dikkatle zehirlenmiş durumdayım. Beynimin gece yarılarında sıkıntı ve telaşa kapılmaktan başka yaptığı enteresan hiçbir şey yok.

Bundan ne işimi, ne sevgilimi, ne çocuklarımı sorumlu tutamam. Orta yaşın küçük ve çıplak mahkum hücresinde yaşamaktayım o kadar. Yarabbim, ben bir zamanlar Woodstock'a gittim. Çayırlarda sığırlarla geceledim. Şövalyelik edercesine çalılıklara işedim. Eroin çektim. Who konserlerine gidip kalabalığın arasından en öne çıkabilmek için itişip kakıştım. Bu allahın cezası ülkeyi bir baştan bir başa otostopla geçtim. Hem de iki kez! Her iki seferde de İndiana'da beş parasız kaldım. Çok saçmalıklar yaptım, ama aldırmadım.

Şimdiyse olsa olsa arada bir sinemaya gidiyorum. O da uzun bir kuyruk olmadığından emin olduğum sürece tabii.

Ama bazen, daha çok da bilmediğim bir yolda araba sürerken, radyoda güzel bir müzik çalmaya başlıyor ve ben yirmi sene önceki hislerle dolmaya başlıyorum. Eskiden kim olduğumu hatırlıyorum.

Kalbim çatlayacak gibi oluyor. Tekrar dünyada herşeyin mümkün olabileceğini düşünmeye başlıyorum. Arabamın bütün camlarını indirip radyoyu sonuna kadar açıyorum ve ciğerlerimin bütün gücüyle şarkıya eşlik ediyorum.

Gerçekten acınacak haldeyim.

Bu hisleri daha sık ve düzenli duymamı sağlayacak bir yol var mı? Özgürlük hissi, herşeyin olabileceği hissi. Yoksa yaşım ilerledikçe her geçen gün daha kısıtlı, daha önemsiz, daha sarsak olmaya mı mahkumum?

Doris,

Sevgili Doris,

Gençler sadece eğlenmek ister. Yaşlılarsa sadece güvenlik. Gençler ölüme inanmaz, yaşlılar her köşenin ardında ölümü görürler. Gençler bir sırt çantası, birkaç kuruş ve bir biftekli sandviçle kendilerini güvende hissedebilirler. Yaşlılarsa yataklarını özler, çifte sigorta poliçelerine ihtiyaç duyarlar. Yaşlandıkça güvenlik için duyduğumuz endişe katlanarak artar. Sahip olduğumuz malların ağırlığıyla yükümüz çoğalır.

Tekrar genç hissetmek istiyorsanız evinizin konforundan biraz fedakarlık edip, uçlara daha yakın yaşamak zorundasınız. Eğer hoşlanmıyorsanız işinizden ayrılın. Eğer kredi esiri olmuşsanız, evinizi satın. Para ve mal istiflemeyi bırakın. En önemlisi (ve en ürkütücüsü) korkaklığı bırakın.

Eğer bunları yapabilirseniz her ağaçtan imkanlar dökülmeye başlayacaktır.

İşte bir fikir: Neden gençlik zamanlarınıza ait, duygularınızı canlandıracak bir müzik çalmıyorsunuz? Beklenen hisler içinizde kıpırdanmaya başlayınca o anda içinizden gelen ve dönüşü olmayan birşey yapmanız gerek. Gerçekten çok iyi vakit geçireceksiniz. Ama tabii ölmeyip yaşamayı başarabilirseniz!

Dert Ortağı

"Altmışlı yılların seks özgürlüğü savunucularından birinin şimdi iktidarda olması artık büyüdüğüm anlamına mı geliyor..
Neyse yine de tekrar feminist olmamız gerekmesi iyi bir şey. O karanlık yılları aşabildiğimiz için gurur duyuyoruz. Ancak hâlâ eşit işe eşit ücret yok. Hâlâ yeterli ve uygun maliyetli çocuk bakımı sağlanamadı...
Ve hâlâ kadın ve erkek birbirlerini tam bir kafa karmaşası içinde izlemekteler. Birbirimizi her zamankinden çok istiyoruz. Mükemmel eşimizi nasıl bulacağımıza ilişkin milyonlarca kitap okuduk. Erkekten farklı olarak; kadının ne demek istediğini, nasıl kavga edip, nasıl seveceğimizi, sorumluluktan korkmayıp istediğimizi elde edebilmeyi ve reddetmemeyi, kendimizi ilişkiler içinde sınırlamamayı öğrendik. Ama hâlâ bir parça seksi bulduğumuz birine "merhaba ne haber?" demekten aciz gerizekalılar olmayı sürdürüyoruz...
Hayır siz bu konuda yalnız değilsiniz. Her şeyi o kadar çok inceledik, seksüel davranışlarımızın her nüansının öylesine farkındayız ki içgüdüsel dürtülerimiz yok oldu...
Şahsen benim çocuklara takılmaktan başka seçeneğim yoktu. Bütün benim yaşımdaki erkekler yirmiüç yaşındaki kızlarla çıkıyor. Normal olarak bu yirmiüçlüklerle çıkması gereken yirmiyediliklerse benim peşimdeler..."

ISBN 975 -7380 - 44 -X